

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

DET CIVILA
VETERINÄRVÄSENDET
ÅR 1916

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1918

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

180592

INLEDNING

TILL

**Det civila veterinärväsendet / av Kungl. Veterinärstyrelsen. - Stockholm : Norstedt, 1918-1951. - (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1916-1949.**

1916-1945 utgiven av Kungl. Medicinalstyrelsen.

**1916-1948 med innehållsförteckning och parallelltitel på franska:
Hygiène et service vétérinaire civil en Suède. – 1916-1942 även
med sammanfattning på franska. - 1949 med innehållsförteckning
och parallelltitel på engelska: The civil veterinary service.**

Föregångare:

Veterinärväsendet ingår som ett kapitel i årg. 1911-1915 av:

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. -
(Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

Det civila veterinärväsendet. År 1916. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

DET CIVILA
VETERINÄRVÄSENDET
ÅR 1916

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1918

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

180592

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE
VÉTÉRINAIRE CIVIL
EN SUÈDE

EN

1916

PAR

LE CONSEIL SUPÉRIEUR DE L'ADMINISTRATION
MÉDICALE DE L'ÉTAT.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
BIBLIOTEKET
STOCKHOLM 27

Innehållsförteckning.

	Sid.
I. Verksamheten inom Medicinalstyrelsens veterinärbyrå	1
1. Expeditioner	1
2. Förordnanden m. m.	3
3. Författningar, Kungl. brev, ämbetsskrivelser och cirkulär	3
Statens veterinärbakteriologiska anstalt	9
II. Veterinärernas antal och verksamhet	11
III. Undervisningsväsendet	13
IV. Sjukdomar bland husdjuren	15
1. Mal- och klövsjuktuberkulosen 1916	15
a. Historik	15
b. Av Kungl. Maj:t utfärdade förbud m. m.	23
c. Medgiven utförsel av spädkgrisar från vissa delar av Kristianstads län	24
d. Veterinärt övervakande av hälsotillståndet bland klövbärande djur	25
e. Särskilda åtgärder	26
f. Smuggling av spädkgrisar över Skånegränsen	26
g. Sammanfattning	27
2. Mjältbrand	33
3. Fräsbrand	35
4. Svinsjuka	36
5. Rödsjuka	36
6. Tuberkulos hos nötkreatur	37
V. Köttkontrollen	39
1. Offentliga slakthus	39
2. Kommunala köttbesiktningsbyråer	39
3. Exportslakterier	39
4. Andra, enskilda under offentlig kontroll ställda slakteriinrättningar	39
5. Köttimporten	39
6. Köttexporten	40
a. I allmänhet	40
b. Till Norge	40
7. Statsinspektionen över köttkontrollen	40
VI. Karantänsväsendet	43
VII. Ratinkontrollen	44

Tabellbilagor.

Tab. 1.	Veterinärer och deras befattningar, länsvis, vid årets slut	46
» 2.	Antal djur, som av veterinärer behandlats för sjukdom, kastrerats eller för olika ändamål besiktigats	48

	Sid.
Tab. 3. Sammandrag av veterinärernas uppgifter om vissa smittsamma husdjursjukdomar	50
» 4. Sammandrag av veterinärernas uppgifter om icke smittsamma husdjursjukdomar	52
» 5. Antal vid offentliga slakthus slaktade och besiktigade djur	53
» 6. Antal vid offentliga slakthus helt eller delvis beslagtagna kroppar och i anledning därav vidtagna åtgärder	53
» 7. Antal vid offentliga slakthus kasserade organ och kött samt vikten därav	54
» 8. Antal och vikt av vid offentliga slakthus särskilt behandlade hela kroppar jämte uppgift å behandlingens art	55
» 9. Beslagsorsaker för vid slakthusen besiktigt kött och vid beslagen vidtagna åtgärder	56
» 10. Antal vid köttbesiktningsbyråerna besiktigade kött	58
» 11. Antal vid köttbesiktningsbyråerna helt eller delvis beslagtagna kroppar och vid beslagen vidtagna åtgärder	59
» 12. Antal vid köttbesiktningsbyråerna besiktigade lösa organ	60
» 13. Antal vid köttbesiktningsbyråerna kasserade organ och kött samt vikten av de kasserade köttpartierna	62
» 14. Antal och vikt av vid köttbesiktningsbyråerna särskilt behandlade kroppar jämte uppgift å behandlingens art	63
» 15. Beslagsorsaker för vid köttbesiktningsbyråerna besiktigt kött	64
» 16. Beslagsorsaker vid enbart organbesiktning	74
» 17. Antal vid exportslakterierna slaktade och besiktigade djur	75
» 18. Antal vid exportslakterierna helt eller delvis beslagtagna kroppar och i anledning därav vidtagna åtgärder	76
» 19. Antal vid exportslakterierna kasserade organ och kött samt vikten därav	77
» 20. Beslagsorsaker för vid exportslakterierna besiktigt kött	78
» 21. Antal och vikt av vid exportslakterierna särskilt behandlade hela kroppar jämte uppgift å behandlingens art	85
» 22. Uppgift om utförsel av kött	86

Kartbilaga 1: Mul- och klövsjukefallens läge i förhållande till landet i dess helhet.

Kartbilaga 2: Mul- och klövsjukefallens läge i förhållande till varandra.

Table des matières.

	Page.
I. <i>Activité du Bureau vétérinaire du Conseil supérieur de l'Administration médicale de l'État</i>	1
1. Expéditions	1
2. Charges etc.	3
3. Ordonnances, instructions gouvernementales, circulaires etc.	8
Institut bacteriologico-vétérinaire de l'État	9
II. <i>Nombre et activité des vétérinaires</i>	11
III. <i>Enseignement</i>	13
IV. <i>Maladies des animaux domestiques</i>	15
1. Epidémies de la fièvre aphteuse en 1916	15
Aperçu, interdits gouvernementaux, licences d'exportation, mesures prises, etc.	
2. Charbon bactérien	33
3. Emphysème du charbon	35
4. Septichémie des porcs	36

	Page.
5. Erysipèle des pores	36
6. Tuberculose des vaches	37
V. <i>Contrôle des viandes</i>	39
1. Abattoirs publics	39
2. Bureaux municipaux du contrôle des viandes	39
3. Boucheries pour exportation	39
4. Autres boucheries privées sous le contrôle officiel	39
5. Importation des viandes	39
6. Exportation des viandes	40
7. Contrôle de l'État sur les viandes	40
VI. <i>Quarantaine</i>	43
VII. <i>Contrôle sur les moyens employés pour le dératissage</i>	44

Annexes.

Tabl. 1. Vétérinaires et emplois des vétérinaires par département	46
» 2. Nombre des animaux traités par les vétérinaires pour maladies, castrés ou examinés pour différents buts	48
» 3. Relevé des rapports des vétérinaires concernant certaines maladies infectieuses des animaux domestiques	50
» 4. Idem, concernant certaines maladies non infectieuses	52
» 5. Nombre des animaux abattus et examinés aux abattoirs publics	53
» 6. Nombre des corps (viandes) saisis aux abattoirs publics et les mesures prises en conséquence	53
» 7. Nombre et poids des organes et viandes cassés aux abattoirs publics	54
» 8. Nombre et poids des corps entiers traités aux abattoirs publics ainsi qu'un résumé sur le caractère du traitement	55
» 9. Causes de saisie pour les viandes examinées aux abattoirs et les mesures prises lors des saisies	56
» 10. Nombre des viandes examinées aux bureaux d'inspection	58
» 11. Nombre des corps saisis aux bureaux d'inspection et les mesures prises lors des saisies	59
» 12. Nombre des organes examinés aux bureaux d'inspection	60
» 13. Nombre des organes et viandes cassés aux bureaux d'inspection ainsi que le poids des viandes cassées	62
» 14. Nombre et poids des corps traités aux bureaux d'inspection ainsi qu'un résumé sur le caractère du traitement	63
» 15. Causes de saisie des viandes examinées aux bureaux d'inspection	64
» 16. Causes de saisie à l'inspection des organes seuls	74
» 17. Nombre des animaux abattus et examinés aux boucheries d'exportation	75
» 18. Nombre des corps saisis aux boucheries d'exportation et les mesures prises	76
» 19. Nombre et poids des organes et viandes cassés aux boucheries d'exportation	77
» 20. Causes de saisie des viandes examinées aux boucheries d'exportation	78
» 21. Nombre et poids des corps entiers traités ainsi qu'un résumé sur le caractère du traitement	85
» 22. Exportation de viandes	86

Carte annexée 1: Aperçu géographique de la fièvre aphteuse en Suède en 1916.

Carte annexée 2: Les cas de la fièvre aphteuse en Suède en 1916 par ordre numérique.

Résumé.

On peut à un certain degré juger de l'activité du Bureau vétérinaire du Conseil supérieur de l'Administration médicale de l'Etat par le nombre des affaires y traitées. Au cours de l'année 4 504 affaires étaient portées devant le Bureau et 3 333 étaient expédiées. Le nombre des documents, comptes etc. reçus au Bureau s'élevait à 8 227 et ceux expédiés à 5 679.

L'institut bactériologico-vétérinaire de l'Etat a eu à sa disposition cour. 51 860. A l'institut 423 épreuves de lait et 63 examens de tétines ont été effectués sur la tuberculose. En outre, il a été fait 1 077 examens diagnostiques de nature bactériologique, sérologique ou patologico-anatomique. L'institut a fourni 39 200 gram. de tuberculine et 198 cm³ mallein brut; par l'ordre de vétérinaires, l'institut a aussi fourni des quantités de serums (voir pag. 5 et 6) des propres fournitures contre les maladies des veaux et le rouget des porc.

Enseignement. Le nombre des étudiants à l'école supérieure de médecine vétérinaire s'élevait au début de l'année à 152 et à la fin à 127. Pendant l'année 21 étudiants ont subi l'examen complet de vétérinaire; 4 sont sortis sans le faire.

Le nombre des vétérinaires était à la fin de l'année de 451.

493 965 animaux ont été traités par les vétérinaires.

Parmi les *maladies infectieuses* d'animaux domestiques, lesquelles sont soumises aux mesures officielles, il faut mentionner la *fièvre aphteuse*, le *charbon bactérien* et l'*emphysème de charbon* ainsi que le *septicémie* et le *rouget des porc*. De la fièvre aphteuse, 22 foyers se sont présentés (voir les cartes annexées), tous, sauf 4, en Skåne (province la plus méridionale de la Suède). Dans la plus grande majorité des cas la méthode «stamping-out» a été appliquée, comme d'habitude, avec très grand succès. Les dépenses totales pour détruire cette maladie s'élevaient à cour. 324 000 (chiffre rond).

Le *charbon bactérien* a causé 158 décès et l'*emphysème charbonneux* 68. — Le *septicémie des porc* s'est manifesté dans 18 groupes de porc et le *rouget* dans 24.

Par suite de la *mammite tuberculeuse* 64 vaches étaient abattues contre indemnité aux propriétaires.

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Civildepartementet.

Kungl. Medicinalstyrelsen får härmed jämlikt 13 § i den för Styrelsen gällande instruktionen överlämna berättelse angående det civila veterinärväsendet i riket för år 1916.

B. BUHRE

GUST. KJERRULF

Stockholm den 31 december 1917.

I. Verksamheten inom medicinalstyrelsens veterinärbyrå.

I. Expeditioner.

En summarisk redogörelse utvisande antalet *inkomna mål* och *utgående expeditioner* å veterinärbyrån 1916 lämnas härneda.

Antalet *inkomna mål* under året uppgick till 3 878, varav 754 anmärkningar och 1 284 räkningar; antalet *utgående expeditioner* voro 3 333.

Inkomna mål.

Kungliga brev och ämbetsskrivelser	321
Kungliga remisser	265
Övriga ärenden	1 254
	Summa 1 840
 Anmälningar	 754
Räkningar oberäknat rapporter	1 284
	Summa mål 3 878

Utgående expeditioner.

Underdåniga utlåtanden och skrivelser	316
Övriga expeditioner	3 017
	Summa exp. 3 333

Antalet till veterinärbyrån under året *inkomna skrivelser* uppgick till 7 666, häre ej medräknade 561 å byrån granskade räkningar; antalet från byrån *utgående skrivelser* uppgick till 5 118. En närmare specifikation av dessa ärendens natur lämnas i **Tab. A.**

Tab. A. Förteckning över inkomna och utgångna skrivelser från veterinärbyrån under år 1916.

Ärenden.	Inkomna	Utgångna
I. Annonser, ansökningar, förslag till tjänster	¹ 255	74
II. Förordnanden, tjänstledighet, entlediganden, avsked	482	954
III. Allmän tjänsteverksamhet	388	227
IV. Smittsamma husdjursjukdomar och deras bekämpande * . . .		
1. Mjältbrand	564	6
2. Fräsbrand	256	3
3. Mul- och klövsjuka	996	398
4. Speciella svinsjukdomar	346	7
5. Juvertuberkulos	238	79
6. Andra hithörande ärenden	201	57
V. Köttkontrollen	² 594	519
VI. Slakthusväsendet	⁴ 612	363
VII. Karantänsväsendet	⁵ 73	77
1. Införsel av levande djur	50	29
2. » » kött	1	2
3. » » andra varor	71	40
VIII. Exportbesiktningssväsendet	⁶ 50	41
1. Utförsel av levande djur	32	6
2. » » kött	99	75
3. » » andra varor	10	2
IX. Cirkulär och kungörelser	—	32
X. Berättelser	⁷ 370	13
XI. Räkningar	⁸ 1 465	⁸ 1 467
XII. Statens veterinärbakteriologiska anstalt	96	64
XIII. Veterinärhögskolan och veterinärinrättningen i Skara . . .	13	19
XIV. Diverse	⁹ 404	¹⁰ 569
Summa	7 666	¹¹ 5 118
Härtill komma jämväl å veterinärbyrån granskade men å kameralbyrån diariet förda och expedierade räkningar från Statens veterinärbakteriologiska anstalt, antal	561	561

¹ Därav 127 ansökningar. — ² Av samtliga 2 601 skrivelser rörande smittsamma husdjursjukdomar voro 665 skrivelser rörande smitt- och friförklaring m. m. från Kungl. Maj:ts befallningshavande, vilka åtföljdt insända räkningar, samt 739 tjänsterapporter från veterinärer. — ³ Därav 423 rapporter. — ⁴ Därav 371 rapporter. — ⁵ Därav 41 rapporter. — ⁶ Därav 48 rapporter. — ⁷ Därav 338 årsberättelser från veterinärer. — ⁸ Därav 175 räkningar å desinfektionsmedel utöver diariets 1 284 nummer. — ⁹ Därav 319 ej diariet förda skrivelser och telegram till byrån. — ¹⁰ Därav 384 ej justerade skrivelser o h telegram från byrån. — ¹¹ Enl. registratoret 3 117 justerade skrivelser, varifrån avgå enl. anteckningar 18 strukna expeditioner. — terstå sålunda 3 099 expeditioner, vartill komma 216 justerade telegram, 338 skrivelser och telegram från byrån samt 1 465 räkningar elle. inalles 5 118.

2. Förordnanden m. m.

Under byråchefens, Medicinalrådet *G. Kjerrulf*, semester ($3/7-12/8$ och $30/10-2/11$) uppehölls byråchefsbefattningen av byråveterinären *K. E. Dunge*. Under den sistnämndes semester ($1/4-30/4$ och $4/9-17/9$) tjänstgjorde veterinär-amanuensen, regementsveterinären *H. Ringdahl* som byråveterinär. Såsom dennes vikarie under tiden ($4/9-17/9$) tjänstgjorde legitimerade veterinären *R. Englesson*.

Noterietjänsten å byrån uppehölls under ordinarie notariens, frih. *E. Klinckowström*, semester ($10/7-8/8$) av e. o. amanuensen *J. Gibson*.

3. Författningar, Kungl. brev och ämbetsskrivelser samt cirkulär.

A. Författningar rörande veterinärväsendet.

Under året hava utkommit följande författningar rörande veterinärväsendet. De äro intagna i Svensk författningsamling med här nedan angivna nummer.

Januari	3.	Medicinalstyrelsens kungörelse angående de ställen i riket, till vilka införsel sjöledes av idisslande djur, svinkreatur och djur, hörande till hästsläktet, må äga rum	4
Februari	4.	Kungl. kungörelse angående inskränkt tillämpning av kungörelsen den 16 april 1915 angående förbud mot utförsel till Danmark av klövbärande djur samt kött av sådana djur	14
»	15.	Medicinalstyrelsens kungörelse angående telefonering av recept till apoteksinrättning	42
»	22.	Kungl. kungörelse med särskilda föreskrifter till förekommande av införande i riket av rots hos djur av hästsläktet	37
»	25.	Kungl. kungörelse om ändrad lydelse av §§ 20 och 25 i giftstadgan den 7 december 1906 ävensom om ändring i vissa delar av de vid samma stadga fogade förteckningar I och II	71
»	26.	Medicinalstyrelsens kungörelse angående ändringar i gällande medicinaltaxa	50
Mars	3.	Medicinalstyrelsens kungörelse med ändring av styrelsens cirkulär den 10 januari 1912 angående giftiga och häftigt verkande läkemedels utlämnande från apoteken	87
»	17.	Kungl. kungörelse angående veterinärvårdens uppehållande vid truppförband under ordinarie tjänstinnehavares ledighet m. m.	126

Mars	17.	Kungl. kungörelse om ändrad lydelse av § 4 mom. 2 i reglementet för anskaffning, underhåll och vård av veterinärmaterielen vid arméns truppförband den 11 oktober 1907	145
»	29.	Medicinalstyrelsens kungörelse med närmare föreskrifter till förekommande av införande i riket av sjukdomen rots hos djur av hästsläktet	100
»	29.	Medicinalstyrelsens cirkulär till samtliga karantänsveterinärer med råd och anvisningar angående undersökning av hästar på rots m. m.	101
April	4.	Kungl. kungörelse angående ändrad lydelse av § 3 i kungörelsen den 12 augusti 1915 angående förbud mot utlämning till kreatursföda från mejeri inom Kristanstads eller Malmöhus län av mjök m. m., som icke uppvärmts till viss temperatur	123
Maj	1.	Medicinalstyrelsens kungörelse angående ny mediainaltaxa	119
»	6.	Medicinalstyrelsens kungörelse angående de ställen i riket, till vilka införsel av idisslande djur, svinkreatur och djur, hörande till hästsläktet, må äga rum	130
»	19.	Kungl. kungörelse med bestämmelser att iakttagas vid införsel landvägen från Norge eller Finland av vissa levande djur	152
Juni	14.	Kungl. kungörelse angående hästhållningen för officerare och vederlikar vid armén	349
»	22.	Medicinalstyrelsens kungörelse angående giftiga och häftigt verkande läkemedels utlämnande från apoteken	243
»	27.	Medicinalstyrelsens kungörelse med föreskrifter beträffande transport i järnvägsvagn av klövbärande djur inom län, där mul- och klövsjuka förekommer	251
Juli	8.	Lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehavares rätt till pension	289
Oktober	19.	Medicinalstyrelsens kungörelse angående ändringar i gällande medicinaltaxa	434
November	3.	Kungl. kungörelse om utsträckt tillämpning av förordningen den 10 oktober 1913 angående kontroll vid utförsel av kött	447
»	3.	Kungl. kungörelse angående ändrad lydelse av 18 § mom. 3, 35 och 39 §§ samt 41 § mom. 2 i instruktionen för medicinalstyrelsen den 17 december 1914	562
»	3.	Kungl. kungörelse angående resekostnads- och traktametersättning åt statsinspektören över köttkontrollen	564
»	7.	Kungl. kungörelse angående förbud mot utförsel från riket av levande djur	444

November 23.	Medicinalstyrelsens kungörelse angående ny medicinaltaxa	537
» 24.	Kungl. Maj:ts reglemente för avlöning vid armén på krigsfot (krigsavlöningsreglemente)	515
» 24.	Kungl. kungörelse angående ändrad lydelse av § 21 i instruktionen för medicinalstyrelsen den 17 december 1914	563
» 28.	Kontrollstyrelsens cirkulär n:r 19 med bestämmelser angående villkor för utminuterung från brännvinsförsäljningsbolag av brännvin eller sprit i större myckenhet än två liter i månaden för vetenskapligt, medicinskt, tekniskt, industriellt eller likartat ändamål eller för apoteksbehov	594
December 19.	Kungl. kungörelse om ändrad lydelse av förteckning III vid giftstadgan den 7 december 1906	580
» 19.	Kungl. kungörelse angående vissa ändringar i gällande taxa å försäljningspris för ämnen upptagna i förteckning III vid giftstadgan den 7 december 1906	581
» 22.	Kungl. kungörelse angående fortsatt tillämpning av bestämmelserna i kungörelsen den 19 februari 1915 angående desinfektion av järnvägsvagnar, som med ångfärja från utlandet ankomma till Sverige	557
30.	Kungl. kungörelse angående anstånd med åtgärder för utdelande av vissa resestipendier och understöd för år 1917	601

B. Kungl. brev rörande veterinärväsendet.

Bland kungl. brev och ämbetsskrivelser rörande veterinärväsendet, vilka under år 1916 ankommit till Medicinalstyrelsen, anföras följande såsom varande av mera allmänt intresse:

Januari 21. Ang. länsveterinärtjänstens i Värmlands norra länsveterinär-distrikt återbesättande.

Januari 21. Ang. föreskrift om organtvång vid köttbesiktning i Båstads köping.

Januari 28. Ang. medgivande för två från Skara utexaminerade veterinärer att vid veterinärhögskolan genomgå viss kompletteringskurs.

Januari 28. Ang. rätt till tjänstårsberäkning för slakthusdirektören i Karlskrona.

Februari 1. Ang. bestämmelser att iakttagas vid utförsel av 10 000 draghästar ur riket.

Februari 4. Ang. bemyndigande för medicinalstyrelsen att tillkalla sakkunniga å köttbesiktningsområdet för överläggning rörande veterinärstatistiken m. m.

Februari 11. Ang. upprätthållande av undervisningen i bakteriologi vid veterinärhögskolan.

Februari 11. Ang. kungörande av distriktsveterinärbefattningen i Gislaved till ansökan.

Februari 11. Ang. avslag å leg. vet. H. I:s underdåniga ansökning om befrielse från honom ålagt vite.

Februari 11. Ang. rätt till ålderstillägg åt distriktsveterinären S.

Februari 22. Ang. framställning av antigen och mallein till diagnosticerande av rots.

Februari 25. Ang. ändrade bestämmelser rörande utförseln av 10 000 draghästar ur riket.

Februari 25. Ang. införsel av tre visenter till Skansen.

Mars 3. Ang. rätt för regementsveterinären H. att beräkna tjänstår för den tid, han varit i utländsk tjänst.

Mars 10. Ang. avslag å ansökan om rätt till tjänstårsberäkning för besiktningsman vid Hörby köpings köttbesiktningsbyrå.

Maj 2. Ang. medgivande för statens veterinärbakteriologiska anstalt att ur riket utföra 2 liter paracoliserum.

Maj 5. Ang. avslag å framställning av H. A. i V. om högre ersättning av statsmedel för hans på grund av mul- och klövsjuka i april 1915 nedslaktade kreatursbesättning.

Maj 10. Ang. bemyndigande för medicinalstyrelsen att för vissa fall låta ur riket utföra kött av för mul- och klövsjukans hämmande nedslaktade kreatur.

Maj 12. Ang. organtvång vid köttbesiktning i staden Eslöv.

Juni 2. Ang. bestämmelser att iakttagas vid utförsel ur riket av 5 000 st. draghästar.

Juni 17. Ang. distriktsveterinären A. R. L:s besvär över medicinalstyrelsens förslag till distriktsveterinärtjänsten i Mariefred.

Juni 17. Taxa å avgifter för köttbesiktning i Uddevalla.

Juni 21. Ang. medel till karantänsanstalten i Haparanda.

Juni 21. Ang. stat för veterinärrättningen i Skara.

Juni 30. Ang. ändring i den för medicinalstyrelsen fastställda staten.

Juli 5. Ang. rätt för icke legitimerade veterinären H. att kunna förordnas till köttbesiktningsman jämlikt § 4 av slakthuslagen.

Juli 5. Ang. rätt till tjänstårsberäkning för föreståndaren och andre besiktningsveterinären vid Hälsingborgs slakthus.

Juli 5. Ang. rätt till tjänstårsberäkning för stadsveterinären i Karlshamn.

Juli 14. Ang. bestämmelser att iakttagas vid utförsel ur riket av 5 000 st. draghästar.

Juli 14. Ang. ersättning till djurägare för viss förlust, ådragen vid nedslaktning av deras kreatur för befarad mul- och klövsjuka.

Juli 28. Ang. tillstånd för Skaraborgs läns andelssvinslakteriförening u. p. a. att försälja kött och slaktavfall jämväl i samhälle med köttbesiktningsstväng.

Juli 28. Ang. avslag å framställning om ändring i områdena för Kungälv och Graveröds distriktsveterinärdistrikt.

Augusti 25. Ang. fastställelse av överenskommelser rörande utförsel av fläsk under tiden 27 augusti—25 november 1916 m. m.

September 9. Ang. framställning av Malmöhus läns hushållningssällskap om anslag å 3 800 kr. för tuberkulosebekämpandet.

September 22. Taxa å avgifter för köttbesiktning i Hörby köping.

September 29. Ang. organtvång vid köttbesiktning i Arlövs municipal-samhälle.

September 29. Taxa å avgifter för köttbesiktning i Arlövs municipal-samhälle.

September 29. Ang. tillstånd för Sydvästra Skånes Andelsslakteriförening u. p. a. att försälja kött m. m. jämväl inom samhälle med köttbesiktningstvång.

September 29. Ang. rätt till tjänstårsberäkning för direktören och förste assistentveterinären vid slakthuset i Linköping.

Oktober 6. Ang. statsbidrag till Skandinavisk veterinärtidskrift 1917.

Oktober 6. Ang. statsbidrag till Svensk veterinärtidskrift 1917.

Oktober 6. Ang. anvisande av medel för år 1917 för framställning av antigen och mallein till diagnosticerande av rots m. m.

Oktober 6. Ang. anvisande av medel för anskaffande vid S. V. B. A. av förråd av serum mot rödsjuka hos svin.

Oktober 6. Ang. medel till karantänsanstalten i Haparanda år 1917.

Oktober 27. Ang. avslag å länsveterinären J:s underdåniga ansökning om statsbidrag till täckande av flyttningskostnader.

Oktober 27. Ang. statsbidrag till Kisa distriktsveterinärdistrikt.

November 17. Ang. rätt för i Dresden examinerade veterinären L. V. H. att vid veterinärhögskolan genomgå kompletteringskurs.

November 17. Ang. rätt till tjänstårsberäkning för vet. kand. K. A. A. såsom t. f. assistent vid patologisk-anatomiska avdelningen av veterinärhögskolan.

November 24. Taxa å avgifter för köttbesiktning i Mjölby.

November 24. Taxa å avgifter för köttbesiktning i Ljungby.

November 24. Ang. åtgärder under år 1917 till förekommande och hämmande av tuberkulosen hos nötkreatur.

November 28. Ang. tillstånd för Kopparbergs andelsslakteriförening u. p. a. att försälja kött m. m. jämväl inom samhälle med köttbesiktningstvång.

December 1. Taxor å avgifter för köttbesiktning i Söderköping och Valdemarsvik.

December 8. Taxor å avgifter för köttbesiktning i Löberöd och Östersund.

December 8. Ang. första ålderstillägg till två länsveterinärer.

December 19. Taxa å avgifter för köttbesiktning i Motala.

December 19. Taxor å avgifter vid slakthuset och köttbesiktningen i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping, Karlskrona, Hälsingborg, Eskilstuna och Linköping.

December 30. Taxor å avgifter för köttbesiktning i Eksjö, Västerås, Karlshamn, Sölvesborg, Ystad, Trälleborg, Vimmerby, Falkenberg, Tranås och Ängelholm.

December 30. Ang. statsbidrag till avlönande av distriktsveterinären i Limnareds distrikt.

C. Cirkulär rörande veterinärväsendet.

Följande cirkulär rörande veterinärväsendet hava under året av Medicinalstyrelsen utfärdats:

Januari 7. Till samtliga veterinärer i riket ang. användning av visst formulär för rapport rörande mul- och klövsjuka.

Januari 18. Till samtliga slakthusstyrelser m. fl. med tablå över den 18 januari 1916 i Sverige befintliga offentliga slakthus, samhällen med köttbesiktningstvång samt under offentlig kontroll ställda slakterier.

Februari 2. Till samtliga länsveterinärer ävensom förste stadsveterinären i Stockholm ang. förekomst av lungröta.

Februari 5. Till vissa veterinärer ang. behov av »assistent» under år 1916.

Februari 8. Till samtliga besiktningsmän vid offentliga slakthus och exportslakterier ang. åsättande av föreskrivna märken å till utförsel godkänt kött.

Februari 22. Till samtliga veterinärer med erinran om innehållet i medicinalstyrelsens cirkulär den 31 maj 1905 ang. användande av billiga desinfektionsmedel.

Mars 3. Till samtliga köttbesiktningsmän ang. på vissa viktsgränser m. m. grundade benämningar inom köttkontrollstatistiken på olika »djurslag».

Mars 13. Till samtliga besiktningsmän vid slakthus och exportslakterier ang. antecknande i exportjournalen av utförselort och intygsformulär.

Mars 14. Till samtliga besiktningsmän vid slakthus och exportslakterier ang. utförsel av svinhuvud såsom fläsk och icke som organ.

Mars 14. Till samtliga besiktningsmän vid slakthus och exportslakterier ang. compensationstämpling av kött.

Mars 23. Till vissa veterinärstyrelser ang. insändande av meddelande om veterinärstyrelsens ledamöter m. fl.

Mars 27. Till samtliga besiktningsmän vid slakthus och exportslakterier ang. stämpling av s. k. regulatorfläsk.

Mars 29. Till samtliga karantänsveterinärer med råd och anvisningar ang. undersökning av hästar på rots.

Mars 30. Till samtliga länsveterinärer med formulär till juvertuberkulosförrättning.

April 27. Till samtliga besiktningsmän vid exportslakterier ang. insändande i rätt tid av vissa rapporter till statens livsmedelskommissions varuförmedlingsbyrå.

Maj 11. Till samtliga tidningar i Stockholms stad och län ang. införande av »råd angående mul- och klövsjuka».

Maj 17. Till samtliga veterinärer inom Skånelänen ang. besiktning av kreatur före och efter auktioner.

Juni 16. Till samtliga K. B. i riket ang. sättet för anslående av råd och anvisningar vid smittsam husdjurssjukdom.

September 12. Till samtliga besiktningsmän vid slakthus och exportslakterier ang. verkställande av s. k. kompensationsstämpling av kött.

Oktober 4. Till samtliga besiktningsmän vid slakthus och exportslakterier ang. plombering av till utförsel godkänt kött.

Oktober 10. Till samtliga veterinärer ang. årsberättelser och rapporter till kungl. medicinalstyrelsen.

December 19. Till Stockholms stads slakthus och saluhallsstyrelse m. fl. ang. kontroll vid vägning av till utförsel godkänt kött.

December 21. Till samtliga exportslakterier med infordrande av uppgift ang. tillvaratagande av blod för foderfabrikation.

December 23. Till hälsovårdsnämnden i Stockholm ang. stadsveterinärernas avlöningsförmåner.

4. Statens veterinärbakteriologiska anstalt.

Laboratorstjänsten vid anstalten har fortfarande varit vakant och har av brist på kompetenta sökande icke kunnat återbesättas. Hos Kungl. Maj:t har Medicinalstyrelsen gjort underdånig framställning om höjning av laboratorslönen till 5 600 kr. jämte två ålderstillägg, vardera å 500 kr., efter respektive 5 och 10 år.

I likhet med föregående år har anstalten genom kungl. brev den 17 dec. 1916 medgivits rätt att för sitt behov få från vissa regementen i Stockholm uttaga högst 20 st. kasserade stamhästar till ett pris av 180 kr. för häst.

Från anstalten hava under året till offentliga myndigheter utgått 330 (293) skrivelser.

Anstaltens personal har med avseende på sin sammansättning under året icke undergått någon förändring.

Anstaltens anslagsstat för 1916 utgjorde 43 200 (38 520) kr. Härutöver har anstalten haft till sitt förfogande inlevererade och influtna medel samt besparingar till ett belopp av kr. 8 663·24, vadan sålunda summan av tillgängliga medel uppgått till kr. 51 863·24 (43 648·47).

Anstaltens verksamhet. Under året hava för undersökning å juvertuberkulos insänts 423 (559) mjölkprov och 63 (113) juver, varom närmare under avdelning IV. Den med världskrigets utbrott inträdda minskningen av antalet insända mjölkprov har alltjämnt fortgått. Särskilt påfallande är minskningen av prov från Malmöhus län. Huruvida detta betyder en tillbakagång av arbetet mot juvertuberkulosen inom länet eller kan förklaras på annat sätt är föremål för särskild utredning. Å insänt material i övrigt hava verkställts 1 077 (885) diagnostiska undersökningar av bakteriologisk, serologisk eller patologisk-anatomisk natur. Undersökningsmaterialet härstammade med följande antal fall från:

	1912	1913	1914	1915	1916		1912	1913	1914	1915	1916
människa	—	—	—	7	1	lejon	—	1	—	—	—
häst	39	65	52	48	74	tiger	—	—	—	1	—
nötkreatur	304	535	404	621	709	hare	3	4	1	4	2
får	4	7	7	5	7	kanin	4	12	2	3	10
get	1	1	2	—	8	ekorre	—	—	—	2	—
ren	3	7	—	23	2	marevin	1	—	—	1	3
räddjur	—	2	—	4	—	råttor	—	30	13	23	—
älg	—	1	—	3	2	möss	—	6	—	—	—
svin	68	60	61	73	181	fåglar	26	43	29	35	40
hund	7	10	18	6	2	fiskar	3	3	1	3	5
räv	—	—	—	1	—	kräftor	8	3	7	—	6
björn	—	1	—	—	—	diverse	9	13	15	22	24
katt	—	1	1	—	1		480	805	613	885	1 077

Tuberkulinberedning av bovina tuberkelbaciller har fortgått såsom under föregående år. Framställt tuberkulin har prövats såväl å tuberkulösa marsvin som på nötkreatur och med fullt tillfredsställande verkan. Till K. Lantbruksstyrelsen har under året levererats 39 200 gram tuberkulin. Vidare har i mindre skala framställts tuberkulin av humana tuberkelbaciller samt av baciller, tillhörande typus avium; det senare för att användas vid diagnostiserande av kronisk, specifik tarminflammation, paratuberkulos, hos nötkreatur.

Malleinberedning. Den under år 1915 påbörjade framställningen av mallein samt av rotsantigen för agglutination och komplementbindning för serologisk rotsundersökning har under år 1916 fortsatts, och har malleinförrådet betydligt ökat. Till karantänsanstalterna ha sänts 198 kbcn råmallein för ögonprov jämlikt bestämmelserna i k. kungörelsen den 22 februari 1916 ang. åtgärder till förekommande av rotssjukdomens införande i riket.

Serumberedning. Av anstaltens egna sera mot kalvsjukdomar och rödsjuka hos svin hava på rekvisition av veterinär utlämnats:

<i>Coli-a-serum</i>	3 685	(1 140)	kbcn.
<i>Coli-b-serum</i>	22 110	(21 145)	»
<i>Coliserum</i> , blandat	7 275	(1 515)	»
<i>Paracoliserum</i>	5 795	(3 390)	»
<i>Pyogenesserum</i>	645	(1 700)	»
<i>Rödsjukaserum</i>	74 199	(22 930)	»
<i>Pasteurellaserum</i>	1 545	—	»
<i>Krarkserum</i>	9 730	—	»

Dessutom har tillhandahållits *krarkserum* och *anasarkaserum* för hästar, båda från veterinärhögskolans i Köpenhamn serumlaboratorium, serum mot septisk pneumoni hos kalv från Landsberg och tetanusantitoxin från statens seruminstitut i Köpenhamn m. m.

I öfrigt hänvisas till den av föreståndaren från trycket utgivna berättelsen över verksamheten vid anstalten under år 1916.

II. Veterinärernas antal och verksamhet.

Veterinärernas antal uppgick vid slutet av år 1916 till 451 (440), såsom av **Tab. 1** närmare framgår, och voro däribland 6 i veterinäradministrationen anställda, 15 lärare, 29 länsveterinärer, 40 stads- och slakthusveterinärer, 35 militärveterinärer (därav 3 tillika distriktsveterinärer), 2 stuteriveterinärer, 213 distriktsveterinärer (därav 22 icke legitimerade), 85 enskilda legitimerade veterinärer och 28 privata, icke legitimerade veterinärer, därav 10 från veterinärhögskolan utexaminerade, som ännu ej fullgjort i Undervisnings- och examensstadgan för veterinärhögskolan den 30 oktober 1914 stadgad 4 månaders assistenttjänstgöring för vinnande av legitimation.

Sedan 1912 års riksdag, med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, under riksstatens nionde huvudtitel uppfört sasom bidrag till distriktsveterinärers avlöning ett förslagsanslag av 146 000 kr., utgår jämlikt kungl. kungörelse den 31 december 1912 till distriktsveterinär årligen av statsmedel såsom bidrag till lönen ett belopp av 600 kr. samt 200 kr. såsom bidrag till ett ålderstillägg efter fem år, allt under villkor att vederbörande landsting förbinder sig att till distriktsveterinärs avlönande årligen erlagga minst 1 200 kr. till begynnelseavlöningen och 200 kr. till ålders-tillägg. Av sålunda statsunderstödda distrikt funnos vid 1915 års slut i de olika länen följande antal:

Stockholms	län	10	Göteborgs och Bohus län	8	
Uppsala	»	5	Älvsborgs	»	17
Södermanlands	»	11	Skaraborgs	»	13
Östergötlands	»	14	Värmlands	»	13
Jönköpings	»	7	Örebro	»	12
Kronobergs	»	5	Västmanlands	»	6
Kalmar	»	13	Kopparbergs	»	11
Gottlands	»	2	Gävleborgs	»	6
Blekinge	»	4	Västernorrlands	»	8
Kristianstads	»	10	Jämtlands	»	7
Malmöhus	»	22	Västerbottens	»	8
Hallands	»	6	Norrbottnens	»	7

Tillsammans funnos sålunda 225 statsunderstödda distrikt, av vilka 10 voro vakanta.

Rätt till *tjänstårsberäkning*, i likhet med länsveterinärer, har under året genom särskilda kungliga brev den 28 januari, 5 juli och 29 september medgivits för sex tjänstebefattningar. Se vidare därom i förteckningen å kungl. brev m. m. sid. 8 f.

Två veterinärer hava under året avlidit och tretton utexaminerats.

Årsberättelser hava till Medicinalstyrelsen inkommit från kungl. veterinärhögskolan, statens veterinärbakteriologiska anstalt, veterinärinrättningen i Skara, slakthusstyrelserna i Göteborg, Malmö, Eskilstuna, Stockholm, Linköping och Karlskrona, kontrollanten för ratin m. fl. samt från 32 länsveterinärer, därav tre tillförordnade, och 338 (312) övriga veterinärer.

Enligt **Tab. 2**, som utgör en *översikt över veterinärernas verksamhet* inom de särskilda länen, hava av landets veterinärer för sjukdom behandlats, kastrerats eller för olika ändamål besiktigats 493 965 (512 786) djur.

Fördelningen av detta antal på de särskilda kategorierna djur framgår av följande tablå:

	Hästar	Nötkreatur	Får	Svin	Hundar
Sjuka	192 586	125 283	765	27 076	10 080
Kastrerade	21 229	1 728	474	3 779	229
Besiktigade	56 646	45 267	326	7 490	1 007
	270 461	172 278	1 565	38 345	11 316
1915:	264 888	197 701	2 253	37 626	10 318

III. Undervisningsväsendet.

Siffror inom parentes avse föregående år.

*Kungl. Veterinärhögskolan.*¹ Lärarkollegium har under året haft 21 sammanträden dels för att behandla frågor rörande högskolan och undervisningen, dels för att avgiva från offentliga myndigheter infordrade utlåtanden. Undervisningen har försiggått i huvudsaklig överensstämmelse med föregående läsårs läroplan. Lärarpersonalen har utgjorts av sex ordinarie professorer, en t. f. professor, en lärare i hovbeslag, en prosektor, tre laboratorer, två assistenter och en extra lärare eller tillsammans 15. De studerandes antal uppgick vid läsårets början till 152, varav nyantagna 30. Av dessa hava 21 (7) avlagt fullständig veterinärexamen, och fyra avgått utan examen. Vid läsårets slut var antalet sälunda 127.

Veterinärexamen avlades den 13 sept., 11 okt., 8 nov. och 20 dec. 1916 samt den 14 febr., 14 mars, 18 april och 14 juni 1917.

Veterinärkandidatexamen avlades vid 8 olika examenstillfällen av tillsammans 23 studerande.

Vid högskolan hava under läsåret utförts 199 *obduktioner*, varav 66 på häst, 5 på nötkreatur, 11 på svin och 90 på hundkadaver.

Till *bakteriologiska och patologisk-anatomiska* avdelningen hava under samma tid insänts dels för utrönande av sjukdomens art, dels att användas som demonstrationsmateriel, 114 *sjukligt förändrade organ, organdelar* eller *sjukliga produkter*.

Å *kirurgiska kliniken* hava behandlats tillsammans 2 624 hästar och utförts 702 operationer, därav 27 för krubbitning, 111 för tandfel, 10 för pipande kvickdrag.

Tillförseln till *medicinska kliniken* har varit större än någonsin förut sedan högskolans flyttning till de nya lokalerna och utgjorde 1 219 fall. Ökningen beror huvudsakligast på en i Stockholm med omnejd utbredd farsot av lung-röta (influenza pectoralis). För högskolan såsom statsinstitution vore önskvärt, att militärveterinärerna i Stockholm finge rättighet att i större utsträckning än som nu sker dela med sig av sitt synnerligen rikliga material. Å *kliniken för mindre husdjur* ha vårdats tillsammans 2 411 djur, därav 2 324 hundar.

¹ Högskolans årsberättelse omfattar läsåret 1916—17.

Å *ambulatoriska kliniken* ha tillsammans behandlats 2 614 fall, därav 1 125 nötkreatur och 670 svin.

Å *röntgenavdelningen* hava undersökts och behandlats 70 fall, nämligen 7 hästar, 59 hundar, 3 katter och 1 fågel.

I **Tab. 2** ingår en översikt av högskolans verksamhet som sjukvårdsanstalt. I övrigt hänvisas till den av högskolans rektor med biträde av dess lärare av trycket utgivna berättelsen.

Veterinärinrättningen i Skara. I likhet med föregående år har vid inrättningen pågått dels en fortsättningskurs (instruktörskurs) för militära hovslagare, dels en kurs för utbildning av civila hovslagare, varjämte därstädes underhållits en sjukvårdsanstalt för husdjur. Undervisningen har bestritts av en föreståndare och lektor (veterinär) och en instruktionssmed. Lärjungarna utgjordes av 2 (3) militära och 9 (10) civila hovslagarlärningar, av vilka de två militära utexaminerades.

I avseende på inrättningens verksamhet såsom sjukvårdsanstalt för husdjur hänvisas till **Tab. 2** samt beträffande verksamheten i övrigt till den av föreståndaren avgivna, till trycket befordrade årsberättelsen.

IV. Sjukdomar bland husdjuren.

Tab. 3 utgöra sammandrag av veterinärernas uppgifter angående antalet av i vissa sjukdomar insjuknade husdjur i enlighet med Form. 3 och 4 av Medicinalstyrelsens cirkulär ang. årsberättelser och rapporter från veterinärer den 10 oktober 1916. I dessa tabeller hava även uppgifter från veterinärhögskolan och veterinärrättningen i Skara upptagits. Redogörelser för tuberkulos i juvret hos nötkreatur samt mul- och klövsjuka, mjältbrand, frasbrand och svinsjuka meddelas i särskilda tabeller.

Utav de *smittsamma husdjurssjukdomar*, på vilka förnyade nådiga förordningen den 9 december 1898 angående vad iakttagas bör till förekommande och hämmande av smittsamma sjukdomar bland husdjuren, nådiga kungörelsen den 3 november 1906 angående åtgärder mot svinpest, svinsjuka samt rödsjuka hos svin samt nådiga kungörelsen den 28 september 1906 angående åtgärder mot hönskolera och hönspest skola tillämpas, hava under år 1916 fall förekommit av *smittsam mul- och klövsjuka, mjältbrand, frasbrand (mjältbrandsemfysem), svinsjuka* och *rödsjuka* hos svin, varemot fall av boskapspest, elakartad lungsjuka, rots eller springorm, koppor hos får, skabb hos får, elakartad klövsjuka hos får och getter, vattuskräck, svinpest, hönspest och hönskolera *icke* förekommit.

1. Mul- och klövsjunkteutbrotten 1916.¹

a. Historik.

Efter det sista fallet av mul- och klövsjuka under år 1915, vilket fall inträffade den 14 december på gården Bromma n:r 5, Bromma socken av Malmöhus län, förekom ett fullständigt lugn under de följande månaderna, varför man hade grundad anledning antaga, att landet skulle bliva tills vidare friskonat från vidare hemsökelse av farsoten. Dessa förhoppningar växte för var dag som gick.

Emellertid konstaterades sjukdomen den 3 mars 1916 på egendomen *Göddelöv n:r 9*, Göddelövs socken av Malmöhus län. Trots att detta fall måste betraktas såsom ett initialutbrott kunde smittkällan icke påvisas. Visserligen hade 3 kreaturshandlare kort före utbrottet besökt stället, och skulle dessa

¹ Se kartbilagorna.

möjligen hava kunnat överföra smittämnet till gården. Å andra sidan förmenades smittan hava kommit till stället med vetekli, som börjat utfodras åt djuren kort före sjukdomens konstaterande.

Utbrottet i fråga blev emellertid helt och hållet begränsat.

Redan här torde få omnämnas att *vid värdering av djuren, deras dödande och oskadliggörande samt vid gravars grävande m. m.* vidtogos samma åtgärder som vid de under senare år förekomna mul- och klövsjukeutbrotten. Där undantag i ett eller annat avseende förekommit, anföres detta längre fram i denna beskrivning.

Den 26 april, således så gott som två månader efter nyssnämnda fall, uppdagades sjukdomen på gården *Tröinge n:r 6*, Vinbergs socken i Hallands län. Även här blev smittkällan okänd.

Efter Tröingefallet, som icke heller gav anledning till några sekundära utbrott, förblev allt lugnt till den 8 maj, då mul- och klövsjuka samtidigt konstaterades på 3 ställen inom Kristianstads län.

Ett av dessa ställen var *Hässleholmsgården* i Stoby socken. På denna gård hade den 29 april hållits auktion. På vad sätt smittan ditförts har icke med säkerhet kunnat utrönas. Visserligen hade den 26 och 27 april 5 kor i och för försäljning på auktion tillförts gården i fråga från 3 andra ställen, men dessa djur kunna näppeligen anses hava varit smittförande. Inom de kreatursbesättningar, från vilka dessa djur härstammade, kunde vid av veterinär företagen undersökning inga tecken på att mul- och klövsjukan skulle hava där förekommit iakttagas och ej heller uppträdde på dessa gårdar senare några fall av sjukdomen. Tiden för sjukdomens antagliga utbrott på Hässleholmsgården, den 6 maj, syntes länsveterinären tyda på att smittämnet tillförts djuren ungefär vid auktionstillfället. *Särskilt anmärkningsvärt är, att veterinärbesiktning ägt rum av kreatursbesättningen å Hässleholmsgården dels 3 dagar före auktionen dels ock på auktionsdagen utan att den inspekterande veterinären kunnat iakttaga några tecken till mul- och klövsjuka.*

Då till gården inga fodermedel, varor eller dylikt under tiden närmast före auktionen inköpts, vilka kunde tänkas vara smittförande, ansåg länsveterinären det ligga nära till hands antaga, att någon smittöverbringande person varit närvarande vid auktionen. Denna besöktes nämligen av en hel del kreaturshandlande och tänkbart är ju att någon av dem varit i beröring med någon smitthärd i utlandet. Enligt uppgift besökte även tvenne dansktalande personer auktionen i fråga.

Så fort sjukdomen konstaterats på Hässleholmsgården, lät länsveterinären utreda, vilka personer som köpt klövbärande djur å auktionen. Dessa personer underrättades telefonledes eller genom kronobetjäningens försorg om att de, med anledning av mul- och klövsjukefaran, skulle hava noggrann uppsikt över hälsotillståndet inom sina kreatursbesättningar, ofördröjligen anmäla varje misstänkt sjukdomsfall samt undvika all beröring med andra gårdar.

Från auktionen på Hässleholmsgården hade nedan angivna slag av djur förts till följande personer och ställen:

Nötkreatur.

1) P. Lundgren, *Everöd*. Djuren sändes direkt till *Hedentorps gård*, varifrån 3 stycken transporterades vidare till *Älvsjö* egendom inom Stockholms stad.

2) N. Hamrin, *Mossaröd*, Onsby socken, Kristianstads län.

3) J. Bengtsson, *Tormastorp*, Brännestads socken, dito län.

4) N. Nilsson, *Stehag*, Stehags socken, Malmöhus län. Fyra av de utav Nilsson inköpta korna sändes till *kreatursmarknadsplatsen i Hälsingborg*.

5) A. Jönsson, *Hörröd*, Halstorps socken, Kristianstads län.

6) N. A. Viberg, *Grantinge*, Stoby dito, dito dito.

7) O. Åhlund, *Näsby nr 9*, Nosaby socken, dito dito.

8) A. och P. Jonsson, *Vankiva*, Vankiva socken, dito dito.

9) N. Larsson, *Kråkeberga*, Farstorps socken, dito dito.

10) E. Pålsson, *Triggasjö*, dito dito, dito dito.

11) J. Magnusson, *Finja*, Finja socken, dito dito.

12) R. Johansson, *Romestorp*, Gumlösa socken, dito dito.

Får och Getter.

13) N. Nilsson, *Adseke*, N. Mellby socken, dito dito.

14) H. Jonsson, *Scartingstorp*, Finja socken, dito dito.

15) N. Olsson, *Päarp*, Hästveda socken, dito dito.

Svinkreatur

till cirka 20 olika personer inom länet.

Av ovannämnda ställen blevo de under nr:is 3, 5, 6, 10, 11, 12, 14 och 15 genast misstänktförklarade i anledning av utbrottet på Hässleholmsgården. Vid tiden för misstänktförklarandet av nyss angivna gårdar hade sjukdomen, förutom på *Mossaröd* och *Vankiva*, där sjukdomen jämväl kom till utbrott den 8 maj, utbrutit på alla andra i förteckningen upptagna ställen, dit djur från Hässleholmsgårdsauktionen förts. Märkvärdigt nog uppkom mul- och klövsjuka endast på ett av de såsom misstänktförklarade ställena, nämligen på *Grantinge*.

Svinbesättningen vid Hässleholmsgården synes icke hava varit angripen av mul- och klövsjuka vid tiden för auktionen därstädes, ty något fall av sjukdomen uppträdde ej på de gårdar, dit svinkreaturen transporterats. De djur, som på auktionen å Hässleholmsgården inköptes av P. Lundgren, *Everöd*, sändes av denne direkt till Hedentorpsgården, Norra Åsums socken, och av dessa skickades, som ovan antytts, 3 kor vidare till Älvsjö. Av sistnämnda djur, som stått tillsammans med djuren i järnvägsvagnen från Hedentorp till Älvsjö järnvägsstation vid Stockholm, hade en ko förts till *Lerkrogen*, Brännkyrka församling inom Stockholms stad, samt 3 kor till *Arsta gård* inom samma församling. På så sätt fördes sjukdomen upp från Kristianstads län till Stockholm.

Från Hässleholmsgården fördes sjukdomen vidare till *Adseke* förmedelst tvenne får, som inköpts på auktionen. Dessa djur visade enligt ägarens uppgift inga symtom förrän den 8 maj. Till *Näsby n:r 9, Hedentorp, Kråkeberga* och *Grantinge* fördes sjukdomen genom på auktionen i fråga inköpta djur.

Till *Raus' plantering, Raus n:r 3*, och *Filborna n:r 9* spreds sjukdomen till svinbesättningarna genom slaktavfall från djur, som före sjukdomens konstaterande där uppslaktats på det offentliga slakthuset i Hälsingborg.

De här ovan omnämnda, till Älvsjö gård sända korna ankommo till kreaturshandlanden H. Jungmarkers handelsstall därstädes den 6 maj. Medicinalstyrelsen, som telegrafiskt underrättats om att för mul- och klövsjuka misstänkta djur avsänts till Älvsjö, lät den 9 maj företaga veterinärundersökning på platsen med det resultat, att mul- och klövsjuka konstaterades på tvenne djur bland de i nyssnämnda handelsstall uppställda. Samtliga dessa djur ävensom en ko, som från detta stall sålts och överflyttats till greve Lagerbjelkes, omedelbart där intill belägna ladugård, dödades och oskadliggjordes genom nedgrävning.

Ehuruväl grundad anledning fanns antaga att även sistnämnda ladugård blivit smittad, blev densamma tills vidare endast avspärrad och förklarad för misstänkt för mul- och klövsjukesmitta, vilket i verkligheten dock var densamma som om den förklarats smittad, enär hela egendomen på grund av utbrottet inom meranämnda handelstall var förklarad smittad av sagda sjukdom.

Trots omfattande desinfektions- och andra försiktighetsåtgärder kunde, som här nedan omförmäles, den Lagerbjelkeska nötkreatursbesättningen ej räddas. Däremot lyckades det att genom särskilt effektiva desinfektions- och avspärrningsåtgärder så isolera den dyrbara svinbesättningen på gården att densamma ej blev angripen.

Till *Filborna n:r 12* hade sjukdomen antagligen förts genom en från Hälsingborgs kreaturstallar, trots utförselförbudet, utsmugglad ko och från denna gård överförts till den samme ägare tillhörige kreatursbesättningen å egendomen *Filborna n:r 25*.

Till *Filborna n:r 11* hade sjukdomen överförts från *Filborna n:r 12* genom djurberöring.

Djuren å lägenheten *Näsby n:r 9* nedsmittades genom en ko, som inköpts å Hässleholmsgården. Från *Näsby n:r 9* spreds smittan dels genom djurberöring till *Fröknegården* dels genom personberöring till lägenheten *Näsby n:r 17*.

Som ovan omförmälts hade en ko från Hässleholmsgården även överförts till *Grantinge* i Stoby socken. Till detta ställe hade djuret anlant den 1 maj. Gården blev genast misstänktförklarad. Enär ända till den 22 maj varken något sjukdomsfall inträffat eller misstänkta symtom förekommit inom djurbesättningen, blev stället friförklarad. Emellertid konstaterades mul- och klövsjuka på gårdon den 31 maj. Alltså en ovanligt lång inkubationstid. Sjukdomen torde dock hava utbrutit redan den 28 samma månad.

Den 28 juni friförklarades stället. Detta var nämligen det sista av dem, till vilka mul- och klövsjukessmittämne förts från Hässleholmshälsinggården. Under hela sommaren förekom intet fall av sjukdomen och ej heller under hösten förrän den 11 november, då mul- och klövsjuka av okänd anledning yppade sig vid *Djuramåsa* i Allerums socken av Malmöhus län. Detta utbrott blev emellertid det enda på hösten och således även det sista för året.

I regel har, som sagt, »Stamping out-metoden» använts. På grund av en del ställens belägenhet intill offentliga slakthus eller under statens kontroll befintligt exportslakteri har emellertid uppslaktning med tillvaratagande av hudar och kött i en del fall ägt rum, såsom vid:

Näsby n:r 9 — uppslaktning av svinen vid Kristianstads exportslakteri;

Hedentorp — uppslaktning av de klövbärande djuren vid d:;

Raus' plantering — uppslaktning av de klövbärande djuren vid Hälsingborgs offentliga slakthus;

Raus n:r 3 — uppslaktning av de klövbärande djuren vid Hälsingborgs offentliga slakthus;

Filborna n:r 9 — uppslaktning av svinkreaturen vid Hälsingborgs offentliga slakthus;

Filborna n:r 12 — uppslaktning av svinkreaturen vid Hälsingborgs offentliga slakthus;

Filborna n:r 25 — 13 djur stuckos på stället och transporterades i övertäckta lastautomobiler till Hälsingborgs offentliga slakthus, där de uppslaktades;

Fröknegården. Svinen uppslaktades på Kristianstads exportslakteri;

Älvsjö gård (Lagerhjelke). Sedan mul- och klövsjukan den 19 maj konstaterats hos en ko i stora ladugården på detta ställe, blev det angripna djuret dödat och nedgrävt, varemot övriga 59 djur med extratåg järnvägsledes (Älvsjö järnvägsstation ligger på Älvsjö gårds område och alldeles intill ladugården i fråga) ofördröjligen avfördes till sanitetsavdelningen vid Stockholms stads offentliga slakthus. Beträffande denna nedslaktning må följande anföras ur den av sanitetsveterinären vid slakthuset *G. Hülphers* till Medicinalstyrelsen avgivna rapporten: »Djuren, som utgjorde 59 nötkreatur, hitkommo i 6 stycken plomberade, staten tillhöriga järnvägsvagnar — — — — —. Dessutom medföljde i vagn n:r 19477 de av slakthusets hjälpslaktare, som vid Älvsjö gård varit behjälpliga vid inlastningen av djuren. Djuren slaktades å slakthusets sanitetsanstalt, som spärrades för utomstående. På samtliga djur togs temperaturen, och på intet märktes några sjukdomssymtom eller förändringar påminnande om mul- och klövsjukan. Slakten påbörjades kl. 5:30 e. m. och var avslutad kl. 11:30 e. m. den 19 maj. Efter slakten spolades kroppar och organ med varmt vatten. Vid besiktningen av de uppslaktade djuren kasserades ett kokreatur, vägande 274 kg. för muskelnekroser, 10 kg. kött, 2 räntor, 60 kg. talg, 41 lungor och 2 leverar för tuberkulos, 10 leverar för abscesser, 5 leverar för angiomas och 9 juver för mastit.

Huvud och tungor skällades, magar och maginnehåll nedgrävdes och över-

ströddes med nysläkt kalk. Kött och organ, som kasserats, jämte klövar destruerades. Hudarna behandlades med kalkmjölk. Efter slakten rengjordes järnvägsvagnarna och desinfekterades med formalin och kalkmjölk, gångbanor rengjordes och spolades med kokhett vatten och kalkmjölk. Slakthallen rengjordes med kokhett vatten och formalin. Personalens överdragskläder, skor och mössor fingo kvarligga i kokhett vatten. Desinfektionsarbetet var avslutat kl. 2 f. m. den 20 maj.»

Årsta gård. Av de 60 nötkreaturen och 12 svinkreaturen vid denna gård blevo 11 nötkreatur såsom angripna av mul- och klövsjuka på stället dödade och nedgrävda. Övriga 49 nötkreatur och 12 svin blevo transporterade till Stockholms stads offentliga slakthus och där uppslaktade. Denna anordning ansågs kunna väl försvaras, enär järnvägen Liljeholmen—Offentliga slakthuset är dragen över Årsta gårds ägor. Beträffande djurens transport till slakthuset har statsinspektör *Hj. Hansson*, som hade uppsikten över densamma i sin till Medicinalstyrelsen angivna rapport anført, bland annat, följande:

»Transporten av de för nedslaktning å Stockholms stads slakthus bestämde djuren å Årsta gård verkställdes den 11 maj 1916 under tiden 1:30—6 e. m. Djuren fördes i vinkelaxelkärror — nötkreaturens huvud ombundna med säckar — utmed vägen från Årsta gård förbi Södermalms och Liljeholmens skytteförenings skjutbana till Stockholms stads järnväg Liljeholmen—slakthuset. Här inlastades djuren i 6 järnvägsvagnar — — — —. Inlastning och urlastning verkställdes av gårdens folk utan biträde av kuskarna, som förbjudits att taga någon som helst befattning härmed. De personer, som ombesörjde in- och urlastningen i åkdonen av djuren, kuskar, åkdon, seldon och hästar, underkastades noggrann rengöring och desinfektion, varjämte lastningsplatserna och transportvägarna spolades med kalkmjölk (lastplatserna kalkades), allt under uppsikt av den å Årsta gård stationerade extra veterinären Cronstrand. Järnvägsvagnarna plomberades av undertecknad och överfördes direkt till slakthusets sanitetsanstalt där urlastningen och nedslaktningen av djuren tog sin början kl. 7 e. m. Slakten fortgick sedan oavbrutet, till dess samtliga djur nedslaktats tidigt på morgonen den 12 maj 1916, varefter rengöring och desinfektion av järnvägsvagnar, slaktlokaler och slaktredskap ävensom av de vid slakten behjälpliga personerna omedelbart verkställdes. Över själva nedslaktningen och desinfektionen av slaktlokaler och järnvägsvagnarna, vilka åtgärder övervakades av den härtill förordnade veterinären, t. f. förste besiktningsveterinären G. B. Hülphers, kommer denne att avgiva särskild rapport.»

Över nedslaktningen på slakthuset, som övervakades av nyssnämnde veterinär Hülphers, har denne meddelat, bland annat, nedanstående: »Djuren slaktades å slakthusets sanitetsanstalt, som spärrades för utomstående. På samtliga djur togs temperaturen, och på intet märktes några sjukdomssymtom eller förändringar påminnande om mul- och klövsjuka. Slakten påbörjades kl. 7 e. m. den 11 maj och var avslutad 1,45 f. m. den 12 maj. Efter slakten spolades kroppar och organ med kallt vatten. Vid besiktningen av de

uppslaktade djuren kasserades 31 lungor för tuberkulos, 2 leverar för angiomas och 8 juver för mastit. Huvud och tungor skällades, maginnehåll och mångfällor nedgrävdes och överströddes med nysläckt kalk. Kasserade organ jämte klövar destruerades. Hudarna behandlades med kalkmjölk.

Efter slakten rengjordes järnvägsvagnarna och desinficerades med formalin och kalkmjölk, gångbanor rengjordes och spolades med kokhett vatten och kalkmjölk. Slakthallen rengjordes med kokhett vatten och formalin. Personalens överdragskläder, skor och mössor fingo kvarligga i kokhett vatten. Desinfektionsarbetet var avslutat kl. 4 f. m. den 12 maj;»

Djuramåsa. Här hade det varit meningen att söka föra djuren till Häl-singborgs offentliga slakthus för nedslaktning. Emellertid visade det sig vid närmare undersökning av djuren — temperaturtagning — att endast svin-kreaturen samt 4 får, 3 kalvar och 5 större nötkreatur kunde anses vara friska. Vid undersökning av djuren den 9 november på aftonen befunnos ej mera än 4 sjuka. Vid middagstiden följande dag voro emellertid redan 17 större nötkreatur synbart angripna. Samtliga svinkreatur (med undantag av en fargalt) intransporterades levande till slakthuset. Fargalten, fåren, kalvarna och de 5 nötkreaturen dödades på stället och inforslades i last-automobiler till samma slakthus för uppslaktning.

Beträffande mul- och klövsjukentbrottet inom *kreatorsstallarna vid Häl-singborgs offentliga slakthus* och de i samband därmed därstädes vidtagna åtgärderna har föreståndaren för slakthuset, veterinären *B. Låftman*, bland annat, anfört följande: »Måndagen den 8 maj å eftermiddagen meddelades mig, att flera fall av mul- och klövsjuka inträffat i Hässleholmstrakten. Som fara alltså förelåg, att under nästkommande marknadsdag (tisdag) smitta kunde införas begärde jag samma eftermiddag extra polisbevakning utöver den vanliga, varjämte desinfektionsanordningar även framsattes för slakt-hustrafikanter. Vid den besiktning av i stallarna uppställda djur såväl å kvarstående från föregående vecka som nu tillförda, vilken å måndagen företogs både av undertecknad i exportnämnden, vilken då granskade samtliga djur för eventuell uttagning till export, som ock av stadsveterinären Boke-lund, vilken undersökte kornas juver och mjölkens duglighet till människo-föda, iaktogs inga symtommer på mul- och klövsjuka. Samtliga nytillförda hava alltsedan november månad förlidet år blivit undersökta i munhålan före tillträdet till marknaden.

Nästföljande dag, tisdag, visade en kviga, som kvarstått från föregående marknad, misstänkta tecken på mul- och klövsjuka genom ett häftigt näs-flöde jämte början till salivering. Några blåsor å djurens munslemhinna kunde då ännu ej upptäckas vare sig av undertecknad eller veterinär Boke-lund. Djuret avfördes omedelbart till sanitetsavdelningen.

Strax efteråt påträffades i slakthallen å en tunga av ko blåsor, fyllda av klar vätska.

Med anledning av vad som iakttagits meddelades telegrafiskt medicinal-rådet Kjerrulf i Hässleholm och länsveterinär Tullberg i Malmö om fallet i fråga.

Inga marknadsbesökande tillätos vidare komma inom området, och de, som funnos,ingo snarast möjligt avlägsna sig sedan de omsorgsfullt desinfekterat skodon och händer.

Under dagens lopp påträffades inalles 6 fall vid den slakt, som omedelbart sattes i gång. Länsveterinär Tullberg anlände vid halv sju tiden på e. m., då samtliga stallar genomgingos.

Jag beordrades att snarast möjligt låta nedslakta samtliga saluförda djur, av vilka cirka hälften stodo osålda. Tillförseln denna marknad var ovanligt stor, 705 storboskap (därjämte ett mindre antal kalvar och får), vilka alltså med stark forcering började avverkas å den ordinarie slakthallens 8 slaktplatser. Av exportnämnden uttogos utöver de förut å måndagen uttagna djur 182 nya till export å slakthusets månadslicens, som ännu ej varit utnyttjad. Nämnden förmedlade samtidigt försäljning av köttet till Central-einkauf Gesellschaft i Berlin, varigenom priser erhöles, som skyddade ägare av de osålda djuren för ekonomisk förlust. Köttet av återstående, osålda djur försåldes och placerades av exportnämnden inom landet. Genom tillmötesgående från Statens järnvägar, ställdes, trots svår vagnsbrist, tillräckligt antal köttvagnar för varje dagsslakt till förfogande.

Tack vare hjälp av malmöslaktare hade slakten så forcerats, att å fredag afton, under vilken dag 231 storboskap blivit slaktade, endast återstodo 35, vilka slaktades lördag morgon.

För varje dag uttogos till slakt i första hand de djur, som genom synbara tecken, salivering eller förhöjd temperatur, visade sig angripna av mul- och klövsjuka eller kunde misstänkas vara smittade.

23 djur blevo sålunda under onsdagen genast slaktade som särskilt misstänkta.

Under torsdagens slakt iakttogos synbara tecken på mul- och klövsjuka å 4; under fredagen var motsvarande siffra 7. De under lördagen slaktade djuren voro samtliga friska. Temperaturen togs å alla de djur, som ej visade öppna tecken på sjukdomen, och bedömningen av kött och inälvor skedde enligt gällande föreskrifter. Våmm- och tarminnehåll bortkördes och nedgrävdes till plats utom området. Samtliga sjuka djur, på ett par undantag när, hade stått kvar från föregående marknad. Synbarligen hade de blivit smittade inom området under föregående vecka, fast ej sjukdomen utbrutit förrän i början av denna.

Enligt senare erhållna upplysningar hade 4 djur hitförts till härvarande marknad och införts till marknadsplatsen måndag morgon den 1 maj från den kreatursauktion å Hässleholmshärd, som avhölls den 29 april, vilka djur förmodligen då — vid auktionstillfället — blivit smittade och fört smittämnet hit, liksom andra djur från auktionen i fråga spritt smittan från olika delar av landet med nästan samtidigt utbrott av sjukdomen på vitt skilda platser. Av de 4 djuren kom ett som osålt stå kvar över till nästa vecka.

Å flera av de djur, som genom riklig salivering jämte temperaturstegring visade sig angripna av sjukdomen, kunde trots noggrann undersökning inga

som helst sårnader eller blåsor i munhålan upptäckas. Fullständig desinfektion av slakthusets och marknadsplatsens lokaler och inventarier tog veckan 13—20 maj i anspråk. Övre lager av sand och jord å de platser, som djuren inom området beträtt, uppgrävdes och bortkördes; å den sålunda blottade sanden ströddes nysläckt kalk, varefter ny sand påfördes. Av kvarvarande foder, hö och halm uppbrändes allt som kunde tänkas komma i beröring med stallpersonalen enligt medicinalrådet Kjerrulfs anvisningar. I stallarna såväl som slaktlokalerna, efter förutgången mekanisk rengöring med spolning av vatten i vattenledningstryck, skurades först golv, väggar och all fast inredning med kokhett vatten försatt med nysläckt kalk (i proportion 1: 20).

Sedan »kalkmjölken» torkat, slutdesinfekterades kreatursstallarna med »kalkvälling» (1 del kalk på 3 delar vatten); slaktlokalerna och förvaringslokalerna för kött rengjordes från kalken och slutdesinfekterades med sublimatlösning av den sammansättning, som i Medicinalstyrelsens kungörelse 19 mars 1888 förordats.

Lösa inventarier i slakthallarna steriliserades i skallkaret, varest vattnet upphettades till kokpunkten. Den av korna vunna mjölken kokades inom slakthusområdet, varefter den uthölldes i avloppsledningen. Sedan desinfektionen avslutats fingo likväl marknadsstallarna ännu en vecka stå oanvända och först den 29 maj emottogos ånyo djur till kreatursmarknaden.

— — — — —

b. Av Kungl. Maj:t utfärdade förbud m. m.

För bekämpande av mul- och klövsjukeepizootien under år 1916 fann Kungl. Maj:t för gott att utfärda förbud mot all utförsel från vissa omraden till övriga delar av riket utav klövbärande djur samt sådana oberedda hudar och skinn efter idisslande djur och svin, som icke voro vare sig väl saltade eller fullständigt torkade, ävensom av hö och halm. På underdånigt förslag av Medicinalstyrelsen utfärdade Kungl. Maj:t den 28 april 1916 liknande förbud för utförsel från Årstads och Faurås härader samt Falkenbergs stad i Hallands län att gälla tills vidare och intill dess annorledes förordnades. den 9 maj 1916 på Medicinalstyrelsens underdåniga hemställan av samma dag från hela Kristianstads och Malmöhus län samt den 10 maj 1916 från Stockholms stad.

Den 30 maj 1916 förklarade Kungl. Maj:t vidare i samband med beslut i fråga om tillstånd till utförsel under vissa villkor av spädgrisar från Kristianstads län till andra delar av riket än Skåne att utförsel av klövbärande djur ävensom av hö och halm icke finge äga rum från Malmöhus till Kristianstads län.

Dessa förbud fann Kungl. Maj:t skäligt upphäva. Förbuden av den 28 april och den 10 maj, resp. den 26 maj och den 14 juli 1916 samt förbuden av den 29 och 30 maj den 28 juli 1916.

Vidare utfärdade Kungl. Maj:t den 14 november 1916 liknande utförsel-förbud från Allerums socken i Malmöhus län, dock att sistnämnda förbud icke skulle utgöra hinder för klövbärande djurs förande i plomberad järnvägsvagn antingen till offentligt slakthus för nedslaktning eller direkt till utlandet över hamn i Skåne och ej heller för forslande genom Allerums socken av djur och varor av förevarande slag i transiterande, plomberade järnvägsvagnar. Detta förbud upphävdes av Kungl. Maj:t den 15 december 1916.

Beträffande ovan omförmälda av Kungl. Maj:t den 9 maj 1916 utfärdade utförselförbud för Kristianstads och Malmöhus län bemyndigade Kungl. Maj:t den 16 maj 1916 Konungens befallningshavande i nämnda län att, så länge nämnda förbud ägde bestånd, när så prövades lämpligt, utfärda förbud mot utförsel från viss ort eller visst område inom Kristianstads och Malmöhus län till övriga orter inom Skåne av klövbärande djur samt sådana oberedda hudar och skinn efter idisslande djur och svin, som icke vore vare sig väl saltade eller fullständigt torkade, ävensom av halm och hö, dock att sådant förbud icke skulle innefatta hinder för dylika djurs förande i plomberad järnvägsvagn antingen till offentligt slakthus för nedslaktning eller ock direkt till utlandet över hamn inom Skåne. Dessa bemyndiganden för Konungens befallningshavande i Kristianstads och Malmöhus län utsträcktes av Kungl. Maj:t den 30 december 1913 att gälla vid fall av smittsam mul- och klövsjuka tills vidare och intill dess annorlunda förordnades, dock att, därest fråga uppstode om meddelande av sådant förbud för utförsel från helt härad eller ännu större område, framställning härom skulle av Konungens befallningshavande göras hos Kungl. Maj:t.

c. Medgiven utförsel av spädgrisar från vissa delar av Kristianstads län.

Enär en omfattande uppfödning av spädgrisar för export till övriga delar av riket under nu ifrågavarande år liksom under många föregående ägt rum inom Kristianstads län, uppstod genom de i anledning av mul- och klövsjkefallen utfärdade förbuden avsevärda olägenheter dels för uppfödarna, vilka icke kunde försälja sina spädgrisar, dels för svinuppfödarna uppåt landet, som icke kunde erhålla spädgrisar för gödning. Då lugnare förhållanden med avseende på mul- och klövsjukan inträtt, ansåg sig Medicinalstyrelsen kunna tillstyrka, att spädgrisexport skulle få äga rum, sedan djuren underkastats sådan karantän, som här nedan omförmäles. Sedan Kungl. Maj:t den 9 maj 1916 beslutat att tills vidare och intill dess att annorlunda förordnades all utförsel från Kristianstads och Malmöhus län till övriga delar av riket av, bland annat, klövbärande djur samt hö och halm skulle vara förbjuden, förklarade Kungl. Maj:t på framställning från Kristianstads läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott m. fl. genom nådigt brev den 30 maj 1916 dels att, utan hinder av ovan omförmälda förbud den 9 maj

1916 från Kristianstads län, med undantag av socknarna Vankiva, Farstorp, Stoby och Nosaby samt städerna Hässleholm och Kristianstad, utförsel av svinkreatur under 3 månaders ålder, s. k. spädgrisar, jämte för djuren under transporten erforderligt strö finge tills vidare under iakttagande av vissa villkor äga rum till övriga delar av riket än Skåne, *dels ock* att utförseln av klövbärande djur ävensom av hö och halm icke finge äga rum vare sig från förenämnda socknar och städer inom Kristianstads län till övriga delar av riket eller från Malmöhus län till Kristianstads län.

Ovannämnda villkor voro följande:

att djuren under tio dagar hållits i någondera av de genom länets hushållningssällskaps försorg anordnade, av Medicinalstyrelsen godkända karantänsanstalterna, belägna den ena invid Hässleholm och den andra i Broby;

att djuren före inställandet i vederbörlig karantänsanstalt besiktigats av en av Medicinalstyrelsen förordnad veterinär och därvid befunnits friska, samt *att* vid inställandet företetts intyg från legitimerad veterinär, kronobetjäning eller kommunalnämndsordföranden om de från varje ställe kommande djurens antal och ungefärliga ålder, samt *att* de äro uppställda inom andra delar av länet än ovannämnda socknar och städer;

att vid inställandet å karantänsanstalten särskilt märke åsatts djuren med angivande av dagen för inställandet;

att under karantänstiden inga nya djur införas till anstalten;

att utförseln från karantänsanstalten sker järnvägsledes, och *att* därvid för tjänstgörande stationsbefäl företes intyg av vederbörande veterinär, *att* utförseln må äga rum;

att utförseln och inlastningen i järnvägsvagn sker under veterinäruppsikt;

att de järnvägsvagnar, i vilka djuren försändas, blivit under vederbörande veterinärs uppsikt desinfekterade; samt

att djurägarna bestrida alla med grisexporten och karantänen förenade kostnader.

Tillika uppdrog Kungl. Maj:t åt Medicinalstyrelsen att meddela de närmare föreskrifter, som kunde ifrågakomma beträffande den sålunda medgivna utförseln av spädgrisar från Kristianstads län.

d. Veterinärt övervakande av hälsotillståndet bland klövbärande djur å frivilliga auktioner.

Med ändring av de inom de respektive länen hittills gällande föreskrifterna angående villkoren för auktioner till försäljning av klövbärande djur utfärdade Konungens befallningshavande i Malmöhus och Kristianstads län i ämnet kungörelser av följande lydelse.

I anseende till faran för utbredning av smittsam mul- och klövsjuka har Kungl. Maj:ts Befallningshavande aktat nödigt föreskriva:

att frivilliga auktioner, där klövbärande djur försäljas, tills vidare och intill dess annorlunda kan vara förordnat inom — — — — län icke må hållas, därest icke legitimerad veterinär å auktionsdagen undersökt de klövbärande djuren å stället och därvid funnit dem fria från varje tecken till mul- och klövsjuka;

att de försälda djuren ej må från stället bortföras, förrän 6 (8) dagar förflutit efter auktionsdagen;

att bortförandet ej må ske, med mindre djuren vid förnyad veterinärbesiktning, som verkställts tidigast 7 (8) dagen efter auktionsdagen, befunnits fria från smittsam sjukdom;

att det skall åligga djurägaren ej mindre att tillkalla veterinären än även att bestrida de av dennes besök föranledda kostnaderna;

att veterinären skall ofördröjligen efter varje undersökning underrätta Kungl. Maj:ts Befallningshavande om resultatet av densamma; samt

att veterinären dessutom skall omedelbart efter varje besök till djurägaren avlämna skriftligt besked om undersökningens resultat samt, vad besöket å auktionsdagen angår, jämväl meddela besked huruvida auktionen må hållas eller icke.

Dessa kungörelser utfärdades i maj månad 1916.

e. Särskilda åtgärder till förhindrande av mul- och klövsjukessmittas spridande.

Noggrann veterinärundersökning av de till de stora kreatursmarknaderna tillförda, klövbärande djur brukade visserligen alltid äga rum. På grund av den svårartade utbredningen av mul- och klövsjukan, som med anledning av Hässleholmsfallet syntes Medicinalstyrelsen vara att befara, hemställde Medicinalstyrelsen emellertid (¹⁰/₅ 16) till Konungens befallningshavande i Malmöhus län, att munhålan hos alla å större marknadsplatser inom länet uppställda djur måtte av veterinär undersökas och övriga tecken till mul- och klövsjuka dagligen beaktas såväl före djurens inställande å marknadsplatserna som sedermera.

Genom skrivelse till samma Konungens befallningshavande hemställde Medicinalstyrelsen dels den ¹⁷/₇ och ²³/₈ 1916 om sådan inskränkning av ifrågavarande munhåleundersökning, att den endast skulle omfatta nötkreatur, dels den ⁸/₅ 1917 om *munhåleundersökningens* inställande.

f. Smuggling av spädgrisar över Skånegränsen.

Sedan till Medicinalstyrelsens kännedom kommit, att smuggling av spädgrisar ägde rum över gränsen mellan Kristianstads län och Kronobergs län, hemställde Medicinalstyrelsen (¹²/₅ 1917) hos herr Statsrådet och Chefen för Jordbruksdepartementet om åläggande för länsstyrelsen i Kronobergs län

att dygnet om anordna sträng bevakning av ifrågavarande gränstrafik. Med anledning dels härav dels ock utav en av Konungens befallningshavande i Kronobergs län gjord underdånig framställning, i vilken Konungens befallningshavande, enär utförsel i stor utsträckning ägde rum annorledes än medelst järnväg, varvid djuren på något avstånd från gränsen lastades å järnväg, hemställde om föreskrift, att vid inlastning av klövbärande djur å järnväg i angränsande län intyg om djurens hemort och antal samt djurägarens namn skulle företes, fattade Kungl. Maj:t samma 12 maj beslut i ärendet.

Härvid anbefallde Kungl. Maj:t länsstyrelserna i Blekinge län, Kronobergs län och Hallands län — de län som gränsa till Skåne — att tillse, det införsel från Skåne av klövbärande djur till resp. län icke skedde samt därvid särskilt erinra allmänheten om den i kap. 19 § 17 strafflagen stadgade påföljd för överträdelse av i ämnet meddelade föreskriiter.

Tillika förordnade Kungl. Maj:t i samband härmed *dels* att vid inlastning av klövbärande djur å järnväg inom Kronobergs och Blekinge län samt Laholms och Halmstads fögderier av Hallands län skulle för tjänstgörande stationsbefäl företes av veterinär, kronobetjänt eller kommunalnämndsordförande med angivande av djurägarens namn och djurens antal utfärdat intyg, att djuren icke voro utförda från Malmöhus eller Kristianstads län efter den 9 maj 1916, *dels* att, därest sådant intyg icke företeddes, djuren icke finge mottagas till befordran, *dels* ock att dylikt intyg skulle förvaras å vederbörande station under 2 månader.

g. Sammanfattning.

Såsom av ovan anförda, kortfattade redogörelse framgår spreds mul- och klövsjukan genom djur från Hässleholmsgården till 9 andra ställen (kreatursmarknaden i Hälsingborg häri inbegripen) och, innan sjukdomen hunnit på dessa konstateras, till ytterligare 9 ställen.

Det synes vara uppenbart, att farsoten, därest icke »Stamping-out»-metoden kommit till användning, skulle hava spritt sig vida kring med oberäkneliga följder. Metoden i fråga bestod även denna gång provet på ett glänsande sätt. Som ovan nämnts användes visserligen i en del fall även uppslaktningsmetoden (med tillvaratagande av kött och hudar), där närheten till offentligt slakthus eller under statens kontroll ställt exportslakteri syntes möjliggöra de levande eller dödade djurens transport till dessa anstalter — utan fara för smittspridning.

Kostnaderna för bekämpande av mul- och klövsjukan i Sverige år 1916.*Direkta kostnader.*

Ersättning för nedslaktade kreatur, foder m. m.	263 634·00	
Desinfektionsmedel och desinfektionsarbete	16 882·43	
Gravars grävande m. m.	1 780·25	
Veterinärernas tjänsteresor och förrättningar	4 700·67	
Handräkning och bevakning	11 574·97	
Inventarier	1 905·32	
Förstörda kläder	330·75	
Dödandet av kreaturen m. m.	870·35	
Diverse utgifter	2 834·97	
Kartor, telegram m. m.	300·65	
Pasteurisering av mjölk, tilläyn över mejerier	<u>13 106·93</u>	317 921·29

Indirekta kostnader.

Veterinärernas tjänsteresor för misstänkta fall	1 071·51	
Marknadsinspektioner	1 538·30	
Expektensarvoden	<u>3 545·26</u>	6 155·07
Summa summarum		324 076·36

Tab. B. Direkta omkostnader (i kr.) för mul- och klövsjukan 1916.

N:r	S t ä l l e	Nedslaktade kreatur, foder m. m.	Nedgrävning, bevakning, handräckning m. m.	Desinfek- tion	Veterinärer- nas tjänste- resor och förrätt- ningar
1.	Göddelöv n:r 9	6 412 50	108 00	352 94	265 30
2.	Tröinge n:r 6	1 727 50	576 50	370 55	140 10
3.	Hässelholm m. fl.	22 569 75	150 00	1 520 53	445 00
4.	Vankiva	61 105 50	505 75	3 602 08	154 70
5.	Mossaröd	2 277 50	886 87	590 06	265 70
6.	Adseke	200 00	486 25	450 26	126 27
7.	Näsby n:r 9	2 760 00	123 37	277 00	324 35
8.	Hedentorp	2 110 00	232 73	1 219 83	— —
9.	Raus plantering	7 850 50	— —	391 85	322 00
10.	Älvsjö	35 300 00	441 00	1 078 13	147 00
11.	Årsta	25 480 00	— —	406 65	61 00
12.	Lerkrogeu	1 461 00	94 00	422 08	64 50
13.	Kråkeberga	5 530 00	90 00	191 00	— —
14.	Filborna n:r 9	4 444 00	67 50	180 60	80 25
15.	Filborna n:r 11	5 166 25	239 20	311 35	216 30
16.	Filborna n:r 12	20 150 00	282 00	354 95	344 60
17.	Fröknegården	19 692 50	209 58	1 093 00	81 90
18.	Näsby n:r 17	4 750 00	149 10	376 35	— —
19.	Raus n:r 3	6 459 00	101 25	530 20	193 05
20.	Filborna n:r 25	8 945 00	96 75	397 30	18 35
21.	Grantinge	6 402 50	337 50	617 40	107 85
22.	Djurumåsa	12 839 50	— —	350 50	228 40
	Länsveterinärers tjänsteresor	— —	— —	— —	1 114 05
	Desinfektion å flera gårdar	— —	— —	1 797 82	— —
	Inventarier och reparationer	— —	— —	1 905 32	— —
	Förstörda kläder	— —	— —	330 75	— —
	Diverse (annonser m. m.)	— —	2 112 32	— —	— —
	Kartor	— —	168 00	— —	— —
	Bevakning vid Skåne-Smålandsgården	— —	7 830 87	— —	— —
	Nedslaktningskostnader	— —	870 35	— —	— —
	Gratifikationer	— —	350 00	— —	— —
	Foderämnen till medellösa	— —	855 30	— —	— —
	Pasteurisering av mjölk, tillsyn över mejerier	— —	13 106 93	— —	— —
	Summa	263 633 00	30 471 12	19 118 50	4 700 67

¹ Militär använd vid gravgrävningen.

Tab. C. Antal för mul- och klövsjukans bekämpande nedslaktade kreatur samt lämnad ersättning för deras värde ävensom för oskadliggjort foder m. m. år 1916.

Nr	S t ä l l e	Nöt- krea- tur	Svin	Får	Getter	Höns, ankor m. m.	Utbetald ersättning, kr.
1.	Göddelöv n:r 9	14	18	6	—	61	6 412·50
2.	Tröinge n:r 6	3	7	—	—	43	1 727·50
3.	Hässelholm	24	8	6	—	—	12 225·00
	dito gårdens folk m. fl.	—	2	—	1	40	332·00
	dito misstänkta smågrisar i Sösdala m. fl.	—	263	—	—	—	10 012·75
4.	Vankiva	152	32	—	3	34	58 784·50
	dito gårdens folk	4	9	—	4	124	2 321·00
5.	Mossaröd	5	1	2	—	23	2 277·50
6.	Adseke	—	—	4	—	—	200·00
7.	Näsby n:r 9	1	24	—	—	28	2 760·00
8.	Hedentorp	5	—	—	—	—	2 110·00
9.	Raus' plantering	—	76	—	—	4	7 850·50
10.	Älvsjö	61	—	—	—	—	29 000·00
	dito gårdens folk	—	8	—	—	—	600·00
	dito Jungmarker	12	—	—	—	—	5 700·00
11.	Årsta	60	5	—	—	—	24 920·00
	dito gårdens folk	—	7	—	—	—	560·00
12.	Lerkroken	4	1	—	—	16	1 461·00
13.	Kräkeberga	13	14	—	—	62	5 530·00
14.	Filborna n:r 9	2	31	—	—	72	4 444·00
15.	Filborna n:r 11	9	18	—	—	51	5 167·25
16.	Filborna n:r 12	39	16	—	—	55	20 067·00
	dito gårdens folk	—	1	—	—	12	83·00
17.	Fröknegården	37	9	—	1	129	19 692·50
18.	Näsby n:r 17	15	1	—	—	16	4 750·00
19.	Raus n:r 3	13	8	—	—	—	6 459·00
20.	Filborna n:r 25	22	—	—	—	—	8 830·00
	dito gårdens folk	—	1	—	—	20	115·00
21.	Grantinge	14	14	—	—	25	6 402·50
22.	Djuramåsa	25	33	4	—	¹ 191	² 12 839·50
Summa		534	607	22	9	1 006	263 634·00

.Inm. Utgifter för foder och hö samt gödsel, som vid desinfektion hava måst förstöras, ingå i den utbetalda ersättningen.

¹ Här inberäknade 2 kaniner à 3 kr., s:a 6 kr. — ² Se not 1.

Journal rörande mul- och klövsjuka utbrotten år 1916.

Nr	Socken	Ställe	Smittförklaring	Nedslaktning	Slutinfektion	Friförklaring	Nedslaktade djur					Värdering vid ned- slaktning. Kronor
							Nötkreatur	Svin	Får	Getter	Fienderä	
1.	Göddelöv (Malm. l.)	Göddelöv n:r 9	4/3	5/3	15/3	4/3	14	18	6	—	61	6 412:50
2.	Vinberg (Hall. l.)	Tröinge n:r 6	28/4	27/4	1/5	22/5	3	7	—	—	43	1 727:50
3.	Stoby (Krist. l.)	Hässelholm	9/5	9/5	22/5	28/5	24	10	6	1	40	1 2557:00
			—	—	—	—	—	263	—	—	—	10 012:75
4.	Vankiva (d:o)	Vankiva	9/5	9/5	16/5	28/5	156	41	—	7	158	61 105:50
5.	Osby (d:o)	Mossaröd	9/5	10/5	21/5	28/5	5	1	2	—	23	2 277:50
6.	N. Mellby (d:o)	Adseke	9/5	9/5	20/5	28/5	—	—	4	—	—	200:00
7.	Kristianstads (d:o)	Näsby n:r 9	9/5	10/5	20/5	28/5	1	24	—	—	28	2 760:00
8.	N:a Åsum (d:o)	Illedentorp	9/5	10/5	18/5	28/5	5	—	—	—	—	2 110:00
9.	Raus (Malm. l.)	Rausplantering	10/5	10/5, 12/5	14/5, 16/5	28/5	—	76	—	—	4	7 850:00
10.	Brännkyrka (Stockh.)	Älvsjö	10/5	10/5, 19/5	17/5, 20/5, 24/5	14/5	73	8	—	—	—	35 300:00
11.	"	Årsta	10/5	11/5	16/5	14/5	60	12	—	—	—	25 480:00
12.	"	Lerkrogen	12/5	11/5	18/5	14/5	4	1	—	—	16	1 461:00
13.	Färstorp (Krist. l.)	Kråkeberga	11/5	12/5	19/5	28/5	13	14	—	—	62	5 530:00
14.	Hälsingborgs landsf. (Malm. l.)	Filborna n:r 9	12/5	13/5	20/5	9/6	2	31	—	—	72	4 444:00
15.	"	"	12/5	16/5	20/5	9/6	9	18	—	—	51	5 167:25
16.	"	"	12/5	16/5	24/5	13/6	39	17	—	—	67	20 150:00
17.	Kristianstads (Krist. l.)	Fröknegården	18/5	12/5	27/5	28/5	37	9	—	1	129	19 692:50
18.	"	Näsby n:r 17	15/5	13/5	27/5	28/5	15	1	—	—	16	4 750:00
19.	Raus (Malm. l.)	Raus n:r 3	18/5	19/5	24/5	11/6	13	8	—	—	—	6 459:00
20.	Hälsingborgs landsförs. (d:o)	Filborna n:r 25	22/5	23/5	26/5	15/6	22	1	—	—	20	8 945:00
21.	Stoby (Krist. l.)	Grantinge	30/5	31/5	7/6	26/6	14	14	—	—	25	6 402:50
22.	Allerum (Malm. l.)	Djuramåsa	11/11	10/11	22/11	12/12	25	33	4	—	789	12 539:50

Anm. 1. Genom K. brev den 9 nov. 1915 förbud å utförsel från *Malmöhus län* utom Luggude härad samt från Albo, Ingelstads och Jerrestads härad inom *Kristianstads län* av klövbärande djur samt sådana hudar och skinn efter idisslande djur och svin, som icke voro vare sig väl saltade eller fullständigt torkade, ävensom av hö och balm.

Anm. 2. Kungl. brev den 28/4 1916 utförsel förbud från Årstads och Faurås härad samt Falkenbergs stad (Hallands l.). Upphävt 20/5 1916.

Anm. 3. Genom K. brev den 4/2 1916 utsträcktes förbudet beträffande *Malmöhus län* jämväl till den del av Ottarps s:n inom Luggude härad, som ligger sydväst om Rå-ån.

Anm. 4. Genom K. brev 9/5 1916 utsträcktes förbudet till *hela Malmöhus och Kristianstads län*. (Gen. K. brev d. 10/5 1916 medgavs rätt för K. B. inom resp. *Malmöhus och Kristianstads län* att utfärda förbud mot utförsel från viss ort eller visst område inom resp. län.)

Anm. 5. Utförsel förbudet för *Skånelänen* upphävt genom K. brev 28/7 1916.

Anm. 6. K. brev 10 maj 1916 stadgar utförsel förbud från *Stockholms stad o. län*. Upphävt 14/5 1916.

Anm. 7. Utförsel förbud från Allerums s:n i K. brev 14/11 1916. Upphävt i K. brev 15/12 1916.

Anm. 8. Gen. K. brev den 30 dec. 1916 bemyndigas K. Maj:ts befäde i *Malmöhus och Kristianstads län* att vid fall av smittsam mul- och klövsjuka utfärda förbud mot utförsel av klövbärande djur m. m. från visst område inom resp. län.

¹ Häri gårdsfolket tillhöriga 2 svin, värderade till 80 kr., tandläkare H. Lindkvist tillhörig 1 get, värderad till 60 kr., samt kronolänsmän O. Stjärndal tillhörig 40 fjäderfå, värderade till 192 kr. — ² Mistänkta smågrisar tillhöriga N. P. Åkesson, Sösdala, m. fl. nedslaktade i anledning av Hässelholmsfallet. — ³ Häri ersättning för gårdsfolket tillhöriga 4 nötkreatur, 9 svin, 4 getter och 124 fjäderfå, värderade till 2 321 kr. — ⁴ Därav en ko, tillhörig disponenten C. J. Magnusson, värderad till 400 kr. — ⁵ Härav 7 svin, tillhöriga A. Åkesson, Nygat. 1, värderade till 899:25 kr., 10 svin, tillhöriga N. Andersson, N. Gräsgat., värderade till 485 kr., samt 598 svin och 4 fjäderfå, N. Muchardt, Villa Matilda, värderade till 5 466:25 kr. De två förstnämnda friförklarade den 3, den sistnämnda den 5 juni. — ⁶ Här medräknas 12 nötkreatur, tillhöriga K. Ljungmarker, värderade till 5 700 kr., samt gårdsfolket tillhörande 8 svin, värderade till 600 kr. Gårdsfolket tillhöriga 7 svin, värderade till 560 kr., ingå även. — ⁷ Dessutom 2 kaniner. — ⁸ Häri 11 svin, 9 smågrisar, vilka infördes till Hälsingborgs slakterhus för nedslaktning, vidare 8 kor, 1 fargalt och 4 får, som nedslaktades på platsen och sedan infördes till nämnda slakterhus för uppslaktning, samt övriga djur, vilka dödades på stället och nedgrävdas, dock att från värderingssumman avgår köttvärdet för de uppslaktade djuren.

Tab. D. Tablå över de värden, som åsatts de olika djurslagen vid mul- och klövsjukeutbrotten år 1916.

Djurslag		Antal djur	Värderingarna voro			Sammanlagd ersättning, kr.
			högst	lägst	medeltal	
Nötkreatur . .	Tjurar	28	1 200·00	175·00	422·57	11 840·00
	Kor	356	620·00	300·00	472·63	168 255·00
	Kvigor	93	500·00	150·00	282·42	26 265·00
	Ungnöt	29	500·00	150·00	251·72	7 300·00
	Kalvar	28	133·33	20·00	68·75	1 925·00
Svin	Fargalt	1	—	—	75·00	75·00
	Suggor med grisar . .	¹ 67	600·00	350·00	481·88	3 855·00
	» utan »	20	370·00	150·00	295·50	5 910·00
	Svin	83	165·00	60·00	119·67	9 932·50
	Gödsvin	56	206·00	70·00	126·02	7 057·25
	Ungevin	51	90·00	65·00	71·37	3 640·00
Får	Grisar	329	70·00	18·75	39·58	13 022·75
	Får med lamm . . .	² 11	165·00	70·00	143·00	715·00
	» utan »	11	100·00	50·00	67·27	740·00
Getter	Getter	4	60·00	25·00	43·75	175·00
	Killingar	5	10·00	6·67	8·00	40·00
Fjäderfä m. m.	Höns	878	4·00	1·00	2·78	2 441·50
	Kycklingar	64	—	—	1·00	64·00
	Ankor	6	—	—	5·00	30·00
	Gäss	29	20·00	2·00	7·97	231·00
	Kalkoutappar	2	—	—	15·00	30·00
	Kalkonhönor	4	—	—	10·00	40·00
	Duvor	19	—	—	1·00	19·00
	Ägg	—	—	—	—	21·00
	Kaniner	4	3	2·00	2·50	10·00
Summa kr.						263 634·00

¹ Därav 8 modersuggor. — ² Därav 5 modersuggor.

2. Mjältbrand.

Antalet av under år 1916 inträffade mjältbrandsfall har varit betydligt mindre än under år 1915 eller 158 fall mot 211.

Under år 1901 anmäldes 199 dödsfall	Under år 1909 anmäldes 237 dödsfall
» » 1902 » 228 »	» » 1910 » 369 »
» » 1903 » 249 »	» » 1911 » 439 »
» » 1904 » 386 »	» » 1912 » 308 »
» » 1905 » 446 »	» » 1913 » 242 »
» » 1906 » 302 »	» » 1914 » 297 »
» » 1907 » 242 »	» » 1915 » 211 »
» » 1908 » 247 »	» » 1916 » 158 »

Av de döda djuren voro 118 nötkreatur, 12 hästar, 14 svin, 11 får och 3 getter.

Av Tab. E framgår att sjukdomen förekommit inom samtliga län utom Västernorrlands.

Sammanlagt förekom mjältbrand inom 128 (mot 189 år 1915) besättningar.

Tab. E. Förekomsten av mjältbrand inom de olika länen år 1916, jämte översikt för åren 1906—1914.

L ä n	Antal smittade besättningar	Antal döda djur	L ä n	Antal smittade besättningar	Antal döda djur
Stockholms stad	—	—	Västmanlands län	2	¹ 2
Stockholms län	3	3	Kopparbergs »	2	2
Uppsala »	2	⁷ 7	Gävleborgs »	1	1
Södermanlands »	5	5	Västernorrlands »	—	—
Östergötlands »	5	⁵ 5	Jämtlands »	2	¹⁰ 13
Jönköpings »	4	^{1, 7} 6	Västerbottens »	3	¹ 3
Kronobergs »	4	¹ 4	Norrbottens »	3	⁸ 7
Kalmar »	11	³ 14	Summa 1916	128	158
Gottlands »	3	¹ 3	1915	189	211
Blekinge »	3	3	1914	274	297
Kristianstads »	7	7	1913	240	242
Malmöhus »	27	^{3, 6} 33	1912	297	308
Hallands »	6	⁹ 7	1911	424	439
Göteborgs och Bohus län	2	2	1910	355	369
Älvsborgs län	4	¹ 4	1909	224	237
Skaraborgs »	11	^{3, 4} 11	1908	214	247
Värmlands »	2	¹ 2	1907	219	242
Örebro »	16	14			

¹ Därav 1 häst. — ² D:o 3 hästar. — ³ D:o 1 svin. — ⁴ D:o 2 svin. — ⁵ D:o 3 svin. — ⁶ D:o 8 svin. — ⁷ D:o 3 får. — ⁸ D:o 5 får. — ⁹ D:o 1 get. — ¹⁰ D:o 2 getter.

Tab. F. Förekomsten av mjältbrand och frasbrand under de olika månaderna av år 1916.

M å n a d	Antal besättningar, smittade av mjältbrand	Antal besättningar, smittade av frasbrand	M å n a d	Antal besättningar, smittade av mjältbrand	Antal besättningar, smittade av frasbrand
Jannari	11	1	Augusti	15	10
Februari	9	1	September	6	10
Mars	14	2	Oktober	11	4
April	7	3	November	4	5
Maj	6	1	December	9	1
Juni	15	9			
Juli	21	17	Summa	128	64

De flesta smittade besättningar finner man inom Malmöhus och Örebro län med respektive 27 och 16.

Av Tab. F framgår, att de flesta mjältbrandsfallen inträffade under juli, juni och augusti månader med resp. 21, 15 och 15 smittade besättningar. Minsta antalet fall förekom under november månad, då 4 besättningar av K. Maj:ts befallningshavande förklarades smittade.

Antalet *besättningar*, som förklarats smittade

vid 4 olika tillfällen utgjorde 1

» 2 » » » 4.

Antalet *kommuner*, inom vilka mjältbrand förekommit, var 105 (148) eller 4·4 (6·2) % av Sveriges 2 375 landskommuner.

Inom 5 (18) kommuner uppträdde sjukdomen inom 2 besättningar.

» 1. (2) » » » 3 »

» 1 (1) » » » 4 »

» 1 » » » 7 »

Mjältbrandens utbredning under de olika kvartalen gestaltar sig så, att under 3:e kvartalet det största antalet besättningar eller 42 (53) var smittat samt under 1:a, 2:a och 4:e kvartalen resp. 34, 28 och 24 (47, 65 och 24).

Av veterinärernas rapporter framgår, att 21 (35) av de i mjältbrand döda djuren störtat ute på bete.

Av de angripna djuren hava 24 (25) blivit nedslaktade.

Vad angår orsaken till mjältbrandsutbrotten, så har denna endast sällan kunnat av veterinärerna konstateras. Bland uppgivna och antagna orsaker nämnas i rapporterna utländskt vetekli, mjöl och foderkakor, foderhalm, förenat dricksvatten, spillvatten från garveri, flugor, råttor o. s. v. Dessutom påpekas smitta från andra angripna gårdar samt från föregående mjältbrandsfall å samma gård.

Kött efter i mjältbrand sjukt eller dött djur har i 1 (6) fall torgförts för försäljning till människoföda, men beslagtogs.

Enligt veterinärernas rapporter har mjältbrand icke i något (0) fall överförts på människor.

Av veterinärer ha tillsammans företagits 248 (409) tjänsteresor för mjältbrand.

Följande sjukdomar, som misstänkts vara mjältbrand, hava i nedanstående antal fall givit anledning till tjänsteresa av veterinär:

Förgiftningar	6 fall	Lungblödning	2 fall
Hjärtäcksinflammation (traumatisk)	1 »	Sommarsjuka (Piroplasmosis)	2 »
Lure förblödning	2 »	Tuberkulos	1 »
Kolik, trumsjuka och tarmkatarr	> 11	Sjukdom av annat slag, ej uppgivet	15 »
Leverabscess	1 »		

3. Frasbrand.

Antalet anmälda dödsfall av denna sjukdom var 68 mot 77 under 1915.

Av de döda djuren voro 67 nötkreatur och 1 häst. Sammanlagt förekom sjukdomen inom 64 (67) besättningar. Av dessa tillhörde de flesta eller 17 Kalmar län. Därefter förekommo de flesta fallen inom Blekinge och Kronobergs län; se Tab. G. Av Tab. F framgår, att de flesta besättningar smittades under juli, augusti och september månader.

Antalet kommuner, inom vilka frasbrand under året förekommit, var 50.

För äldre år må angivas följande jämförelsetal:

År	Kommuner	I % av rikets kommuner	År	Kommuner	I % av rikets kommuner
1916	50	2.1	1908	41	1.7
1915	56	2.4	1907	40	1.7
1914	64	2.7	1906	43	1.8
1913	45	1.9	1905	44	1.8
1912	37	1.6	1904	38	1.6
1911	57	2.4	1903	34	1.4
1910	50	2.1	1902	29	1.2
1909	42	1.7	1901	33	1.4

I 4 kommuner uppträdde sjukdomen inom 2 besättningar.

» 2 » » » 4 »

Beträffande sjukdomens förekomst under de olika kvartalen, så voro under 3:e kvartalet de flesta besättningar eller 37 (29) smittade samt under 2:a, 4:e och 1:a resp. 13, 10 och 4 (16, 14 och 8) besättningar smittade.

Under betesgång störtade 41 (50) av frasbrand angripna djur.

Tre djur hava nedslaktats.

Av veterinärer ha för frasbrand företagits tillsammans 109 (131) tjänsteresor.

Tab. G. Förekomsten av frashbrand inom de olika länen år 1916 jämte översikt för åren 1912—1915.

L ä n	Antal smittade besätt- ningar	Antal döda djur	L ä n	Antal smittade besätt- ningar	Antal döda djur
Södermanlands län	1	1	Älvsborgs »	2	2
Östergötlands »	6	6	Värmlands »	1	1
Jönköpings »	8	9			
Kronobergs »	11	13	Summa 1916	64	68
Kalmar »	17	18	1915	67	77
Blekinge »	16	16	1914	71	73
Kristianstads »	1	1	1913	57	60
Hallands »	1	1	1912	49	51

4. Svinsjuka.

Av Tab. H framgår att under året 18 (7) besättningar varit av denna sjukdom smittade. Inga av svinsjuka angripna eller därför misstänkta djur hava under året å statens bekostnad nedslaktats. Sjukdomen har under året föranlett 85 (31) tjänsteresor av veterinär.

Tab. H. Förekomsten av svinsjuka inom de olika länen år 1916.

L ä n	Kvarstående smittade be- sättningar från 1915	Under år 1916 smitta- de besätt- ningar	Under år 1916 friska eller ned- slaktade be- sättningar	Kvarstående smittade be- sättningar till år 1917
Stockholms län	—	1	1	—
Östergötlands »	2	—	2	—
Kronobergs »	1	4	4	1
Kalmar »	—	2	—	2
Blekinge »	—	1	—	1
Hallands »	—	1	1	—
Skaraborgs »	—	2	1	1
Värmlands »	—	2	2	—
Örebro »	—	1	—	1
Kopparbergs »	—	1	1	—
Summa	3	15	12	6

5. Rödsjuka.

Från K. Maj:ts Befallningshavande i riket har till Medicinalstyrelsen under året anmälts, att fall av rödsjuka förekommit inom 24 (12) svinbesättningar, som alla förklarats smittade. Sjukdomen har föranlett 37 (22) tjänsteresor av veterinär.

6. Tuberkulos hos nötkreatur.

Antalet för juvertuberkulos nedslaktade kor inom de olika länen framgår av följande tabell:

	1898— 1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	Summa 1898— 1916
Stockholms stad	1	—	—	—	1	1	2	1	6
Stockholms län	38	14	11	17	10	16	12	15	133
Uppsala »	10	10	2	3	4	7	8	3	47
Södermanlands »	21	8	15	14	12	19	5	8	102
Östergötlands »	57	25	17	17	20	13	18	10	177
Jönköpings »	1	2	1	1	—	—	—	—	5
Kronobergs »	5	—	—	1	1	1	1	—	9
Kalmar »	11	2	5	—	—	5	2	1	26
Götlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge »	3	—	—	1	1	—	—	—	5
Kristianstads »	49	10	24	28	16	10	10	2	149
Malmöhus »	253	94	123	103	119	128	45	15	880
Hallands »	6	1	1	2	2	4	—	1	17
Göteborgs och Bohus län	5	—	1	2	—	—	—	—	8
Älvsborgs län	6	1	1	1	—	—	1	—	10
Skaraborgs »	34	6	8	3	3	3	—	2	59
Värmlands »	3	—	2	4	1	3	1	2	16
Örebro »	41	3	7	5	4	14	8	3	85
Västmanlands »	44	11	5	4	4	4	3	1	76
Kopparbergs »	3	—	—	—	—	—	—	—	3
Gävleborgs »	12	—	—	—	—	—	—	—	12
Västernorrlands »	2	—	—	1	—	—	—	—	3
Jämtlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens »	—	1	1	—	—	—	—	—	2
Norrbottnens »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	605	188	224	207	198	228	116	64	1830

Av statsmedel utbetald ersättning för på grund av juvertuberkulos nedslaktade kor angives i nedanstående tabell:

Å r	Nedslaktade kor			Å r	Nedslaktade kor		
	Antal	Ersättning, kr.			Antal	Ersättning, kr.	
		I allt	I medel- tal			I allt	I medel- tal
1898	17	2 071	121·82	1906	64	6 761·38	105·65
1899	12	642	53·50	1907	84	10 110·86	120·37
1900	8	1 020	127·50	1908	102	11 320·78	110·99
1901	10	1 034	103·40	1909	137	15 445·16	112·73
1902	12	1 029	85·76	1910	188	22 257·99	118·03
1903 { Januari—juli enl. k. kung. ¹⁶ / ₁₀ 97. Augusti—december enl. k. kung. ¹ / ₅ 03	7	754·75	107·82	1911	224	26 573·10	118·63
				1912	207	22 861·94	110·98
				1913	198	22 053·06	106·33
				1914	228	23 110·36	101·36
1904	20	2 084·19	104·21	1915	116	11 317·87	97·57
1905	50	5 260·01	105·20	1916	64	4 648·84	72·64
1905	82	8 636·93	105·33				

Av de år 1916 nedslaktade 64 (116) korna blevo 26 (74) helt och 18 (24) delvis kasserade. Övriga 20 (18) godkändes till människoföda efter frånskiljande av juver m. m.

V. Köttkontrollen.

1. Offentliga slakthus.

Antalet under år 1916 inom landet befintliga, offentliga slakthus utgjorde 8, nämligen slakthusen uti Stockholm, Göteborg, Malmö, Eskilstuna, Linköping, Karlskrona, Hälsingborg och Norrköping. Några nya offentliga slakthus hava icke under året tillkommit. Se i övrigt tabellbilagorna.

2. Kommunala köttbesiktningsbyråer.

Köttbesiktningsvang var vid slutet av år 1916 gällande uti 37 samhällen. Uti 18 av dessa tillämpades jämväl s. k. organvang. Antalet under året nytillkomna samhällen med köttbesiktningsvang var 3, nämligen Arlöv, Båstad och Ljungby. Uti Arlöv och Båstad stadgades vid köttbesiktningsvangens ikraftträdande jämväl organvang. Se i övrigt tabellbilagorna.

3. Exportslakterier.

Såsom exportslakterier voro vid utgången av år 1916 26 slakterier ställda under offentlig kontroll. Bland dessa hade exportslakterierna n:r 54 i Kil, n:r 57 i Falkenberg, n:r 67 i Åstorp, n:r 74 i Bollnäs, n:r 75 i Värnamo och n:r 76 i Borlänge under året blivit av Medicinalstyrelsen godkända som exportslakterier (n:r 74 i Bollnäs preliminärt). Se i övrigt tabellbilagorna.

4. Andra enskilda, under offentlig kontroll ställda slakteriinrättningar.

Några dylika hava icke funnits under år 1916.

5. Köttimporten.

Väntade författningar med ändamål att reglera köttimporten hava ännu icke utkommit.

6. Köttexporten.

1. I allmänhet.

Vid offentliga slakthus och under offentlig kontroll ställda exportslakterier hava under år 1916 till utförsel ur riket godkänts 17 794 114·5 kg. kött, varav 4 177 488·5 kg. vid offentliga slakthus och 13 616 626 kg. vid under offentlig kontroll ställda slakterier. Det till utförsel godkända köttet utgjordes av 11 499 981 kg. färskt kött i vanlig bemärkelse, 3 826 453·5 kg. »bacon», 1 641 585·5 kg. kött andra slag samt 826 094·5 kg. slaktavfall. Närmare uppgifter lämnas i Tab. 22.

2. Till Norge.

Från 9 (11) personer (icke veterinärer), vilka jämlikt föreskrifterna i § 1 mom. 2 av kungl. kungörelsen den 29 januari 1909 angående utförsel till Norge av färskt kött av nötkreatur och häst äro berättigade att avgiva bevis vid utförsel av dylikt kött, hava inkommit rapporter för under år 1916 företagna besiktningar. Rapporterna äro avgivna av 4 (4) tullförvaltningsföreståndare, 5 (4) gränsstationsföreståndare, 1 (1) kronolänsman och 2 (1) kommunalnämndsordförande. Av rapportgivarna hava besiktigats 1 (48) hästkött, 34 (1 124) nötkött, 239 (2 553) kalvkött samt 123 (28) svin och fårkött eller partier av dylikt kött.

7. Statsinspektionen över köttkontrollen.

Under året till Medicinalstyrelsen inkomna månadsrapporter från offentliga slakthus, köttbesiktningsbyråer samt under offentlig kontroll ställda slakterier hava genomgåts och granskats.

Månadsrapporterna hava givit anledning till anmärkning i sammanlagt 97 fall, varav 12 fall rört rapporter från offentliga slakthus, 48 fall rapporter från köttbesiktningsbyråer och 37 fall rapporter från under offentlig kontroll ställda slakterier.

Av inspektören under året företagna tjänsteresor uppgå till 25, varav en till Trälleborg och Malmö i och för utredning angående vissa oegentligheter vid utförsel av kött. En tjänsteresa förorsakades bland annat av till Styrelsen inkommen framställning från ett under offentlig kontroll ställt exportslakteri om konsultation med inspektören angående tilltänkta utvidgningsarbeten vid slakteriet.

Avsyring har under året på Styrelsens förordnande företagits av de offentliga slakthusen i Hälsingborg och Norrköping (slutavsyring för definitivt godkännande) samt av 4 slakterier, avsedda att ställas under offentlig kontroll, vilka tillhörde Värmlands andelsslakteriförening m. b. p. a. i Kil, aktiebolaget Falkenbergs exportslakteri i Falkenberg, aktiebolaget Värnamo exportslakteri i Värnamo samt Kopparbergs läns andelsslakteriförening u. p. a. i Borlänge.

Tabellarisk översikt över gjorda anmärkningar.

Förhållanden eller anordningar, som givit anledning till anmärkning	Antal fall, då anmärkning gjorts å			Förhållanden eller anordningar, som givit anledning till anmärkning	Antal fall, då anmärkning gjorts å		
	offentligt slakt-hus	kött-besikt-nings-byrå	under offentlig kontr. ställt slakteri		offentligt slakt-hus	kött-besikt-nings-byrå	under offentlig kontr. ställt slakteri
A. Byggnaders uppförande, yttre beskaflenhet och inredning	—	—	5	O. Ersättning för kasserat kött	—	2	—
B. Byggnaders och inventariers underhåll	—	1	12	P. Anordningar för särskild behandling av kött	—	3	1
C. Allmän renhållning (yttre)	—	—	4	Q. Anordningar för undersökning av svinkött på trikiner:			
D. Allmän ordning	2	1	11	1) mikroskoperingslokal	—	—	3
E. Kreatursmarknad:				2) mikroskop	2	14	8
1) avlastningsramp	1	—	—	3) provtagning och mikroskopiska preparat	—	7	15
2) marknadshallar	—	—	—	4) mikroskopister	—	2	7
F. Slaktstallar	—	—	7	a) antal	—	9	6
G. Slakthallar och besiktningsslokaler:				b) kompetens	1	10	4
1) väggar	—	1	6	5) mikroskoperingsjournal	1	8	2
2) golv	—	2	2	6) nummerförteckning	—	—	—
3) tak	—	—	2	R. Stämplat:			
4) ljusförhållanden	—	2	3	1) rekvisition	—	1	—
5) ventilationsanordningar	—	—	—	2) förvaring	—	—	1
6) vattenledning	—	—	1	S. Besiktningsarbetet:			
7) avlopp	—	2	—	1) antal besiktningsmän	—	—	—
8) renhållning	—	2	12	2) besiktning av levande djur	—	—	9
9) anordningar för undersökning av kött	—	1	—	3) anlåtande av icke veterinärutbildat biträde	—	2	3
10) anordningar för undersökning av organ	—	—	4	4) besiktningsens utförande i enlighet med gällande föreskrifter	—	8	5
H. Lokaler för förvaring av kött	—	—	1	5) blodkontroll	—	—	1
I. Lokaler för köttets beredning (korvfabrik m. m.)	—	—	2	T. Bedömning av kött	—	1	—
J. Anordningar för förvaring av villkorligt godkänt kött	—	—	4	U. Stämpling av kött	1	6	6
K. Anordningar för mag- och tarminnhålls bortförande	—	—	2	V. Anordningar (åtgärder) för utförelse av kött	—	—	6
a) tarmrenseri	1	—	5	X. Journaler:			
b) fettsmälteri	—	—	2	1) befintlighet	—	2	—
L. Husbodar	1	—	1	2) journalisering	—	7	7
M. Anordningar för förvaring och överförande av kasserat kött till destruktionsanstalt	—	4	8	Y. Arkiv	—	1	—
N. Anordningar för oskadliggörande av kasserat kött (destruktionsapparat)	—	7	1	Z. Ekonomisk kontroll	—	10	—
				Å. Övriga förhållanden, som givit anledning till anmärkning	1	5	4
				Summa	11	121	188

Avsyrning har därjämte verkställts av ändrings- eller tillbyggnadsarbeten vid offentliga slakthus eller under offentlig kontroll ställda slakterier i sammanlagt 9 fall (slakthus 2, slakterier 7).

Inspektioner hava förrättats å 4 offentliga slakthus, 25 köttbesiktningsbyråer och 18 under offentlig kontroll ställda slakterier. Samtliga nämnda köttbesiktningsanstalter hava under året inspekterats endast en gång vardera, vadan således sammanlagda antalet inspektioner är 47.

En översikt över vid inspektionerna framställda anmärkningar återfinnes i tabellen å sid. 41.

På grund av de verkställda inspektionerna har medicinalstyrelsen avlåtit skrivelser till ett antal av sammanlagt 27, varav på grund utav inspektion av köttbesiktningsbyråer 17 och under offentlig kontroll ställda slakterier 10.

Till inspektören hava under året inkommit 243 diariesförda ärenden.

Antalet avlåtna tjänsteskrivelser (brev m. m.) utgjorde 509.

Under tiderna mellan inspektionsresorna har inspektören såsom föredragande — i Medicinalstyrelsen biträtt med handläggningen av slakthus- och köttbesiktningsärenden, och därvid i likhet med Styrelsens övriga ämbets- och tjänstemän varit ålagd en arbetstid å tjänsterummet av 6 timmar dagligen. Härvid hava handlagts 559 ärenden. Av inspektören förberedda, från styrelsen utgående skrivelser uppgingo till ett antal av 1 249.

VI. Karantänsväsendet.

Jämlikt föreskrifterna i § 4 mom. 1 av kungl. kungörelsen den 9 december 1898 ang. vad iakttagas bör till förekommande av smittsamma husdjurssjukdomars införande i riket, utfärdade Medicinalstyrelsen den 3 januari kungörelse, att införsel sjöledes av idisslande djur, svinkreatur och djur hörande till hästsläktet finge äga rum till följande städer i riket, nämligen: *Haparanda, Härnösand, Landskrona, Luleå, Malmö, Stockholm, Sundsvall, Söderhamn, Umeå* och *Örnsköldsvik*. Dessutom må införsel, dock endast av djur hörande till hästsläktet, äga rum till *Göteborg*.

Den 6 maj utfärdades kungörelse angående rätt till införsel över *Hälsingborg*.

Förslagsanslaget till förekommande och hämmande av smittsamma sjukdomar bland husdjuren, vilket jämlikt riksdagens beslut år 1913 utgår med 50 000 kr. årligen, har under år 1916 haft att täcka följande utgiftsposter:

kostnader med anledning av mul- och klövsjukan	kr. 426 518·19
ersättning till djurägare för dödade kreatur (utom för mul- och klövsjuka)	» 4 569·14
veterinärernas tjänsteresor	» 16 173·53
resestipendier för veterinärer	» —
desinfektionsmedel för mjältbrand m. m.	» 1 198·66
rescersättningar och diverse	» 6 192·76
	kr. 454 652·28

TABELL-BILAGOR

Tab. 1. Veterinärer och deras befatt.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län etc. Départements	Antal veterinärer Nombre des vétérinaires					Antal			
	Legitimerade ¹	Ej legitimerade ²		Summa Total	Vid administrationen och Statens veterinär-bakteriologiska anstalt ⁴	Lärare /Professeurs	Militär-veterinärer Vétérinaires de l'armée		
		Vid Skara vet.-inr. examinerade. Kompletteringskurs	Examen i utlandet ³				på ordinarie stat ⁵	i fältveterinär-kårens reserv ⁶	
									ej genomgången
Stockholms stad	¹⁰ 49	—	—	—	49	11	12	9	4
Stockholms län	¹¹ 13	—	1	—	14	—	—	—	1
Uppsala	10	—	—	—	10	—	1	2	1
Södermanlands	¹¹ 15	1	—	—	16	—	—	—	1
Östergötlands	¹¹ 26	3	1	—	30	—	—	1	3
Jönköpings	12	—	2	—	14	—	—	3	2
Kronobergs	7	—	—	—	7	—	—	—	1
Kalmar	13	2	—	—	15	—	—	—	—
Gottlands	5	—	—	—	5	—	—	1	1
Blekinge	8	—	—	—	8	—	—	—	—
Kristianstads	22	1	2	—	25	—	—	3	1
Malmöhus	¹² 60	—	—	2	62	—	1	6	4
Hallands	12	—	—	—	12	—	—	—	—
Göteborgs & Bohus	¹² 21	1	—	—	22	—	—	2	2
Älvsborgs	13	6	2	—	21	—	—	—	2
Skaraborgs	20	4	4	—	28	—	1	3	1
Värmlands	16	2	3	—	21	—	—	—	—
Örebro	16	—	—	—	16	—	—	—	1
Västmanlands	13	—	—	—	13	—	—	1	2
Kopparbergs	15	2	—	—	17	—	—	—	2
Gävleborgs	9	—	—	—	9	—	—	—	—
Västernorrlands	10	—	—	—	10	—	—	1	—
Jämtlands	9	1	—	—	10	—	—	2	—
Västerbottens	7	—	—	—	7	—	—	1	—
Norrbottnens	5	1	—	1	7	—	—	1	—
I Persien	1	—	—	—	1	—	—	—	—
Vistelseort ej uppg.	2	—	—	—	2	—	—	—	—
Summa	¹³ 400	24	15	3	451	11	15	36	29

Anm. Veterinärer, som innehåva flera olika befattningar, äro upptagna under var och en av dem. —

¹ Vid veterinärhögskolan examinerade. Bland de legitimerade även medräknade ett fåtal, som ej fullgjort pletteringskurs genomgången vid veterinärhögskolan i Stockholm. *Examen a l'étranger.* — ⁴ *Engagés à l'Administration comptant les années de service.* — ⁶ *N'ayant pas ledit droit.* — ⁹ *Vétérinaires inspectant les animaux ou les* — ¹² Därav 2 d:o. — ¹³ Därav 10 d:o.

ningar, länsvis, vid slutet av år 1916.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
veterinärbefattningar <i>Nombre des emplois de vétérinaires</i>														
Stuteriveterinärer <i>Vétérinaires engagés aux haras</i>	Läsveterinärer <i>Vétérinaires départementaux</i>	Distrikts- veterinärer <i>Vétérinaires de districts</i>		Civila veterinärsbjudare <i>Boisiers vétérinaires civils</i>	Karnäsveterinärer <i>Vétérinaires de quarantaine</i>	Kiporbeskningsveterinärer ⁹	Stads- veterinärer <i>Vétérinaires de villes</i>		Vid kött- kontrollen anställda <i>Au contrôle des viandes</i>		Enskilda <i>Privés</i>			
		med tjänstberäk ⁷	utan tjänstberäk ⁸				med tjänstberäk ⁷	utan tjänstberäk ⁸	med tjänstberäk ⁷	utan tjänstberäk ⁸	Legitimerade <i>Légitimés</i>		Ej legitimerade <i>Non légitimés</i>	
											Praktiserande <i>Praticiens</i>	Ej praktiserande <i>Non praticiens</i>	Praktiserande <i>Praticiens</i>	Ej praktiserande <i>Non praticiens</i>
—	—	—	—	2	3	3	3	—	5	5	2	5	—	—
—	1	10	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—
—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
—	1	11	—	—	—	1	—	—	—	2	1	1	—	—
—	1	14	2	—	—	1	2	—	4	3	—	2	—	—
—	1	8	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1
—	1	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	13	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	2	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	—
—	1	4	—	—	—	3	1	—	1	—	1	—	—	—
—	1	10	—	—	—	2	—	—	—	6	4	1	1	1
1	1	22	—	—	8	10	4	—	8	2	7	4	1	—
—	1	6	—	1	—	3	—	—	—	1	2	1	—	—
—	1	8	—	—	2	4	1	—	2	4	2	1	—	—
—	1	16	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
—	1	13	2	—	—	—	—	—	—	—	4	2	3	2
—	1	13	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	1	2
—	1	12	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—
1	1	6	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—
—	2	11	2	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—
—	2	6	—	—	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—
—	1	7	—	1	3	3	—	1	—	—	—	1	—	—
—	2	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	4	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	4	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
2	29	216	8	6	21	43	13	3	20	27	32	23	8	6

Note. Les vétérinaires occupant à la fois plusieurs des fonctions ci-dessus sont compris sous chacune d'elles.

föreskriven assistenttjänstgöring, och därför ej ännu legitimerats. *Légitimés*. — ² *Non légitimés*. — ³ Kom-
tion et à l'Institut bactériologico-vétérinaire de l'Etat. — ⁴ *Titulaires*. — ⁵ *Reservistes*. — ⁶ *Ayant le droit de*
viandes à exporter. — ⁷ Därav 3 på grund av i not 1 anmärkt förhållande ej legitimerade. — ⁸ Därav 1 d:o.

Tab. 2. Antal djur, som av veterinärer behandlats för sjukdom, kastrerats eller för olika ändamål besiktigats år 1916.

L ä n m. m.		Hästar	Nöt- kreatur	Får	Svin	Hundar	S u m m a		
							För sjuk- dom be- handlade	Kastre- rade	Besik- tigade
Stockholms stad	S	5 575	613	—	64	1 378	7 690	98	2 621
	K	45	33	15	—	5			
	B	1 336	1 219	—	—	66			
Veterinärhögskolans kliniker ¹	S	3 165	515	3	117	1 528	5 328	108	3 304
	K	19	12	12	57	3			
	B	1 412	588	—	494	810			
Stockholms län	S	7 058	6 808	57	201	205	14 329	1 094	6 391
	K	789	55	35	203	12			
	B	651	5 726	9	5	—			
Uppsala	S	6 123	3 389	11	222	120	9 865	781	1 927
	K	722	46	—	5	8			
	B	1 927	—	—	—	—			
Södermanlands	S	7 032	7 882	34	736	269	15 953	908	2 671
	K	624	171	53	48	12			
	B	2 584	78	—	1	8			
Östergötlands	S	12 203	10 798	35	585	456	24 077	2 230	6 953
	K	1 359	327	129	399	16			
	B	5 903	1 025	—	25	—			
Jönköpings	S	5 617	4 545	47	1 034	270	11 513	767	2 685
	K	666	42	—	56	3			
	B	2 402	250	—	26	7			
Kronobergs	S	2 162	1 781	6	290	164	4 408	421	1 050
	K	309	55	—	52	5			
	B	986	59	1	1	8			
Kalmar	S	5 003	4 611	13	1 175	205	11 007	1 480	5 439
	B	891	289	35	257	8			
	K	599	4 833	1	4	2			
Gottlands	S	1 424	952	—	400	37	2 813	520	904
	K	353	71	2	93	1			
	B	891	18	—	—	—			
Blekinge	S	1 888	1 651	1	343	95	3 978	393	1 735
	K	321	5	2	60	5			
	B	810	925	—	—	—			
Kristianstads	S	9 095	6 216	43	2 407	269	18 080	2 082	9 908
	K	1 702	195	33	151	1			
	B	1 601	3 150	156	5 001	—			
Malmöhus	S	24 753	19 542	91	7 057	516	51 959	3 265	26 649
	K	2 671	85	16	475	18			
	B	7 793	17 525	153	1 173	5			
Hallands	S	6 404	3 703	21	1 510	147	11 735	1 417	3 000
	K	1 254	55	9	93	6			
	B	847	2 752	—	—	—			
Göteborgs o. Bohus län	S	11 546	5 406	52	1 280	1 332	19 616	1 526	4 169
	K	934	25	17	541	9			
	B	3 727	351	1	27	63			

Anm. S betecknar antal för sjukdom behandlade, K antal kastrerade, B antal för olika ändamål besiktigade.

¹ Omfattar tiden 1 september 1915—31 augusti 1916.

TAB. 2 (forts.). ANTAL DJUR, SOM AV VETERINÄRER BEHANDLATS FÖR SJUKDOM. 49

L ä n m. m.	Hästar	Nöt- kreatur	Får	Svin	Hundar	S u m m a		
						För sjuk- dom be- handlade	Kastre- rade	Besik- tigade
Älvsborgs län	{ S	8 992	5 880	43	1 059	357	16 331	1 850
	{ K	1 545	24	30	237	14		
	{ B	2 728	3 437	—	9	—		
Skaraborgs »	{ S	15 910	7 227	112	1 150	183	24 582	3 004
	{ K	2 765	103	7	118	11		
	{ B	5 766	32	—	95	—		
Veterinärinrättningen i Skara	{ S	2 180	495	2	43	27	2 747	38
	{ K	20	—	—	18	—		
	{ B	502	—	—	—	—		
Värmlands län	{ S	9 669	5 800	14	1 489	447	17 419	1 120
	{ K	941	15	11	134	19		
	{ B	3 004	130	2	514	26		
Örebro »	{ S	7 083	6 198	9	875	208	14 373	870
	{ K	679	93	—	96	2		
	{ B	2 837	67	—	—	—		
Västmanlands »	{ S	8 822	4 687	20	706	311	14 546	954
	{ K	745	17	20	151	21		
	{ B	4 475	164	—	7	7		
Kopparbergs »	{ S	8 202	6 404	26	2 055	406	17 093	564
	{ K	314	8	12	198	32		
	{ B	1 542	917	—	—	1		
Gävleborgs »	{ S	7 265	4 199	19	1 046	365	12 894	398
	{ K	334	—	9	43	12		
	{ B	1 063	10	—	—	6		
Västernorrlands »	{ S	3 310	1 672	18	311	220	5 531	414
	{ K	252	1	6	152	3		
	{ B	337	449	3	82	—		
Jämtlands »	{ S	5 458	1 666	68	299	242	7 733	604
	{ K	504	—	14	86	—		
	{ B	708	1 343	—	—	—		
Västerbottens »	{ S	3 845	1 535	6	479	121	5 986	369
	{ K	311	—	7	49	2		
	{ B	450	63	—	18	—		
Norrbottens »	{ S	2 802	1 108	14	143	202	4 269	169
	{ K	160	1	—	7	1		
	{ B	265	161	—	8	3		
Summa år 1916	270 461	172 278	1 565	38 345	11 316	355 790	27 439	110 736
						498 965		
1915	264 888	197 701	2 253	37 626	10 318	512 786		

Anm. I tabellen äro icke inberäknade med tuberkulin undersökta djur.

Tab. 3. Sammandrag av veterinärernas uppgifter

Län m. m.	1			2			3			4			5			6			7			8		
	Blodställning (nt.)			Fläckfeber (ht.)			Fölsjuka			Influensa, rosartad (ht.)			Kalvdiarré (kalvsjuka)			Kastning (smitta.)			Kattarralfeber (nt.)			Kräfta		
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c
Stockholms stad	—	19	1	—	2	1	—	4	3	—	158	1	—	5	3	—	4	—	—	3	—	—	13	6
Veterinärhögskolans kliniker	—	16	5	—	9	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	1	—
Stockholms län	—	355	58	—	7	1	—	42	21	—	115	4	—	30	12	—	194	5	—	22	12	—	2	2
Uppsala	—	54	5	—	4	2	—	12	5	—	—	—	—	113	33	—	50	—	—	12	9	—	2	2
Södermanlands	—	402	30	—	14	6	—	40	23	—	23	1	—	66	6	—	157	—	—	25	18	—	1	1
Östergötlands	—	722	105	—	10	3	—	76	53	—	—	—	—	145	19	—	200	—	—	47	27	—	4	3
Jönköpings	593	596	54	10	10	6	19	19	16	—	—	—	1	3	2	11	72	—	56	56	33	1	1	1
Kronobergs	—	202	25	—	1	—	—	7	2	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	29	23	—	—	—
Kalmar	—	452	50	—	—	—	—	96	12	—	4	—	—	9	6	—	16	—	—	47	31	—	1	1
Gottlands	56	86	7	5	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Blekinge	70	94	30	—	—	—	12	12	7	1	5	—	4	4	3	11	11	—	5	5	4	—	—	—
Kristianstads	—	416	60	—	9	2	—	74	52	—	5	—	—	85	63	—	151	—	—	15	10	—	—	—
Malmöhus	—	273	40	—	16	3	—	370	152	—	138	3	—	279	141	1	542	—	—	17	8	—	7	7
Hallands	—	119	18	—	23	6	—	81	39	—	1	—	—	150	19	—	66	—	—	22	18	—	—	—
Göteborgs o. Bohus . . .	167	167	9	13	13	4	29	29	17	—	—	—	8	8	2	19	19	—	5	5	1	6	6	5
Älvsborgs	—	493	52	—	13	7	—	81	39	—	—	—	—	22	13	—	53	—	—	76	40	—	—	—
Skaraborgs	—	357	—	—	41	—	—	197	—	—	42	—	—	97	—	—	76	—	—	136	—	—	—	—
Veterinärinrättningen i Skara	—	11	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	5	—	—	—	—
Värmlands län	—	151	15	—	18	3	—	30	19	—	—	—	—	13	4	—	88	9	—	54	36	—	3	3
Örebro	—	335	—	—	5	—	—	78	—	—	—	—	3	61	—	—	21	—	—	18	—	—	3	—
Västmanlands	—	52	6	—	18	7	—	50	36	—	—	—	—	137	—	—	64	—	—	14	11	—	4	4
Kopparbergs	—	56	6	—	7	—	—	26	13	—	—	—	—	—	—	—	74	—	—	36	26	—	1	—
Gävleborgs	—	17	4	—	8	—	—	53	39	—	—	—	—	69	10	—	57	—	—	20	8	—	1	1
Västernorrlands	—	11	1	—	3	1	—	16	7	—	10	4	—	4	2	—	51	1	—	31	9	—	—	—
Jämtlands	20	22	3	6	6	2	26	27	17	1	1	—	2	6	2	—	22	—	20	22	8	4	4	3
Västerbottens	3	3	1	1	1	—	6	6	3	—	—	—	—	—	—	—	23	—	8	10	14	—	—	—
Norrbottens	—	—	—	—	12	3	—	2	1	—	21	—	—	—	—	—	99	14	—	15	5	—	—	—
Summa	—	5 481	585	—	255	61	—	1 431	578	—	523	18	—	1 306	340	—	2 153	29	—	744	352	—	54	39

Anm. Kol. a angiver antalet smittade besättningar, kol. b antalet sjuka djur och kol. c. antalet självdöda djur.

Notes. Col. a indique le nombre des animaux infectés, col. b le nombre des animaux malades et col. c. le nombre

om vissa smittsamma husdjurssjukdomar år 1916.

9			10			11			12			13			14			15			16			17			18		
Kvarka			Luftrörs- katarr (ht.)			Lunggröta			Sarkom			Skidkatarr (smitts.)			Stelkramp			Strålsvamp- sjuka			Tarm- inflam- mation, kronisk, specifik			Tuberkulos (nt.)			Valpsjuka		
a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c
—	101	—	—	75	—	—	978	39	—	2	1	—	—	—	3	3	—	23	—	—	—	—	—	13	10	—	161	6	
—	17	2	—	59	—	—	358	12	—	7	—	—	—	—	10	5	—	15	3	—	—	—	3	3	—	177	37		
—	682	8	—	293	—	—	94	2	—	12	7	—	54	—	15	12	—	364	16	—	—	—	140	65	—	55	8		
—	1283	24	—	604	—	—	118	3	—	—	—	—	5	—	11	7	—	335	4	—	—	—	86	52	—	28	11		
—	412	4	—	141	—	—	75	6	—	—	—	—	86	—	13	9	—	290	11	—	2	2	—	166	65	—	35	9	
—	978	3	—	711	—	—	1	1	—	13	11	—	46	—	24	22	—	274	35	—	62	—	285	141	—	88	19		
600	615	13	250	284	3	—	—	—	—	—	—	—	—	13	13	10	41	41	4	—	—	231	544	—	55	55	10		
—	143	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	25	3	—	—	—	124	13	—	34	5		
—	109	—	—	187	—	—	—	—	—	7	4	—	—	—	14	10	—	243	10	—	—	—	170	7	—	30	8		
45	83	4	7	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	9	4	1	2	2	26	50	1	15	15	1	
37	54	2	16	21	—	—	—	3	3	3	—	—	—	10	10	9	34	57	—	—	—	24	211	—	6	6	1		
—	644	18	—	55	—	—	6	—	5	2	—	130	—	23	12	—	—	117	8	—	—	—	259	111	—	52	7		
—	1320	21	—	253	3	—	42	3	—	5	5	—	443	—	71	42	—	253	22	—	1	1	—	401	157	—	44	2	
—	500	18	—	142	2	—	—	—	3	1	—	22	—	28	23	—	—	92	10	—	2	—	—	41	28	—	11	6	
532	532	5	433	433	—	12	12	1	5	5	4	23	73	—	26	26	14	67	67	3	1	1	1	90	160	27	218	218	13
—	704	16	—	310	3	—	—	—	2	1	—	—	29	—	30	22	—	73	6	—	3	3	—	142	83	—	72	10	
—	2873	61	—	318	—	—	—	—	10	—	—	—	4	—	23	—	—	145	—	—	—	—	—	160	—	—	38	—	
—	221	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	8	—	—	—	—	—	14	—	—	6	—	
—	1380	26	—	289	—	—	18	—	5	4	—	—	1	—	19	11	—	12	5	—	—	—	—	459	65	—	89	21	
—	607	—	—	238	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	11	—	—	87	—	—	—	—	—	247	—	—	46	—	
—	1048	20	—	448	—	—	139	5	—	3	1	—	15	—	10	7	—	224	6	—	—	—	—	244	57	—	77	13	
—	176	4	—	302	4	—	—	—	9	7	—	—	21	—	28	20	—	13	13	—	—	—	—	24	2	—	87	12	
—	252	4	—	280	1	—	—	—	3	3	3	—	32	—	8	6	—	37	5	—	—	—	—	132	33	—	105	22	
—	93	3	—	61	2	—	—	—	3	3	—	—	—	—	6	5	—	6	—	—	—	—	26	689	16	—	53	13	
117	158	10	105	111	—	5	5	—	—	—	—	—	—	3	3	3	11	13	1	—	—	—	15	35	1	51	51	7	
63	64	2	21	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	4	2	4	—	—	—	—	9	11	5	22	22	2	
—	150	9	—	28	—	—	—	—	3	3	—	—	96	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	5	4	—	52	5	
—	15 199	278	—	5 091	18	—	1 849	72	—	100	00	—	1 067	—	411	261	—	2 827	169	—	73	9	—	4 815	946	—	1 707	248	

des animaux décédés.

Tab. 4. Sammandrag av veterinärernas uppgifter om icke smittsamma husdjurs-sjukdomar år 1916.

L ä n m. m.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Benjukt (ht.)	Bleket, elakartad (ht.)	Förlossnings- lämhet (nt.)	Juvel- och spensjukdomar (nt.)	Kolik (ht.)	Korsföräm- ning (ht.)	Kvarbliven efterbörd (nt.)	Lungenfysen (ht.)	Maglida, trämatiskt (nt.)	Ofruktbarhet (nt.)	Spett (ht.)
Stockholms stad	8	1	17	23	244	32	46	17	28	136	91
Veterinärhögskolans kliniker . .	2	2	11	61	231	17	83	28	13	7	90
Stockholms län	199	—	119	271	346	119	547	108	134	886	113
Uppsala »	124	—	77	339	217	86	380	76	62	546	90
Södermanlands »	314	—	150	628	633	162	817	52	117	1 043	112
Östergötlands »	437	3	246	820	952	239	947	99	349	987	173
Jönköpings »	426	—	98	387	332	118	270	62	64	295	107
Kronobergs »	122	—	40	159	156	65	140	28	25	100	84
Kalmar »	615	1	115	195	1 056	113	436	78	42	556	129
Gottlands »	52	—	17	106	164	39	85	17	17	18	43
Blekinge »	18	—	42	155	256	42	180	10	73	332	49
Kristianstads »	1 706	1	258	801	1 296	231	881	59	61	1 936	146
Malmöhus »	3 544	1	543	3 034	3 580	609	3 473	84	269	3 338	362
Hallands »	797	—	149	486	661	130	242	22	54	1 338	72
Göteborgs o. Bohus »	735	—	240	634	715	113	435	118	217	710	241
Älvsborgs »	278	—	240	701	742	223	594	122	120	446	132
Skaraborgs »	824	—	160	865	978	162	581	55	111	484	113
Veterinärinrättningen i Skara .	11	—	7	86	62	14	16	20	—	5	34
Värmlands län	654	17	183	715	420	155	616	35	198	571	132
Örebro »	563	—	234	775	380	153	523	56	236	323	127
Västmanlands »	336	—	186	630	511	131	428	91	90	1 191	127
Kopparborgs »	651	16	145	703	324	151	612	27	115	1 772	104
Gävleborgs »	392	13	91	565	305	131	314	62	81	560	128
Västernorrlands »	146	127	49	188	142	59	92	24	48	79	69
Jämtlands »	132	47	44	230	165	81	127	14	25	185	81
Västerbottens »	265	14	31	183	140	55	109	32	28	112	96
Norrbottens »	25	13	44	136	124	47	79	15	6	136	75
Summa	18 376	256	3 536	18 876	15 182	3 477	18 063	1 411	2 538	18 092	8 120

Tab. 5. Antal vid offentliga slakthus slaktade och besiktigade djur år 1916.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Slakthusets nummer och belägenhet <i>Numéros et situations des abattoirs</i>	Storboskap		Gros bétail		Summa <i>Total</i>	K a l v		Får, get ⁷	S v i n		Häst		Fol ¹²
	Ungnö ¹	Ko ²	Ujur ³	Ox ⁴		Större ⁵	Mindre ⁶		Avelsvin ⁸	Slakteri- svin ⁹	Spädgris ¹⁰	Häst ¹¹	
1. Stockholm . . .	1 258	25 220	4 352	3 151	33 981	13 910	3 839	4 778	1 964	19 580	507	1 271	—
2. Göteborg . . .	6 054	18 164	5 680	1 127	31 025	14 134	4 848	15 947	2 174	20 568	191	687	6
3. Malmö . . .	9 407	16 051	2 037	1 267	28 762	7 676	1 429	14 293	848	16 924	64	797	6
4. Eskilstuna . . .	260	2 555	330	158	3 303	3 677	2 568	15 384	96	2 860	84	287	—
5. Linköping . . .	1 789	8 514	2 961	3 260	16 524	2 130	2 373	526	636	7 705	44	378	2
6. Karlskrona . . .	450	1 784	317	294	2 845	358	3 079	16 545	640	8 148	7	101	—
7. Hälsingborg . . .	2 364	7 585	1 176	886	12 011	1 326	274	17 504	162	3 251	26	322	—
8. Norrköping . . .	233	5 087	459	710	6 489	8 344	2 351	841	364	3 287	50	234	3
Summa	21 815	84 960	17 312	10 853	134 940	51 555	20 761	18 16	455	6 884	82 323	973	4 077 17

¹ Génisses. — ² Vaches. — ³ Taureaux. — ⁴ Bœufs. — ⁵ Veaux, grands. — ⁶ Veaux, petits. —
⁷ Moutons, chèvres. — ⁸ Porcs d'élevage. — ⁹ Porcs de boucherie. — ¹⁰ Cochonnets. — ¹¹ Chevaux. —
¹² Poulains. — ¹³ Därav getter 2. — ¹⁴ D:o 5. — ¹⁵ D:o 15. — ¹⁶ D:o 8. — ¹⁷ D:o 3. — ¹⁸ D:o 33.

Tab. 6. Antal vid offentliga slakthus helt eller delvis beslagtagna kroppar och i anledning därav viddagna åtgärder år 1916.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Slakthusets nummer och belägenhet <i>Numéros et situations des abattoirs</i>	Antal besiktigade kroppar <i>Nombre des corps inspectés</i>	Summa djur, varå beslag gjorts <i>Nombre des ani- maux saisis</i>		Godkända efter				Helt förstörda <i>Complètement détruites</i>	
				kassation av för- ändrade organ eller delar ¹		särskild behand- ling ²			
		Antal <i>Nombre</i>	I % av besiktigade ³	Antal <i>Nombre</i>	I % av besiktigade ³	Antal <i>Nombre</i>	I % av besiktigade ³	Antal <i>Nombre</i>	I % av besiktigade ³
1. Stockholm . . .	79 830	11 993	15.02	11 613	14.55	190	0.24	190	0.23
2. Göteborg . . .	79 580	12 814	16.10	12 437	15.63	257	0.32	120	0.15
3. Malmö . . .	59 436	11 912	20.02	11 500	19.33	197	0.33	215	0.36
4. Eskilstuna . . .	13 259	2 716	20.49	2 500	18.86	52	0.39	164	1.24
5. Linköping . . .	30 318	6 668	21.99	6 447	21.26	76	0.23	145	0.48
6. Karlskrona . . .	15 723	3 013	19.16	2 894	18.41	36	0.23	83	0.52
7. Hälsingborg . . .	17 876	6 610	36.96	6 438	36.01	60	0.33	112	0.62
8. Norrköping . . .	21 963	3 648	16.62	3 437	15.66	104	0.47	107	0.49
Summa	317 985	59 874	18.68	57 266	18.01	972	0.31	1 136	0.36

¹ Corps approuvés après l'éloignement des organes ou des parties altérées. — ² Idem après traitement spécial. — ³ En % des corps inspectés.

Tab. 7. Antal vid offentliga slakthus kasserade organ och kött samt vikten därav år 1916.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Slakthusets nummer och be- lägenhet <i>Numéros et lieux des abattoirs.</i>	Organ <i>Organes</i>														Kött <i>Viandes</i>			
	Lunga ¹	Hjärta ²	Brösthinnas ³	Lever ⁴	Mjälta ⁵	Mage ⁶ (mgar)	Tarmar ⁷	Krokkörklar ⁸	Bukhinna ⁹	Njure ¹⁰	Livmoder ¹¹	Juvet ¹²	Tunga ¹³	Huvud ¹⁴	Delar	Hela kroppar		Summa vikt, ¹⁷ kg.
															<i>Parties</i> Vikt, kg. ¹⁵	<i>Corps entiers</i> An- tal ¹⁶	Vikt, kg. ¹⁵	
1. Stockholm . .	9 685	1 008	1 794	4 107	1 214	1 229	1 234	1 416	1 138	2 319	709	778	240	552	11 713	190	12 731·5	24 444·5
2. Göteborg . .	7 420	1 316	1 654	5 453	922	1 024	935	2 069	921	1 571	—	870	175	873	6 528	120	7 831·5	14 859·5
3. Malmö . . .	10 565	1 587	1 429	4 981	1 523	1 571	1 752	1 643	1 495	2 978	837	3 050	260	710	24 168	215	24 552·5	48 720·5
4. Ekestuna . .	1 691	257	456	1 401	417	437	457	569	351	822	92	214	190	464	2 640	164	9 930·0	12 570·0
5. Linköping . .	4 189	904	1 059	4 186	498	647	549	734	636	1 039	—	292	224	451	2 862	145	12 237·0	15 099·0
6. Karlskrona . .	1 946	228	172	784	140	146	143	413	145	313	—	204	128	172	1 875	83	1 979·0	3 854·0
7. Hälsingborg .	4 707	779	631	3 444	887	938	999	997	561	1 541	463	755	518	772	8 158	112	16 158·0	24 316·0
8. Norrköping .	2 656	534	855	1 751	554	596	458	982	554	1 049	77	242	144	271	5 050	107	7 248·0	12 298·0
Samma	42 861	6 618	8 050	26 107	6 155	6 588	6 527	8 823	5 801	11 632	2 178	6 405	1 879	4 265	62 904	1 136	92 067·5	155 661·5

Anm. Förutom här ovan angivna kassationer hava i slakthusens tarmrensorier och upplagsrum på grund av förskämning eller förorening beslagtagits diverse organ, vägende 744 kg., samt 1 229 kg. kött.

¹ *Poumons.* — ² *Cœurs.* — ³ *Plèvre.* — ⁴ *Foie.* — ⁵ *Rate.* — ⁶ *Estomacs.* — ⁷ *Intestins.* — ⁸ *Glandes lymphatiques.* — ⁹ *Péritoine.* — ¹⁰ *Rognons.* — ¹¹ *Matriss.* — ¹² *Tetines.* — ¹³ *Langue.* — ¹⁴ *Tête.* — ¹⁵ *Poids en kg.* — ¹⁶ *Nombre.* — ¹⁷ *Total de poids en kg.*

Tab. 8. Antal och vikt av vid offentliga slakthus särskilt behandlade hela kroppar jämte uppgift å behandlingens art år 1916.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Slakthusets nummer och be- lägenhet <i>Numéros et lieux des abattoirs</i>	Summa behand- lade kroppar ¹		Godkända efter sterili- sering ²			Godkända efter salt- ning ³			Godkända efter kylhusbehandling ⁴		
	Antal <i>Nom- bre</i>	Vikt ⁵ i kg. (Före be- hand- lingen) ⁶	Antal <i>Nom- bre</i>	Vikt ⁵ i kg.		Antal <i>Nom- bre</i>	Vikt ⁵ i kg.		Antal <i>Nom- bre</i>	Vikt ⁵ i kg.	
				Före be- hand- lingen ⁶	Efter be- hand- lingen ⁷		Före be- hand- lingen ⁶	Efter be- hand- lingen ⁷		Före be- hand- lingen ⁶	Efter be- hand- lingen ⁷
1. Stockholm .	190	18 733·5	60	5 691	3 776·0	108	8 476·5	7 890	22	4 616	4 343
2. Göteborg .	257	29 665·0	74	8 463	5 657·0	127	12 650·0	11 963	56	8 552	7 969
3. Malmö .	197	24 809·0	188	23 292	11 416·3	4	574·0	512	5	943	882
4. Eskilstuna .	52	5 988·0	41	4 764	3 229·0	8	845·0	824	3	379	353
5. Linköping .	76	12 035·0	57	8 682	7 488·0	5	746·0	728	14	2 607	2 500
6. Karlskrona .	36	2 834·0	15	1 694	1 080·0	21	1 140·0	1 123	—	—	—
7. Hälsingborg	60	9 786·0	58	9 582	8	2	204·0	8	—	—	—
8. Norrköping .	104	14 259·0	92	11 969	7 690·0	9	1 724·0	1 730	3	566	517
Summa	972	118 159·5	585	74 187	8	284	26 859·5	8	108	17 063	16 564

¹ Total des corps traités. — ² Viandes approuvées après stérilisation. — ³ Idem après salage. —
⁴ Idem après congélation. — ⁵ Poids en kg. — ⁶ Avant traitement. — ⁷ Après traitement. — ⁸ Upp-
gift icke meddelad.. Manque de données.

Tab. 9. Beslagsorsaker för vid slakthusen besiktigade

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Beslagsorsaker <i>Causes de Saisie</i>	Stockholm		Eskilstuna		Norrköping							
	Åtgärd ¹		Åtgärd ¹		Åtgärd ¹							
	Antal ²	Godkända efter kasation av förändr. organ eller delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstödda ⁵	Antal ²	Godkända efter kasation av förändr. organ eller delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstödda ⁵	Antal ²	Godkända efter kasation av förändr. organ eller delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstödda ⁵
Blodförgiftning (<i>Septicæmia</i>)	41	—	—	2 39	27	—	—	27	21	—	—	21
Varfeber (<i>Pyæmia</i>)	28	—	—	28	51	—	—	51	21	—	—	21
Sommarsjuka (<i>Piroplasmosis bovis</i>)	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1
Strålsvampsjuka (<i>Actinomyces</i>)	87	58	—	—	32	18	—	—	42	29	—	—
Tuberkulos (<i>Tuberculosis</i>)	8 392	8 296	52	42	1 363	1 272	40	51	2 225	2 119	83	23
Mjältbrand (<i>Anthrax</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mul- och klövsjuka (<i>Aphæ epizootica</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svinsjuka (<i>Septicæmia hæmorrhagica suis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rödsjuka (<i>Erysipelas suis</i>)	31	4	18	9	4	—	4	—	—	—	—	—
Igelsjuka (<i>Distomatosis</i>)	765	621	—	—	703	532	—	—	511	396	—	—
Trikinsjuka (<i>Trichinosis</i>)	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dynysjuka (<i>Cysticercus inermis</i>)	192	99	39	1	37	20	3	—	58	32	2	—
„ („ <i>cellulosæ</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
„ („ <i>tenuicollis</i>)	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ (<i>Echinococcus</i>)	4	2	—	—	18	12	—	—	1	—	—	—
Andra invasionsjukdomar (<i>Aliæ invasiones</i>)	407	407	—	—	31	24	—	—	—	—	—	—
Engelska sjukan (<i>Rachitis</i>)	10	7	—	3	—	—	—	—	4	4	—	—
Traum. mag-, mellangårds- o. hjärtsäcksinfl. ⁶	48	45	1	—	37	24	1	3	37	26	2	6
Gulsot (<i>Icterus</i>)	4	—	—	4	13	—	—	13	2	—	—	2
Fläcklever (<i>Teleangiectasia hepatis</i>)	426	205	—	—	127	54	—	—	100	52	—	—
Njurinflammation (<i>Nephritis</i>)	121	99	—	—	152	134	—	—	114	102	—	—
Juverninflammation (<i>Mastitis</i>)	525	245	—	—	123	50	—	—	146	82	—	—
Inflam. i leder, slemäckar och senskidor ⁷	247	211	—	1	74	67	—	—	21	15	—	—
Blödningar (<i>Contusiones, fracturæ</i>)	158	143	—	1	88	61	—	—	20	15	—	1
Abscessbildning (<i>Abscessus</i>)	302	234	—	—	68	43	—	—	105	90	1	2
Cystabildning (<i>Cystæ</i>)	16	7	—	—	1	—	—	—	25	14	—	—
Scrubildning (<i>Tumores</i>)	27	19	—	3	4	2	—	1	3	2	—	—
Andra sjukliga förändringar (<i>Alii morbi</i>)	578	478	30	21	102	80	2	11	441	378	13	17
Utmärgling (<i>Emaciation</i>)	10	—	—	10	2	—	—	—	5	—	—	5
Omogenhet (<i>Immaturité</i>)	21	—	—	21	3	—	—	3	5	—	—	5
Fargaltsvål (<i>Couenne de verrat</i>)	38	36	—	—	8	8	—	—	3	2	—	—
Foder-, skällvatten- eller blodaspiration ⁸	398	392	—	—	141	99	—	—	80	76	—	—
Förskämning (<i>Altération</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abnorm lukt (<i>Senteurs anormales</i>)	55	3	45	7	4	—	2	2	7	2	3	2
Förorening (<i>Viciation</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—
Summa	12 936	11 618	180	190	3 213	2 500	52	164	4 001	3 437	104	107
Antal sjuka djur (<i>Animaux malades</i>)	11 908	—	—	—	2 716	—	—	—	8 648	—	—	—
Antal slaktade och besiktigade djur ⁹	79 830	—	—	—	13 259	—	—	—	21 963	—	—	—

Anm. Hava flera beslagsorsaker (sjukdomar) förekommit hos ett och samma djur, upptagas samtliga i antals- (maladies), constatées dans le même corps, elles figurent toutes dans la colonne des nombres; dans les colonnes

¹ Mesures prises. — ² Nombre des cas de saisie. — ³ Viandes approuvées après l'éloignement des parties seu myocarditis traumatica. — ⁷ Arthritis, bursitis, tendosynovitis. — ⁸ Inhalation de sang, etc. — ⁹ Nombre des

kött och vid beslagen vittagna åtgärder år 1916.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
Linköping				Karlskrona				Malmö				Hälsingborg				Göteborg			
Antal ²		Åtgärd ¹		Antal ²		Åtgärd ¹		Antal ²		Åtgärd ¹		Antal ²		Åtgärd ¹		Antal ²		Åtgärd ¹	
		Godkända efter kassation av förändr. organ eller delar ³	Helt förstörda ⁵			Godkända efter särskild behandling ⁴	Godkända efter kassation av förändr. organ eller delar ³			Godkända efter särskild behandling ⁴	Godkända efter kassation av förändr. organ eller delar ³			Godkända efter särskild behandling ⁴	Godkända efter kassation av förändr. organ eller delar ³			Godkända efter särskild behandling ⁴	Godkända efter kassation av förändr. organ eller delar ³
21	16	—	21	43	—	—	—	39	—	—	—	39	4	—	—	4	—	—	12
9	6	—	16	33	—	—	—	19	—	—	—	19	5	—	—	5	—	—	38
74	53	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
3 557	3 432	58	10	488	479	8	—	9 783	9 465	179	67	3 906	3 674	53	40	6 995	6 912	68	15
—	65	65	—	—	—	—	—	—	20	18	—	—	346	340	6	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	48	45	—	—	—	—	—
1 500	1 376	1	—	6	—	6	—	627	225	—	—	1 457	1 045	—	—	13	3	9	1
—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
120	93	12	—	18	16	1	—	92	49	4	—	—	80	65	1	2	543	358	65
—	—	—	—	1	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	9	—	—	107	107	—	—	80	79	—	—	—	35	35	—	—	104	103	—
4	4	—	—	42	42	—	—	24	14	—	—	—	7	7	—	—	73	70	—
3	2	—	—	118	116	—	—	31	26	—	—	—	—	—	—	—	132	125	—
1	—	—	1	1	—	1	—	5	1	—	—	—	4	4	—	—	6	5	1
87	79	—	5	10	9	1	—	66	44	1	3	—	16	10	—	—	25	19	—
—	—	—	—	1	—	—	1	2	—	—	2	—	4	—	4	—	—	—	—
522	345	—	—	142	130	—	—	245	71	—	—	556	427	—	—	582	361	—	—
76	68	—	—	7	7	—	—	52	45	—	—	—	—	—	—	197	151	—	—
120	69	—	—	148	126	—	—	2 194	371	—	—	231	108	—	3	679	249	—	—
53	30	—	—	140	136	—	—	148	131	—	1	—	7	6	—	687	605	—	—
56	50	—	—	90	83	—	1	102	94	—	—	—	12	11	—	329	306	—	—
177	159	—	—	133	126	1	—	269	110	—	1	151	128	—	—	787	594	—	—
13	8	—	—	7	6	—	—	6	1	—	—	—	14	13	—	—	41	21	—
7	2	—	4	2	1	—	—	17	7	—	3	—	—	—	—	9	8	—	1
427	356	—	18	112	92	14	6	312	231	1	13	112	85	2	6	454	248	109	46
32	—	—	32	—	—	—	—	52	—	—	52	42	—	—	41	—	—	—	1
12	—	—	12	—	—	—	—	5	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	4
3	1	—	—	30	24	—	—	36	35	—	—	3	3	—	—	99	92	—	—
247	207	—	—	1 278	1 254	—	—	421	419	—	—	408	405	—	—	182	177	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
42	10	5	25	1	—	1	—	46	41	—	2	—	4	—	1	—	—	6	—
38	23	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 291	6 447	76 145	3 107	2 894	86	84	14 750	11 500	197 215	7 481	6 438	60 111	14 490	12 437	257	120			
6 668	—	—	—	8 014	—	—	11 912	—	—	6 609	—	—	12 814	—	—	—	—	—	—
80 318				15 723				59 436				17 876				79 580			

kolumnen; i åtgärds-kolumnen däremot upptages endast huvudlidandet. En cas de plusieurs causes de saisie indiquant les différentes mesures prises, par contre, la principale cause de saisie est seule désignée.

altérées. — ⁴ Idem après traitements spécial. — ⁵ Complètement détruites. — ⁶ Reticulo-diaphragmatio, pericarditis animalis abbatas et inspectés.

Tab. 10. Antal vid köttbesiktningsbyråerna besiktigade kött år 1916.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Köttbesiktningsbyråns belägenhet ¹	K ö t t a r															
	Storboskap ²		Större kalv ³		Mindre kalv ⁴		Får, get ⁵		Svin ⁶		Spädgris ⁷		Häst ⁸		Föl ⁹	
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2
Stockholm . .	8 804	395	42 798	273	44 603	510	26 513	79	12 990	701	1 720	1	1 461	1	19	—
Norrälje . .	448	82	490	30	558	33	231	5	438	345	17	1	—	—	1	—
Eskestuna . .	108	1	251	3	1 202	5	36	1	86	46	33	—	37	—	2	—
Linköping . .	343	28	4 239	30	6 276	51	8 031	7	13 342	3 690	203	—	74	—	1	—
Norrköping . .	377	48	1 325	33	2 628	5	1 002	8	1 160	386	87	—	122	1	—	—
Söderköping . .	272	13	687	3	221	—	244	1	488	254	14	—	11	—	—	—
Motala . . .	1 184	155	844	48	2 139	152	1 073	36	13 223	3 610	97	—	158	—	2	1
Mjölby . . .	551	90	588	12	1 447	72	1 027	8	1 775	675	52	—	81	2	1	—
Eksjö . . .	1 248	110	593	18	2 277	181	7 714	25	5 607	1 193	110	—	240	3	3	—
Tranås . . .	749	148	1 314	38	1 744	222	5 644	18	5 000	1 304	74	—	91	1	—	—
Ljungby . . .	222	34	242	9	344	40	646	14	641	305	2	—	11	1	—	—
Västervik . .	1 232	119	906	12	1 928	59	1 041	13	1 310	223	36	—	58	1	—	—
Vimmerby . .	540	38	636	—	792	11	5 957	—	3 617	835	14	—	39	—	—	—
Valdemarsvik .	280	12	933	4	408	1	207	—	461	260	13	—	23	—	—	—
Karlskrona . .	1 604	28	1 641	13	4 135	50	4 085	10	858	291	32	1	19	—	—	—
Ronneby . . .	763	82	327	6	807	22	789	—	425	310	11	—	16	—	—	—
Karlshamn . .	1 330	215	200	13	2 852	90	977	25	584	418	6	—	33	—	—	—
Sölvesborg . .	722	19	235	3	1 066	18	346	7	255	185	9	—	36	—	1	—
Kristianstad . .	3 577	105	810	8	4 118	81	971	—	1 025	471	68	—	212	—	—	—
Ängelholm . .	1 272	43	832	4	1 860	32	906	—	463	21	19	—	48	—	1	—
Båstad . . .	293	73	277	7	240	19	419	19	159	21	4	—	1	—	—	—
Malmö . . .	166	5	1 522	1	4 189	—	1 753	—	659	2	25	—	135	1	5	—
Hälsingborg . .	1 188	89	3 198	18	4 214	63	2 811	18	2 024	56	121	—	78	2	—	—
Eslöv . . .	517	2	293	3	949	3	366	—	603	6	7	—	33	—	—	—
Ystad . . .	1 427	21	865	4	1 690	14	1 135	15	1 047	2	25	—	60	—	—	—
Trälleborg . .	630	29	415	1	831	9	409	2	524	9	12	—	67	—	1	—
Arlöv . . .	2	4	4	1	61	—	17	—	67	3	—	—	—	—	—	—
Hörby . . .	339	10	500	—	1 522	—	534	—	209	8	12	—	24	1	—	—
Löberöd . . .	95	2	61	—	206	1	73	1	83	2	—	—	9	—	1	—
Falkenberg . .	503	68	1 927	10	1 010	14	931	4	552	77	36	—	58	—	—	—
Göteborg . . .	530	15	5 398	34	18 155	166	7 382	23	10 353	784	416	—	346	2	7	—
Alingsås . . .	1 138	19	1 422	14	2 107	50	501	2	2 538	449	44	—	55	—	—	—
Skövde . . .	1 643	96	636	25	3 068	556	753	71	1 434	609	53	—	114	6	—	—
Västerås . . .	1 991	217	2 475	57	3 996	107	554	12	898	1 840	48	—	199	3	4	—
Sundsvall . . .	3 086	51	2 980	28	5 297	77	2 248	41	1 934	669	70	—	355	—	4	—
Östersund . . .	3 606	188	568	1	2 756	339	1 967	34	970	642	15	—	221	—	1	—
Umeå . . .	2 141	175	1 180	45	2 896	44	993	4	665	413	3	—	133	—	2	—
Summa	44 921	2 829	83 662	900	134 592	3 097	90 286	508	88 467	21 115	3 508	8	4 659	25	56	1

Anm. Till besiktning inlämnad ³/₄ kropp räknas som ¹/₁ kropp.

¹ Situation des Bureaux d'inspection des viandes. — ² Gros bétail. — ³ Veaux, gros. — ⁴ Veaux, petits.
⁵ Montons et chèvres. — ⁶ Porcs. — ⁷ Cochonnets. — ⁸ Chevaux. — ⁹ Poulains.

Tab. 11. Antal vid köttbesiktningsbyråerna helt eller delvis beslagtagna kroppar och vid beslagen viddtagna åtgärder år 1916.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Köttbesiktningsabyråns belägenhet <i>Lieux des bureaux d'in- spection des viandes</i>	Antal besikti- gade kroppar ¹	Summa djur, varå beslag gjorts ²		Godkända efter				Helt förstörda ⁵	
				kassation av för- ändrade organ eller delar ³		särskild behand- ling ⁴			
		Antal ⁶	% av besik- tigade ⁷	Antal ⁶	% av besik- tigade ⁷	Antal ⁶	% av besik- tigade ⁷	Antal ⁶	% av besik- tigade ⁷
Stockholm	140 868	12 020	8.53	10 827	7.68	141	0.10	1 052	0.75
Norrälje	2 680	160	5.97	130	4.85	1	0.04	29	1.08
Eskilstuna	1 811	169	9.33	54	2.98	10	0.55	105	5.80
Linköping	36 365	1 409	3.87	944	2.59	26	0.07	439	1.21
Norrköping	7 182	642	8.94	381	5.31	28	0.39	233	3.24
Söderköping	2 208	193	8.74	166	7.52	4	0.19	23	1.04
Motala	22 722	929	4.09	810	3.56	6	0.03	113	0.50
Mjölby	6 381	215	3.37	134	2.10	3	0.05	78	1.22
Eksjö	19 322	338	1.75	305	1.58	3	0.02	30	0.15
Tranås	16 347	134	0.82	105	0.64	—	—	29	0.18
Ljungby	2 511	45	1.79	35	1.39	—	—	10	0.40
Västervik	6 938	1 153	16.62	1 128	16.26	2	0.03	23	0.33
Vimmerby	12 479	61	0.49	21	0.17	1	0.01	39	0.31
Valdemarsvik	2 602	163	6.26	130	5.00	—	—	53	1.27
Karlskrona	12 767	1 732	13.57	1 530	11.99	59	0.46	143	1.12
Ronneby	3 558	27	0.76	14	0.39	—	—	13	0.37
Karlshamn	6 743	71	1.09	12	0.18	16	0.24	48	0.63
Sölvesborg	2 902	142	4.89	127	4.38	1	0.03	14	0.48
Kristianstad	11 446	2 659	23.23	2 625	22.93	2	0.02	32	0.28
Ängelholm	5 501	718	13.05	673	12.23	4	0.07	41	0.75
Båstad	1 532	114	7.44	111	7.25	—	—	3	0.20
Malmö	8 463	386	4.56	256	3.02	3	0.04	127	1.50
Hälsingborg	13 880	1 167	8.40	1 006	7.24	12	0.09	149	1.07
Eslöv	2 782	221	7.94	179	6.43	3	0.11	39	1.40
Ystad	6 305	679	10.77	621	9.85	3	0.05	55	0.87
Trälleborg	2 939	254	8.64	228	7.76	1	0.03	25	0.85
Arlöv	159	12	7.55	11	6.92	—	—	1	0.63
Hörby	3 159	167	5.29	148	4.69	—	—	19	0.60
Löberöd	534	92	17.23	86	16.10	1	0.19	5	0.94
Falkenberg	5 190	294	5.66	255	4.91	10	0.19	29	0.56
Göteborg	43 611	2 755	6.32	2 086	4.79	131	0.30	538	1.23
Alingsås	8 339	226	2.71	171	2.05	4	0.05	51	0.61
Skövde	9 064	207	2.28	145	1.60	2	0.02	60	0.66
Västerås	12 401	605	4.88	462	3.73	2	0.01	141	1.14
Sundsvall	16 840	290	1.78	199	1.18	3	0.02	97	0.58
Östersund	11 308	208	2.64	237	2.10	5	0.04	56	0.50
Umeå	8 694	124	1.43	77	0.89	—	—	47	0.54
Summa	478 533	30 880	6.45	26 429	5.52	487	0.10	3 964	0.83

Anm. Till besiktning inlämnad $\frac{1}{2}$ kropp räknas som $\frac{1}{1}$ kropp.

¹ Nombre des corps abattus et inspectés. — ² Total des animaux saisis. — ³ Corps approuvés après l'éloignement des parties ou organes altérées. — ⁴ Idem après traitement spécial. — ⁵ Complètement détruites. — ⁶ Nombre. — ⁷ En pourcent des corps inspectés.

Tab. 12. Antal vid köttbesiktningsbyråerna

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Köttbesiktningsbyråns belägenhet <i>Lieux des bureaux d'inspection</i>	E n b a r t												
	Storboskap <i>Gros bétail</i>							Kalv <i>Veaux</i>					
	Lunga ¹	Hjärta ²	Lever ³	Njure ⁴	Juvert ⁵	Tunga ⁶	Huvud ⁷	Lunga ¹	Hjärta ²	Lever ³	Njure ⁴	Tunga ⁶	Huvud ⁷
Stockholm	2	—	2	—	2	5	6	1	1	1	—	—	—
Norrälja	162	157	141	—	58	128	96	36	36	15	—	19	16
Öskilstuna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Linköping	1	2	7	—	—	45	3	—	—	1481	—	50	—
Norrköping	1	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Söderköping	13	13	13	—	—	—	—	10	10	10	—	—	—
Motala	6	27	126	—	41	451	10	—	1	617	—	9	—
Mjölby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eksjö	604	302	354	—	183	449	315	22	11	467	—	15	5
Tranås	399	393	372	—	61	522	393	—	—	164	—	1	—
Ljungby	10	10	11	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—
Västervik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vimmerby	256	126	129	—	—	201	110	—	—	136	—	—	—
Valdemarsvik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Karlskrona	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ronneby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Karlshamn	947	947	851	2	8	1 424	963	66	66	66	—	42	47
Sölvesborg	133	145	191	—	23	290	196	—	—	—	—	—	—
Kristianstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ängelholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Båstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hälsingborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eslöv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ystad	3	3	3	—	—	4	3	—	—	—	—	—	—
Trälleborg	1	1	1	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—
Arlöv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hörby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Löberöd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Falkenberg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Alingsås	745	299	329	—	113	430	416	161	60	80	—	26	111
Skövde	192	56	310	80	80	1 467	227	1	2	134	—	47	69
Västerås	136	137	153	—	102	1 692	127	48	48	728	—	257	7
Sundsvall	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östersund	3	3	19	—	—	42	6	3	3	7	—	—	2
Umeå	110	—	764	—	45	1 249	339	12	—	17	—	48	25
Summa	3 724	2 622	3 776	82	717	8 390	3 220	361	239	3 925	—	514	282

Anm. Här avses endast organbesiktning. *Le tableau ne regarde que l'inspection des organes.*

¹ Poumons. — ² Cœur. — ³ Foie. — ⁴ Rognons. — ⁵ Tetines. — ⁶ Langue. — ⁷ Tête.

Tab. 13. Antal vid köttbesiktningsbyråerna kasserade organ och kött samt vikten av de kasserade köttpartierna år 1916.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Köttbesiktningsbyråns belägenhet <i>Lieux des bureaux d'inspection des viandes</i>	O r g a n <i>Organes</i>									K ö t t <i>Viandes</i>				
	Lunga ¹	Hjarta ²	Brösthina ³	Lever ⁴	Bukhina ⁵	Njure ⁶	Juvet ⁷	Tunga ⁸	Huvud ⁹	Delar	Kroppar <i>Corps</i>			Summa, vikt, kg. ¹¹
										Parties	Vikt, i kg. ¹⁰	1/1	1/2	
Stockholm . . .	8 465	2 607	1 730	5 576 ¹	1 307	4 274 ¹	285 ¹	102 ¹	399	14 458 ⁵	1 048	4	25 585	40 043 ⁵
Norrälja . . .	28	5	1	57	7	76	7	2	—	50	24	3	755	805
Ekilstuna . . .	154	113	119	143	117	247	25	106	120	139	105	—	4 799	4 988
Linköping . . .	2	5	477	22	464	1 006	16	3	4	2 834	437	2	16 674	19 508
Norrköping . . .	449	307	296	463	270	603	50	73	95	1 208	232	1	13 743	14 961
Söderköping . . .	98	24	10	61	1	49	—	4	7	645	23	—	1 011	1 656
Motala . . .	19	3	248	29	236	462	3	4	2	2 619	112	1	7 009	9 628
Mjölby . . .	—	—	103	—	107	106	10	—	—	929	78	—	2 650	3 579
Eksjö . . .	110	14	4	66	3	200	6	8	8	507	30	—	1 524	2 081
Tranås . . .	28	3	—	76	3	88	1	—	1	705	28	1	825	1 530
Ljungby . . .	—	—	—	—	—	34	—	—	—	47	8	2	389	436
Västervik . . .	421	105	55	789	25	125	7	15	105	1 250	23	—	970	2 220
Vimmerby . . .	2	—	1	101	1	93	—	1	1	250	39	—	1 571	1 821
Valdemarsvik . . .	188	88	36	112	36	98	7	33	35	268	47	1	3 326	3 594
Karlshamn . . .	1 281	258	235	760	210	450	101	204	233	995	143	—	3 763	4 758
Ronneby . . .	—	—	15	—	15	30	1	—	3	171	13	—	638	809
Karlshamn . . .	112	18	13	75	—	110	—	2	13	75	42	1	1 283	1 358
Sölvesborg . . .	78	11	2	52	2	34	1	—	4	131 ⁵	14	—	418 ⁵	550
Kristianstad . . .	1 846	33	38	1 199	28	55	23	5	121	1 865	32	—	914	2 779
Ängelholm . . .	299	93	50	307	46	99	15	63	129	434 ⁵	41	—	1 612	2 046 ⁵
Båstad . . .	69	20	8	34	2	14	3	3	12	247	3	—	177	424
Malmö . . .	248	156	135	245	130	287	8	104	111	663 ⁵	127	—	5 423	6 086 ⁵
Hälsingborg . . .	715	314	185	608	176	437	24	169	207	734	146	3	4 697	5 431
Äslöv . . .	147	1	18	82	10	2	2	—	1	377	39	—	1 049	1 426
Ystad . . .	358	169	148	501	84	132	54	42	66	728	55	—	2 710	3 438
Trälleborg . . .	240	51	31	94	28	50	4	8	8	52 ⁵	25	—	1 002	1 054 ⁵
Arlöv . . .	8	3	1	4	1	6	—	—	—	1	1	—	25	28
Hörby . . .	86	41	28	85	19	68	18	8	4	203	19	—	801	1 004
Löberöd . . .	58	13	8	26	2	15	—	2	6	88	5	—	98	136
Falkenberg . . .	206	51	65	141	56	45	14	14	24	368	29	—	1 793	2 161
Göteborg . . .	1 878	1 292	585	1 800	561	1 465	92	121	144	2 177	530	8	20 263	22 440
Älvsjö . . .	179	3	—	45	3	115	4	2	5	317 ⁵	50	1	2 132	2 449 ⁵
Skövde . . .	5	—	78	83	73	109	9	5	3	452 ⁵	62	4	2 951	3 403 ⁵
Västerås . . .	24	3	233	6	271	508	12	5	8	3 603	135	6	6 259	9 862
Sundsvall . . .	18	4	6	3	8	283	2	1	3	1 149	94	3	3 041	4 190
Östersund . . .	20	6	57	63	64	261	1	3	15	570	49	7	2 565	3 135
Umeå . . .	43	4	—	49	—	102	—	—	4	533	44	3	2 946	3 479
Summa	17 892	5 818	5 019	13 757	4 366	12 138	805	1 112	1 901	41 845	5	3 932	51 147	391 5

Anm. Till besiktning inlämnad $\frac{3}{4}$ kropp räknas som $\frac{1}{2}$ kropp.

¹ Poumons — ² Cœurs. — ³ Plèvre. — ⁴ Foie. — ⁵ Péritoine. — ⁶ Rognons. — ⁷ Tetines. — ⁸ Langue. — ⁹ Tête. — ¹⁰ Poids en kg. — ¹¹ Total de poids en kg.

Tab. 14. Antal och vikt av vid köttbesiktningsbyråerna särskilt behandlade kroppar jämte uppgift å behandlingens art år 1916.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Köttbesiktningsbyråns belägenhet <i>Lieux des bureaux d'inspection des viandes</i>	Summa behandlade kroppar ¹			Godkända efter sterilisering ²				Godkända efter saltning ³				Godkända efter kylhusbehandling ⁴			
	Antal ⁵		Vikt, kg. ⁶ (Före hand- lingen ⁷)	Antal ⁵		Vikt, kg. ⁶		Antal ⁵		Vikt, kg. ⁶		Antal ⁵		Vikt, kg. ⁶	
	^{1/1}	^{1/2}		^{1/1}	^{1/2}	Före behand- lingen ⁷	Efter behand- lingen ⁸	^{1/1}	^{1/2}	Före behand- lingen ⁷	Efter behand- lingen ⁸	^{1/1}	^{1/2}	Före behand- lingen ⁷	Efter behand- lingen ⁸
Stockholm . . .	136	5	14 911	44	—	3 448	2 114 ⁵	91	5	11 297	10 470	1	—	166	150
Norrälje . . .	1	—	14	1	—	14	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Eskilstuna . . .	10	—	1 085	4	—	567	280	6	—	518	447	—	—	—	—
Linköping . . .	25	1	2 771	13	1	1 816	1 175	12	—	955	912	—	—	—	—
Norrköping . . .	28	—	3 727	11	—	1 544	1 006	17	—	2 183	2 141	—	—	—	—
Söderköping . . .	4	—	260	1	—	15	9	3	—	245	9	—	—	—	—
Motala . . .	6	—	364	4	—	206	9	2	—	158	9	—	—	—	—
Mjölby . . .	3	—	365	1	—	101	85	2	—	264	247	—	—	—	—
Eksjö . . .	3	—	347	1	—	136	96	2	—	211	205	—	—	—	—
Tranås . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljungby . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västervik . . .	—	2	296	2	—	296	153	—	—	—	—	—	—	—	—
Vimmerby . . .	1	—	40	—	—	—	—	1	—	40	35	—	—	—	—
Valdemarsvik . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Karlskrona . . .	59	—	4 976	6	—	623	389	52	—	4 190	4 104	1	—	163	149
Ronneby . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Karlshamn . . .	18	3	2 066	2	—	705	598	11	3	1 361	1 391	—	—	—	—
Sölvesborg . . .	—	1	52	—	1	52	400	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstad . . .	2	—	277	2	—	277	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Angelholm . . .	3	1	294	2	1	184	—	1	—	110	—	—	—	—	—
Båstad . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö . . .	3	—	343	2	—	173	95 ⁵	1	—	170	154	—	—	—	—
Hälsingborg . . .	11	1	1 049	7	1	889	9	4	—	160	9	—	—	—	—
Eslov . . .	3	—	438	3	—	438	310	—	—	—	—	—	—	—	—
Ystad . . .	3	—	430	3	—	430	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trälleborg . . .	1	—	140	1	—	140	9	—	—	—	—	—	—	—	—
Arlöv . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hörby . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Löberöd . . .	1	—	52	—	—	—	—	1	—	52	9	—	—	—	—
Falkenberg . . .	10	—	1 239	1	—	95	9	9	—	1 144	9	—	—	—	—
Göteborg . . .	127	4	12 134	16	1	1 752	1 209	111	3	10 382	9 735	—	—	—	—
Alingsås . . .	3	1	307 ⁶	1	1	105 ³	95	2	—	202 ³	196 ¹	—	—	—	—
Skövde . . .	2	—	344	2	—	344	300	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerås . . .	1	1	202	—	1	67	58	1	—	135	133	—	—	—	—
Sundsvall . . .	1	2	117	1	1	75	58	—	1	42	44	—	—	—	—
Ostersund . . .	5	—	220	1	—	76	—	4	—	144	—	—	—	—	—
Umeå . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	465	22	48 860 ⁶	132	8	14 568 ³	—	333	12	33 963 ³	—	2	—	329	299

Anm. Till besiktning inlämnad ³/₄ kropp räknas som ¹/₁ kropp.

¹ Total des corps traités. — ² Corps approuvés après stérilisation. — ³ Idem après salage. — Idem après congélation. — ⁴ Nombre. — ⁵ Poids en kg. — ⁶ Avant le traitement. — ⁷ Après le traitement. — ⁸ Uppgift icke meddelad.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Beslagsorsaker Causes de saisie	Stockholm				Norrtälje			
	Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹		
		Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förklarade ⁵		Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förklarade ⁵
Blodförgiftning (<i>Septicæmia</i>)	479	—	—	479	12	—	—	12
Varfeber (<i>Pyæmia</i>)	291	—	—	291	7	—	—	7
Sommarsjuka (<i>Piroplasmosis bovis</i>)	5	—	4	1	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (<i>Actinomycozosis</i>)	29	22	—	—	2	2	—	—
Tuberkulos (<i>Tuberculosis</i>)	1 869	1 797	33	39	27	26	—	1
Mjältbrand (<i>Anthrax</i>)	1	—	—	1	—	—	—	—
Mul- och klövsjuka (även misstänkta fall) ⁶	—	—	—	—	—	—	—	—
Svinsjuka (<i>Septicæmia hæmorrhagica suis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Rödsjuka (<i>Erysipelas suis</i>)	10	—	8	2	—	—	—	—
Igelsjuka (<i>Distomatosis</i>)	1 032	878	—	—	49	49	—	—
Trikinsjuka (<i>Trichinosis</i>)	3	—	3	—	—	—	—	—
Dynstsjuka (<i>Cysticercus inermis</i>)	74	46	18	1	—	—	—	—
» (» <i>cellulosa</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
» (» <i>tenuicollis</i>)	3	3	—	—	—	—	—	—
» (<i>Echinococcus</i>)	10	8	—	—	—	—	—	—
Andra invasionsjukdomar (<i>Aliæ invasiones</i>)	2 204	2 135	—	—	—	—	—	—
Engelska sjukan (<i>Rachitis</i>)	15	15	—	—	—	—	—	—
Traum. mag-, mellangärds- o. hjärtsäcksinf. ⁷	62	52	5	4	1	1	—	—
Gulsot (<i>Icterus</i>)	3	—	—	3	—	—	—	—
Fläcklever (<i>Teleangiectasia hepatis</i>)	124	81	—	—	2	2	—	—
Njurinflammation (<i>Nephritis</i>)	602	579	—	—	20	20	—	—
Juvernflammation (<i>Mustitis</i>)	115	71	—	—	—	—	—	—
Inflam. i leder, slem säckar och senskidor ⁸	382	337	—	—	5	5	—	—
Blödningar (<i>Contusiones, fractura</i>)	259	234	—	—	3	3	—	—
Abscessbildning (<i>Abscessus</i>)	258	224	—	2	9	9	—	—
Cystabildning (<i>Cyste</i>)	20	17	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning (<i>Tumores</i>)	22	17	—	2	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar (<i>Alii morbi</i>)	981	818	44	49	8	4	—	4
Utmärgling (<i>Emaciation</i>)	11	—	—	11	—	—	—	—
Omogenhet (<i>Immaturité</i>)	37	—	—	37	—	—	—	—
Fargaltsvål (<i>Couenne de verrot</i>)	93	89	—	—	—	—	—	—
Foder-, skällvatten- eller blodaspiration ⁹	1 195	1 146	—	—	9	9	—	—
Försämning (<i>Altération</i>)	2 089	1 952	—	98	1	1	—	—
Abnorm lukt (<i>Senteurs anormales</i>)	64	8	26	30	5	1	1	3
Förorening (<i>Viciation</i>)	319	298	—	2	—	—	—	—
Summa	12 661	10 827	141	1 062	160	132	1	27
Antal med sjukliga förändringar behäftade kroppar (<i>Animaux malades</i>)	12 020	—	—	—	160	—	—	—
Antal besiktigade kroppar (<i>Nombre des corps inspectés</i>)	^{1/1} : 138 908 + ^{1/2} : 1 960				^{1/1} : 2 184 + ^{1/2} : 496			

ANM. Hava flera beslagsorsaker (sjukdomar) förekommit hos ett och samma djur, upptagas samtliga i *saisie* (*maladies*), constatées dans le même corps, elles figurent toutes dans la colonne des nombres; dans les

¹ Mesures prises. — ² Nombre des cas de saisie. — ³ Viandes approuvées après l'éloignement des parties diaphragmatique, pericarditis seu myocarditis traumatica. — ⁴ Arthritis, bursitis, tendosynovitis. — ⁵ Inhalation

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Eskilstuna				Linköping				Norrköping				Söderköping				Motala			
Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹		
	Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵
42	—	—	42	174	—	—	174	66	—	—	66	2	—	—	2	14	—	—	14
28	—	—	28	135	—	—	135	65	—	—	65	6	—	—	6	26	—	—	26
—	—	—	—	21	8	—	13	3	1	—	—	—	—	—	—	6	1	5	—
26	20	4	2	114	95	14	5	119	103	11	5	73	70	1	2	87	80	3	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
10	4	—	—	3	3	—	—	71	62	—	—	17	16	—	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	5
8	2	—	6	12	12	—	—	3	3	—	—	2	1	—	—	7	2	—	—
7	—	—	7	4	—	—	4	19	9	1	9	8	8	—	—	9	7	—	2
2	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	4	2	—	—	1	—	1	—
5	5	—	—	27	27	—	—	11	10	—	—	10	10	—	—	39	39	—	—
3	1	—	—	17	17	—	—	8	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	3	—	—	20	20	—	—	4	4	—	—	9	8	—	—	250	250	—	—
1	—	—	—	167	165	—	2	27	19	1	2	17	17	—	—	181	180	—	1
—	—	—	—	9	8	—	1	9	5	—	1	2	1	—	—	24	24	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	57	57	—	—
12	6	1	5	1	1	—	—	2	2	—	—	3	2	—	1	3	1	—	2
—	—	—	—	16	13	—	3	137	82	10	36	24	19	2	2	25	18	2	5
6	—	—	6	12	—	—	12	2	—	—	2	1	—	—	—	11	—	—	11
—	—	—	—	26	—	—	26	5	—	—	5	—	—	—	—	8	—	—	8
9	5	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—
3	—	—	3	—	—	—	—	14	14	—	—	5	5	—	—	5	5	—	—
8	1	1	6	494	485	—	9	76	53	1	21	8	3	—	3	51	48	—	3
5	5	—	—	186	73	12	51	25	6	2	16	9	2	—	7	27	2	—	25
—	—	—	—	20	16	—	4	5	1	—	4	—	—	—	—	38	38	—	—
184	54	10	105	1 409	944	26 489	680	381	28 283	203	166	4	23	929	810	6 113	—	—	—
169	—	—	—	1 409	—	—	642	—	—	193	—	—	—	929	—	—	—	—	—

¹/₁: 1 755 + ¹/₂: 56 ¹/₁: 32 559 + ¹/₂: 3806 ¹/₁: 7 701 + ¹/₂: 481 ¹/₁: 1 937 + ¹/₂: 271 ¹/₁: 18 720 + ¹/₂: 4002

antalskolumnen; i åtgärds-kolumnen däremot upptages endast huvudlidandet. En cas de plusieurs causes de colonnes indiquant les différentes mesures prises, par contre, la principale cause de saisie est seule désignée. alterées. — ⁴ Idem après traitement special. — ⁵ Complètement détruites. — ⁶ Aphæ epizootica. — ⁷ Reticulo-de sang, etc.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Beslagsorsaker Causes de saisie	Mjölby				Eksjö				Tranås			
	Antal ¹	Åtgärd ¹			Antal ¹	Åtgärd ¹			Antal ¹	Åtgärd ¹		
		Godkända efter kassation av föränd. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förordade ⁵		Godkända efter kassation av föränd. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förordade ⁵		Godkända efter kassation av föränd. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förordade ⁵
Blodförgiftning (<i>Septicæmia</i>)	36	—	—	36	14	—	—	14	14	—	—	14
Varfeber (<i>Pyæmia</i>)	6	—	—	6	4	—	—	4	3	—	—	3
Sommarjuka (<i>Piroplasmosis bovis</i>)	—	—	—	—	15	14	—	1	6	3	—	3
Strålevampsjuka (<i>Actinomycosis</i>)	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Tuberkulos (<i>Tuberculosis</i>)	37	36	1	—	50	49	—	1	22	22	—	—
Mjältbrand (<i>Anthrax</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mul- och klövsjuka (även misstänkta fall) ⁶	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svinsjuka (<i>Septicæmia hæmorrhagica suis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rödsjuka (<i>Erysipelas suis</i>)	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igelsjuka (<i>Distomatosis</i>)	—	—	—	—	51	51	—	—	—	—	—	—
Trikinsjuka (<i>Trichinosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (<i>Cysticercus inermis</i>)	—	—	—	—	8	7	1	—	—	—	—	—
" (" <i>cellulosa</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" (" <i>tenuicollis</i>)	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" (<i>Echinococcus</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra invasionssjukdomar (<i>Aliæ invasiones</i>)	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
Engelska sjukan (<i>Rachitis</i>)	—	—	—	—	3	—	1	2	5	1	—	4
Traum. mag-, mellangårds- o. hjärtsäcksinfl. ⁷	6	3	—	3	3	3	—	—	—	—	—	—
Gulsot (<i>Icterus</i>)	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—
Fläcklever (<i>Teleangiectasia hepatis</i>)	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—
Njuriinflammation (<i>Nephritis</i>)	12	12	—	—	35	35	—	—	—	—	—	—
Juverinflammation (<i>Mastitis</i>)	10	10	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Inflam. i leder, slem säckar och senskidor ⁸	23	23	—	—	9	9	—	—	2	2	—	—
Blödningar (<i>Contusiones, fracturæ</i>)	19	19	—	—	52	52	—	—	38	38	—	—
Abscessbildning (<i>Abscessus</i>)	8	8	—	—	9	9	—	—	14	14	—	—
Cystabildning (<i>Cystæ</i>)	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
Svultbildning (<i>Tumores</i>)	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar (<i>Alii morbi</i>)	4	3	—	1	13	12	—	1	8	8	—	—
Utmärgling (<i>Emaciation</i>)	6	—	—	6	2	—	—	2	—	—	—	—
Omogenhet (<i>Immaturité</i>)	11	—	—	11	—	—	—	—	1	—	—	1
Fargaltavål (<i>Couenne de verrot</i>)	2	2	—	—	1	1	—	—	14	14	—	—
Foder-, skällvatten- eller blodaspiration ⁹	—	—	—	—	13	13	—	—	—	—	—	—
Förekämning (<i>Altération</i>)	20	9	—	11	26	22	—	4	4	2	—	2
Abnorm lukt (<i>Senteurs anormales</i>)	8	4	1	3	5	4	1	—	3	1	—	—
Förorening (<i>Viciation</i>)	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—
Summa	215	184	3	78	338	305	3	30	184	105	—	29
Antal med sjukliga förändringar behäftade kroppar (<i>Animaux malades</i>)	215	—	—	—	338	—	—	—	184	—	—	—
Antal besiktigade kroppar (<i>Nombre des corps inspectés</i>)	1/1: 5 522 + 1/2: 859 1/1: 17 792 + 1/2: 1530 1/1: 14 616 + 1/2: 1731											

Anm. Hava flera beslagsorsaker (sjukdomar) förekommit hos ett och samma djur, upptagas samtliga i *saisie* (*maladies*), constatées dans le même corps, elles figurent toutes dans la colonne des nombres; dans les

¹ Mesures prises. — ² Nombre des cas de saisie. — ³ Viandes approuvées après l'éloignement des parties diaphragmatitis, pericarditis seu myocarditis traumatica. — ⁶ Arthritis, bursitis, tendosynovitis. — ⁹ Inhalation

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
Ljungby				Västervik				Vimmerby				Valdemarsvik				Karlskrona			
Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹		
	Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵
2	—	—	2	9	—	—	9	5	—	—	5	7	—	—	7	73	—	—	73
5	—	—	5	—	—	—	—	11	—	—	11	—	—	—	—	43	—	—	43
—	—	—	—	34	30	—	—	3	2	—	1	3	1	—	2	4	4	—	—
2	2	—	—	162	157	2	2	1	1	—	—	40	40	—	—	51	48	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	574	538	—	—	—	—	—	—	30	30	—	—	8	7	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49	—	—	—
—	—	—	—	46	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	12	1	—
—	—	—	—	55	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	32	—	—
—	—	—	—	61	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9	—	—
—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	680	677	—	—
—	—	—	—	12	10	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	4	4	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	2	19	12	6	1
6	6	—	—	57	41	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	80	76	—	—
2	2	—	—	13	10	—	—	—	—	—	—	8	8	—	—	12	11	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56	53	—	—
16	16	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	24	22	—	—
4	4	—	—	41	34	—	—	7	7	—	—	12	12	—	—	33	33	—	—
1	1	—	—	24	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	14	—	—
2	2	—	—	20	14	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—	6	4	—	—
—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
1	1	—	—	62	57	—	—	18	—	—	18	33	23	—	10	64	30	23	11
—	—	—	—	6	—	—	6	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	8	—	—	8	4	—	—	4
—	—	—	—	1	1	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	4	3	—	—
—	—	—	—	80	72	—	—	—	—	—	—	10	10	—	—	328	324	—	—
—	—	—	—	11	9	—	1	2	—	—	2	—	—	—	4	55	51	—	4
3	1	—	2	6	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	12	3
1	—	—	1	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66	62	1	1
45	35	—	10	1287	1128	2	23	61	21	1	39	163	130	—	33	1756	1530	59	143
45	—	—	—	1153	—	—	—	61	—	—	—	163	—	—	—	1732	—	—	—

$\frac{1}{1}$: 2108 + $\frac{1}{3}$: 403 $\frac{1}{1}$: 6511 + $\frac{1}{3}$: 427 $\frac{1}{1}$: 11595 + $\frac{1}{3}$: 884 $\frac{1}{1}$: 2325 + $\frac{1}{3}$: 277 $\frac{1}{1}$: 12374 + $\frac{1}{3}$: 393

antalskolumnen; i åtgärds-kolumnen däremot upptages endast huvudlidandet. En cas de plusieurs causes de colonnes indiquant les différentes mesures prises, par contre, la principale cause de saisie est seule désignée. altérées. — ⁴ Idem après traitement spécial. — ⁵ Complètement détruites. — ⁶ Apathie epizootica. — ⁷ Reticulo-de sang, etc.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Beslagsorsaker <i>Causes de saisie</i>	Ronneby			Karlshamn			Sölvesborg					
	Antal ²	Åtgärd ¹		Antal ²	Åtgärd ¹		Antal ²	Åtgärd ¹		Antal ²	Åtgärd ¹	
		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Helt försörda ⁵		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Helt försörda ⁵		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Helt försörda ⁵			
											Godkända efter särskild behandling ⁴	Godkända efter särskild behandling ⁴
Blodförgiftning (<i>Septicæmia</i>)	4	—	—	4	15	—	—	15	1	—	—	1
Varfeber (<i>Pyæmia</i>)	—	—	—	—	22	—	—	22	9	—	—	9
Sommarsjuka (<i>Piroplasmosis bovis</i>)	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (<i>Actinomycosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—
Tuberkulos (<i>Tuberculosis</i>)	2	2	—	2	2	—	2	—	18	18	—	—
Mjältbrand (<i>Anthrax</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mul- och klövsjuka (även misstänkta fall) ⁶	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svinsjuka (<i>Septicæmia hæmorrhagica suis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rödsjuka (<i>Erysipelas suis</i>)	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—
Igelsjuka (<i>Distomatosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	31	31	—	—
Trikinsjuka (<i>Trichinosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	1
Dyntsjuka (<i>Cysticercus inermis</i>)	—	—	—	—	1	—	1	—	3	3	—	—
» (» <i>cellulosæ</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» (» <i>tenuicollis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» (<i>Echinococcus</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra invasionsjukdomar (<i>Aliæ invasiones</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Engelska sjukan (<i>Rachitis</i>)	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Traum. mag-, mellangärds- o. hjärtsäcksinfl. ⁷	2	1	—	1	2	—	2	—	3	3	—	—
Gulsot (<i>Icterus</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Fläcklever (<i>Teleangiæktasia hepatis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—
Njurinflammation (<i>Nephritis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Juverninflammation (<i>Mastitis</i>)	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Inflam. i leder, slem säckar och senskidor ⁸	—	—	—	—	—	—	—	—	14	14	—	—
Blödningar (<i>Contusiones, fracture</i>)	7	7	—	—	5	5	—	—	6	6	—	—
Åbscessbildning (<i>Abscessus</i>)	1	1	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—
Cystabildning (<i>Cystæ</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning (<i>Tumores</i>)	1	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar (<i>Alii morbi</i>)	3	—	—	3	9	—	7	8	5	3	—	2
Utmärgling (<i>Emaciation</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Omogenhet (<i>Immaturité</i>)	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
Fargaltsvål (<i>Couenne de verrot</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foder-, skällvatten- eller blodaspiration ⁹	—	—	—	—	1	1	—	—	38	38	—	—
Försämning (<i>Altération</i>)	2	1	—	1	6	6	—	—	—	—	—	—
Abnorm lukt (<i>Senteurs anormales</i>)	1	—	—	1	3	—	1	2	—	—	—	—
Förorening (<i>Viciation</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	27	14	—	18	71	12	16	49	142	127	1	14
Antal med sjukliga förändringar behäftade kroppar (<i>Animaux malades</i>)	27	—	—	—	77	—	—	—	142	—	—	—
Antal besiktigade kroppar (<i>Nombre des corps inspectés</i>)	1/1: 3 138 + 1/2: 420				1/1: 5 982 + 1/2: 761				1/1: 2 670 + 1/2: 232			

Ann. Hava flera beslagsorsaker (sjukdomar) förekommit hos ett och samma djur, upptagas samtliga i *saisie (maladies)*, constatées dans le même corps, elles figurent toutes dans la colonne des nombres; dans les.

¹ Mesures prises. — ² Nombre des cas de saisie. — ³ Viandes approuvées après l'éloignement des parties diaphragmatique, pericarditis seu myocarditis traumatica. — ⁸ Arthritis, bursitis, tendosynovitis. — ⁹ Inhalation

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
Kristianstad				Ängelholm				Båstad				Malmö				Helsingborg			
Åtgärd ¹				Åtgärd ¹				Åtgärd ¹				Åtgärd ¹				Åtgärd ¹			
Helt försörda ⁵				Helt försörda ⁵				Helt försörda ⁵				Helt försörda ⁵				Helt försörda ⁵			
Godkända efter särskild behandling ⁴				Godkända efter särskild behandling ⁴				Godkända efter särskild behandling ⁴				Godkända efter särskild behandling ⁴				Godkända efter särskild behandling ⁴			
Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³				Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³				Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³				Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³				Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³			
Antal ²				Antal ²				Antal ²				Antal ²				Antal ²			
1	1	1	1	13	—	—	13	1	—	—	1	44	—	—	44	25	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	—	—	47	23	—	—	23
1	1	—	—	24	24	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—
1 484	1 483	—	—	181	166	3	12	33	33	—	—	84	67	2	15	388	344	8	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	6	6	—	—	1	1	—	—	7	6	—	—	65	62	2	—
685	379	—	—	171	165	—	—	24	23	—	—	12	12	—	—	108	103	—	—
1	—	1	—	66	62	1	1	9	8	—	—	1	2	—	—	17	17	—	—
1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
27	27	—	—	40	40	—	—	1	1	—	—	11	11	—	—	114	112	—	—
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
—	—	—	—	36	31	—	5	1	2	—	—	38	38	—	—	1	1	—	—
4	4	—	—	4	3	—	—	4	4	—	—	1	1	—	—	29	18	—	11
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—
22	22	—	4	4	4	—	—	—	—	—	—	1	4	—	1	23	24	—	23
—	—	—	—	2	2	—	—	5	5	—	—	6	6	—	—	1	1	—	—
7	7	—	—	5	5	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	9	8	—	—
2	—	—	2	6	6	—	—	—	—	—	—	13	13	—	—	18	17	—	—
19	19	—	—	17	16	—	1	3	3	—	—	18	18	—	—	25	23	—	—
29	29	—	—	10	10	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	8	6	—	—
24	24	—	—	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—
257	257	—	—	60	51	—	5	6	6	—	—	39	22	1	9	118	90	2	15
1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	7	—	—	6
14	—	—	14	4	—	—	4	1	—	—	1	4	—	—	4	4	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
353	353	—	—	61	61	—	—	23	23	—	—	11	10	—	—	46	46	—	—
29	20	—	9	1	1	—	—	—	—	—	—	38	35	—	3	53	46	—	7
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	17	—	2
—	—	—	—	12	12	—	—	—	—	—	—	5	3	—	—	63	61	—	—
2 965	2 625	2	32	781	678	4	41	116	111	—	3	397	256	3	127	1 205	1 006	12	149
2 659	—	—	—	718	—	—	—	114	—	—	—	386	—	—	—	1 167	—	—	—

¹/₁: 10 781 + ¹/₂: 665 ¹/₁: 5 401 + ¹/₂: 100 ¹/₁: 1 393 + ¹/₂: 139 ¹/₁: 8 454 + ¹/₂: 9 ¹/₁: 13 634 + ¹/₂: 246

antalskolumnen; i åtgärds-kolumnen däremot upptages endast huvudlidandet. En cas de plusieurs causes de colonnes indiquant les différentes mesures prises, par contre, la principale cause de saisie est seule désignée.

altérées. — ⁴ Idem après traitement spécial. — ⁵ Complètement détruites. — ⁶ Aphæ epizooticæ. — ⁷ Reticulo-sang, etc.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Beslagnsorsaker Causes de saisie	Eslöv				Ystad				Trälleborg			
	Antal ²	Åtgärd ¹		Antal ²	Åtgärd ¹		Antal ²	Åtgärd ¹				
		Helt förklarad ³	Godkända efter särskild behandling ⁴		Helt förklarad ³	Godkända efter särskild behandling ⁴		Helt förklarad ³	Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ⁵			
										Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ⁵		
Blodförgiftning (<i>Septicæmia</i>)	12	—	—	12	16	—	—	16	5		—	—
Varfeber (<i>Pyæmia</i>)	8	—	—	8	8	—	—	8	11	—	—	11
Sommarsjuka (<i>Piroplasmosis bovis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (<i>Actinomycosis</i>)	—	—	—	—	11	11	—	—	4	4	—	—
Tuberkulos (<i>Tuberculosis</i>)	149	143	2	4	241	234	3	4	176	173	1	2
Mjältbrand (<i>Anthrax</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mul- och klövsjuka (även misstänkta fall) ⁶	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svinsjuka (<i>Septicæmia hæmorrhagica suis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rödsjuka (<i>Erysipelas suis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igelsjuka (<i>Distomatosis</i>)	4	4	—	—	91	91	—	—	—	—	—	—
Trikinsjuka (<i>Trichinosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (<i>Cysticercus inermis</i>)	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
» (» <i>cellulosa</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» (» <i>tenuicollis</i>)	—	—	—	—	147	147	—	—	—	—	—	—
» (<i>Echinococcus</i>)	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Andra invasionsjukdomar (<i>Aliæ invasiones</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—
Eugelska sjuken (<i>Rachitis</i>)	—	—	—	—	6	—	—	—	6	—	—	—
Traum. mag-, mellangärds- o. hjärtsäcksinfl. ⁷	1	—	1	—	26	24	—	—	11	11	—	—
Gulsot (<i>Icterus</i>)	6	—	—	6	8	—	—	—	8	—	—	—
Fläcklever (<i>Teleangiectasia hepatis</i>)	11	11	—	—	11	11	—	—	1	1	—	—
Njurinflammation (<i>Nephritis</i>)	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Juverninflammation (<i>Mastitis</i>)	—	—	—	—	25	25	—	—	—	—	—	—
Inflam. i leder, slemhäckar och senakidor ⁸	—	—	—	—	13	12	—	1	3	3	—	—
Blödningar (<i>Contusiones, fracturæ</i>)	2	2	—	—	8	8	—	—	5	5	—	—
Abscessbildning (<i>Abscessus</i>)	3	3	—	—	4	4	—	—	6	6	—	—
Cystabildning (<i>Cystæ</i>)	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning (<i>Tumores</i>)	—	—	—	—	21	18	—	3	1	—	—	1
Andra sjukliga förändringar (<i>Alii morbi</i>)	15	13	—	2	—	—	—	—	15	9	—	6
Utmärgling (<i>Emaciation</i>)	—	—	—	—	5	—	—	5	—	—	—	—
Omogenhet (<i>Immaturité</i>)	6	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Fargeltsvål (<i>Couenne de verrot</i>)	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Foder-, skållvatten- eller blodaspiration ⁹	—	—	—	—	24	24	—	—	1	1	—	—
Föresämning (<i>Altération</i>)	2	2	—	—	5	3	—	2	13	13	—	—
Abnorm lukt (<i>Senteurs anormales</i>)	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Förorening (<i>Viciation</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	221	179	3	39	679	621	3	55	254	228	1	25
Antal med sjukliga förändringar behäftade kroppar (<i>Animaux malades</i>)	221	—	—	—	679	—	—	—	254	—	—	—
Antal besiktigade kroppar (<i>Nombre des corps inspectés</i>)	1/1: 2 768 + 1/2: 14				1/1: 6 249 + 1/2: 56				1/1: 2 889 + 1/2: 50			

Anm. I flera flera beslagnsorsaker (sjukdomar) förekommit hos ett och samma djur, upptagas samtliga i saisie (*maladies*), constatées dans le même corps, elles figurent toutes dans la colonne des nombres; dans les

¹ Mesures prises. — ² Nombre des cas de saisie. — ³ Viandes approuvées après l'éloignement des parties diaphragmatic, pericarditis seu myocarditis traumatica. — ⁴ Arthritis, bursitis, tendosynovitis. — ⁵ Inhalation

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Arlöv				Hörby				Löberöd				Falkenberg			
Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹		
	Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵
1	—	—	1	9	2	1	1	9	3	1	1	17	3	2	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	3	—	—	62	61	—	1	23	23	—	—	161	157	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	33	33	—	—	1	4	1	—	27	27	1	—
—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	11	—	—
2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	3	3	—	1	2	2	—	—	8	7	—	1
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	13	13	—	—
1	1	—	—	11	11	—	—	5	3	—	—	4	4	—	—
—	—	—	—	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9	9	—	—	2	2	—	—	5	5	—	—
—	—	—	—	3	3	—	—	19	18	—	—	11	11	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	5	5	—	—
—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	14	13	—	—	12	3	7	2
—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	4	—	—	4
2	2	—	—	4	4	—	—	21	15	—	—	8	8	—	—
—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	3	3	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
18	11	—	1	167	148	—	19	108	86	1	5	294	255	10	29
12	—	—	—	167	—	—	—	92	—	—	—	294	—	—	—
1/1: 151 + 1/2: 8				1/1: 3 140 + 1/2: 19				1/1: 528 + 1/2: 6				1/1: 5 017 + 1/2: 173			

antalskolumnen; i åtgärds-kolumnen däremot upptages endast huvudlidandet. En cas de plusieurs causes de colonnes indiquant les différentes mesures prises, par contre, la principale cause de saisis est seule désignée. alterées. — ⁴ Idem après traitement spécial. — ⁵ Complètement détruites. — ⁶ Apathie epizootica. — ⁷ Reticulo-de sang, etc.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Beslagsorsaker Causes de saisie	Göteborg				Alingsås				Skövde			
	Antal ³	Åtgärd ¹			Antal ³	Åtgärd ¹			Antal ³	Åtgärd ¹		
		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ⁵	Helt förändrad ⁵	Godkända efter särskild behandling ⁴		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ⁵	Helt förändrad ⁵	Godkända efter särskild behandling ⁴		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ⁵	Helt förändrad ⁵	Godkända efter särskild behandling ⁴
Blodförgiftning (<i>Septicæmia</i>)	114	—	—	114	26	—	—	26	25	—	—	25
Varfeber (<i>Pyæmia</i>)	83	—	—	83	9	—	—	9	23	—	—	23
Sommarsjuka (<i>Piroplasmosis bovis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (<i>Actinomycoosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—
Tuberkulos (<i>Tuberculosis</i>)	86	69	9	8	32	31	1	—	40	36	1	3
Mjältbrand (<i>Anthrax</i>)	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Mul- och klövsjuka (även misstänkta fall) ⁶	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svinsjuka (<i>Septicæmia hæmorrhagica suis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rödsjuka (<i>Erysipelas suis</i>)	13	—	6	7	—	—	—	—	—	—	—	—
Igelsjuka (<i>Distomatosis</i>)	510	510	—	—	11	11	—	—	47	47	—	—
Trikinsjuka (<i>Trichinosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dynstsjuka (<i>Cysticercus inermis</i>)	6	6	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
" " <i>cellulosa</i>)	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
" " <i>tenuicollis</i>)	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" " <i>Echinococcus</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra invasionsjukdomar (<i>Aliæ invasiones</i>)	484	484	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Engelska sjukan (<i>Rachitis</i>)	—	—	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—
Traum. mag-, mellangärds- o. hjärtsäcksinfl. ⁷	1	1	—	—	1	—	—	1	7	6	—	1
Gulsot (<i>Icterus</i>)	6	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Fläcklever (<i>Teleangiæktasia hepatis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Njuriinflammation (<i>Nephritis</i>)	18	18	—	—	1	1	—	—	3	3	—	—
Juverninflammation (<i>Mastitis</i>)	3	3	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Inflam. i leder, slem säckar ooh senskidor ⁸	93	93	—	—	—	—	—	—	9	9	—	—
Blödningar (<i>Contusiones, fracturæ</i>)	123	122	—	1	33	32	—	1	13	13	—	—
Abscessbildning (<i>Abscessus</i>)	21	21	—	—	2	2	—	—	2	2	—	—
Cystabildning (<i>Cystæ</i>)	5	5	—	—	6	6	—	—	1	1	—	—
Svulstbildning (<i>Tumores</i>)	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—
Andra sjukliga förändringar (<i>Alii morbi</i>)	245	18	105	122	7	4	—	3	22	16	—	6
Utmärgling (<i>Emaciation</i>)	28	—	—	28	3	—	—	3	—	—	—	—
Omogenhet (<i>Immatunité</i>)	19	—	—	19	1	—	—	1	2	—	—	2
Fargaltavål (<i>Couenne de verrot</i>)	13	13	—	—	1	1	—	—	5	5	—	—
Foder-, skällvatten- eller blodaspiration ⁹	16	16	—	—	59	59	—	—	3	3	—	—
Förskämning (<i>Alteration</i>)	814	681	—	133	24	21	—	3	1	—	—	1
Abnorm lukt (<i>Senteurs anormales</i>)	24	—	11	13	2	1	1	—	2	—	1	1
Förorening (<i>Viciation</i>)	18	16	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—
Summa	2 755	2 066	181	588	226	171	4	51	209	145	2	62
Antal med sjukliga förändringar behäftade kroppar (<i>Animaux malades</i>)	2 755	—	—	—	226	—	—	—	209	—	—	—
Antal besiktigade kroppar (<i>Nombre des corps inspectés</i>)	1/1: 42 587 + 1/2: 1 024				1/1: 7 805 + 1/2: 534				1/1: 7 701 + 1/2: 1 363			

Anm. Hava flera beslagsorsaker (sjukdomar) förekommit hos ett och samma djur, upptagas samtliga i aisie (*maladies*), constatées dans le même corps, elles figurent toutes dans la colonne des nombres; dans les

¹ Mesures prises. — ² Nombre des cas de saisie. — ³ Viandes approuvées après l'éloignement des parties diaphragmatique, pericarditis seu myocarditis traumatica. — ⁴ Arthritis, bursitis, tendosynovitis. — ⁵ Inhalation

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Västerås				Sundsvall				Östersund				Umeå			
Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹		
	Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵
66 37 —															

 $\frac{1}{1}: 10\ 165 + \frac{1}{2}: 2\ 236$
 $\frac{1}{1}: 15\ 974 + \frac{1}{2}: 866$
 $\frac{1}{1}: 10\ 104 + \frac{1}{2}: 1\ 204$
 $\frac{1}{1}: 8\ 013 + \frac{1}{2}: 681$

antalskolumnen; i åtgärds-kolumnen däremot upptages endast huvudlidandet. En cas de plusieurs causes de colonnes indiquant les différentes mesures prises, par contre, la principale cause de saisis est seule désignée, altérées. — ⁴ Idem après traitement spécial. — ⁵ Complètement détruites. — ⁶ Aphthæ epizooticæ. — ⁷ Reticulo-de sang, etc.

Tab. 16. Beslagsorsaker vid enbart organbesiktning år 1916.

1	2	3	4	5	6
Orsak till kassation <i>Causes de saisie</i>	D j u r s l a g				
	Stor- boskap ¹	Kalv ²	Får, get ³	Svin ⁴	Häst ⁵
Blodförgiftning (<i>Septicæmia</i>)	—	—	—	—	—
Varfeber (<i>Pyæmia</i>)	—	—	—	—	—
Sommarsjuka (<i>Piroplasmosis bovis</i>)	—	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (<i>Actinomycosis</i>)	20	—	—	—	—
Tuberkulos (<i>Tuberculosis</i>)	107	2	—	—	—
Mjältbrand (<i>Anthrax</i>)	—	—	—	—	—
Mul- och klövsjuka (även misstänkta fall) ⁶	—	—	—	—	—
Svinsjuka (<i>Septicæmia hæmorrhagica suis</i>)	—	—	—	—	—
Rödsjuka (<i>Erysipelas suis</i>)	—	—	—	—	—
Igelsjuka (<i>Distomatosis</i>)	241	7	3	—	—
Trikinsjuka (<i>Trichinosis</i>)	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (<i>Cysticercus inermis</i>)	15	—	—	—	—
> (> <i>cellulosæ</i>)	—	—	—	1	—
> (> <i>tenuicollis</i>)	—	—	—	—	—
> (<i>Echinococcus</i>)	3	—	1	—	—
Andra invasionssjukdomar (<i>Aliæ invasiones</i>)	—	—	3	1	—
Engelska sjukan (<i>Rachitis</i>)	—	—	—	—	—
Traum. mag-, mellangärds- o. hjärtsäcksinfl. ⁷	12	—	—	—	—
Gulsot (<i>Icterus</i>)	—	—	—	—	—
Fläcklever (<i>Teleangiectasia hepatis</i>)	56	1	—	—	—
Njuriinflammation (<i>Nephritis</i>)	5	—	—	—	—
Juverninflammation (<i>Mastitis</i>)	8	—	—	—	—
Inflam. i leder, slem säckar och senskidor ⁸	—	—	—	—	—
Blödningar (<i>Contusiones, fracture</i>)	1	—	—	—	—
Abscessbildning (<i>Abscessus</i>)	20	—	—	1	—
Cystabildning (<i>Cystæ</i>)	1	—	—	—	—
Svulstbildning (<i>Tumores</i>)	1	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar (<i>Alii morbi</i>)	33	2	—	—	—
Utmärgling (<i>Emaciation</i>)	—	—	—	—	—
Omogenhet (<i>Immaturité</i>)	—	—	—	—	—
Fargaltsvål (<i>Couenne de rerrot</i>)	—	—	—	—	—
Foder-, skällvatten- eller blodaspiration ⁹	153	4	2	—	—
Försämring (<i>Altération</i>)	34	2	—	—	3
Aknoorm lukt (<i>Senteurs anormales</i>)	1	—	—	—	—
Förorening (<i>Vicitation</i>)	1	—	—	—	—
Summa	712	18	9	3	3

¹ Gros bétail. — ² Veaux. — ³ Moutons, chèvres. — ⁴ Porcs. — ⁵ Chevaux. — ⁶ Aphte epizootique (y compris les cas douteux). — ⁷ Reticulo-diaphragmatico, pericarditis seu myocarditis traumatica. — ⁸ Arthritis, bursitis, tendosynovitis. — ⁹ Inhalation de sang, etc.

Tab. 17. Antal vid exportslakterierna slaktade och besiktigade djur
år 1916.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Slakteriets nummer och belägenhet <i>Numéros et lieux des boucheries</i>	Storboskap <i>Gros bétail</i>					Kalv <i>Veaux</i>			Svin <i>Porcs</i>			Häst <i>Chevaux</i>	
	Ungut ¹	Ko ²	Tjur ³	Oxe ⁴	Summa <i>Total</i>	större ⁵	mindre ⁶	Får, get ⁷	Avslaktin ⁸	Slakter svin ⁹	Spädgris ¹⁰	Uäst ¹¹	Föl ¹²
51. Kalmar	—	—	—	—	—	—	62	—	440	6 973	—	—	—
52. Tomelilla . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35 472	—	—	—
53. Vara	—	3	—	—	3	13	416	28	868	8 497	6	4	—
54. Kil	95	559	169	2	825	523	224	18	591	5 306	—	19	—
55. Trälleborg . . .	4	10	1	—	15	26	99	—	861	48 739	—	—	—
56. Halmstad . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	948	36 340	—	—	—
57. Falkenberg . . .	56	147	33	6	242	613	124	241	138	5 546	—	11	—
58. Hålltorp	—	1	—	—	1	—	390	4	—	6 789	—	3	—
59. Hallsberg	13	549	45	7	614	106	4	7	31	10 404	—	—	—
60. Ystad	—	—	—	—	—	—	—	—	688	20 483	—	—	—
61. Ängelholm . . .	7	39	9	—	55	60	112	9	653	20 621	—	8	—
62. Varberg	—	—	—	—	—	—	—	—	754	8 682	—	—	—
63. Hålsingborg . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	279	5 774	—	—	—
64. Landskrona . . .	—	10	—	—	10	—	—	—	484	17 795	—	—	—
65. Estöv	—	2	—	—	2	22	30	42	843	20 373	—	9	—
66. Kristianstad . . .	14	14	2	10	40	5	48	3	1 384	21 564	1	4	—
67. Åstorp	—	2	—	—	2	11	58	—	1 029	24 069	4	—	—
68. Äsperöd	—	3	2	—	5	111	65	13	350	8 896	2	2	2
69. Hässleholm . . .	29	223	19	—	271	36	31	505	2 267	17 612	267	32	—
70. Uddevalla	—	—	—	—	—	—	—	—	910	15 019	—	—	—
71. Herrljunga	2	16	3	—	21	6	26	—	5	11 979	1	17	—
72. Hörby	—	—	—	—	—	—	—	—	772	26 457	—	—	—
73. Askeröd	—	—	—	—	—	56	57	—	306	8 895	—	—	—
74. Bollnäs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	103	—	—	—
75. Värnamo	—	—	—	—	—	—	—	30	—	3 374	—	—	—
76. Borlänge	1	67	17	—	85	6	4	1	61	158	—	—	—
Summa	221	1 645	300	25	2 191	1 594	1 750	901	14 662	395 920	281	109	2

¹ Génisses. — ² Vaches. — ³ Taureaux. — ⁴ Bœufs. — ⁵ Grands. — ⁶ Petits. — ⁷ Moutons, chèvres.
— ⁸ Porcs de l'élevage. — ⁹ Porcs de boucherie. — ¹⁰ Cochonnets. — ¹¹ Chevaux. — ¹² Poulains.

Tab. 18. Antal vid exportslakterierna helt eller delvis beslagtagna kroppar och i anledning därav vidtagna åtgärder år 1916.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Slakteriets nummer och belägenhet <i>Numéros et lieux des boucheries</i>	Antal besikti- gade kroppar <i>Nombre des corps inspectés</i>	Summa djur, varå beslag gjorts <i>Total des ani- maux saisis</i>		Godkända efter				Helt förstörda <i>Complètement détruites</i>	
		Total des ani- maux saisis		kassation av förändrade organ eller delar ¹		särskild behand- ling ²		Helt förstörda <i>Complètement détruites</i>	
		Antal <i>Nombre</i>	I % av besikti- gade ³	Antal <i>Nombre</i>	I % av besikti- gade ³	Antal <i>Nombre</i>	I % av besikti- gade ³	Antal <i>Nombre</i>	I % av besikti- gade ³
51. Kalmar	7 475	778	10·42	770	10·31	3	0·04	5	0·07
52. Tomelilla . . .	35 472	3 446	9·71	3 408	9·60	—	—	38	0·11
53. Vara	9 835	1 549	15·76	1 531	15·58	17	0·17	1	0·01
54. Kil	7 504	1 504	20·04	1 490	19·85	2	0·03	12	0·16
55. Trälleborg . .	49 740	4 276	8·60	4 143	8·33	94	0·19	39	0·08
56. Halmstad . . .	37 288	1 720	4·61	1 663	4·46	27	0·07	30	0·08
57. Falkenberg . .	6 915	417	6·03	405	5·85	4	0·06	8	0·12
58. Hålltorp . . .	7 187	260	3·62	248	3·45	4	0·06	8	0·11
59. Hallsberg . . .	11 166	597	5·34	583	5·22	—	—	14	0·12
60. Ystad	21 171	1 912	9·03	1 819	8·59	43	0·20	50	0·24
61. Ängelholm . . .	21 518	2 354	10·93	2 308	10·73	2	0·01	44	0·19
62. Varberg	9 436	5 039	53·40	5 035	53·36	2	0·02	2	0·02
63. Hälsingborg . .	6 053	2 078	34·33	2 075	34·28	1	0·02	2	0·03
64. Landskrona . .	18 289	1 489	8·14	1 478	8·08	—	—	11	0·06
65. Eslöv	21 321	644	3·02	616	2·88	16	0·08	12	0·06
66. Kristianstad . .	23 049	1 763	7·65	1 733	7·52	9	0·04	21	0·09
67. Åstorp	25 169	7 089	28·17	7 058	28·05	8	0·03	23	0·09
68. Äsperöd	9 446	1 383	14·64	1 369	14·50	8	0·08	6	0·06
69. Hålsjöholm . . .	21 021	1 277	6·08	1 267	6·03	—	—	10	0·05
70. Uddevalla . . .	15 929	270	1·70	265	1·67	5	0·03	—	—
71. Herrljunga . . .	12 055	805	6·68	792	6·57	5	0·04	8	0·07
72. Hörby	27 229	875	3·21	837	3·07	15	0·06	23	0·08
73. Askeröd	9 314	1 628	17·48	1 612	17·30	8	0·09	8	0·09
74. Bollnäs	103	—	—	—	—	—	—	—	—
75. Värnamo	3 404	35	1·03	35	1·03	—	—	—	—
76. Borlänge	315	72	22·86	72	22·86	—	—	—	—
Summa	417 404	43 260	10·36	42 612	10·20	273	0·07	375	0·09

¹ Viandes approuvés après l'éloignement des organes ou des parties altérées. — ² Idem après traitement spécial. — ³ En % des corps inspectés.

Tab. 19. Antal vid exportslakterierna kasserade organ och kött samt vikten därav år 1916.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Slakteriets nummer och belägenhet <i>Numéros et lieux des boucheries</i>	O r g a n <i>Organes</i>														K ö t t <i>Viandes</i>			
	Lunga	Hjärta	Bröst- hina	Lever	Mjölle	Mage (magar)	Tarmar	Kro- körtlar	Bukhinn	Njure	Livmoder	Juvet	Tunga	Hund	Delar			Summa vikt, kg.
															Vikt i kg.	Antal	Vikt i kg.	
51. Kalmar	187·0	185	74	76	11	13	24	21	5	17	—	—	7	—	723·0	5	93·0	816·0
52. Tomelilla . . .	2 386·0	997	258	173	985	985	985	985	5	38	—	12	38	36	4 916·0	38	1 784·0	6 700·0
53. Vara	1 271·0	282	3	375	10	11	10	9	8	3	—	—	—	—	473·0	1	17·0	490·0
54. Kil	1 169·0	94	89	163	47	54	45	113	42	63	9	73	22	23	1 117·0	12	432·0	1 540·0
55. Trälleborg . .	2 650·0	1 228	1 154	1 702	227	241	244	601	35	257	47	13	8	16	5 778·0	39	2 139·0	7 917·0
56. Halmstad . . .	711·0	195	69	661	25	25	25	391	21	96	—	—	—	1	1 311·0	30	1 875·0	3 186·0
57. Falkenberg . .	312·0	14	32	155	16	16	30	92	27	14	2	3	9	47	283·7	8	465·0	748·7
58. Hålltorp . . .	198·0	198	—	199	4	4	4	4	4	34	—	15	22	22	9·0	8	355·0	364·0
59. Hallsberg . . .	425·0	27	88	195	12	12	18	18	26	20	3	7	5	23	360·0	14	1 524·0	1 884·0
60. Ystad	1 184·0	192	184	776	93	93	93	93	93	186	—	—	112	116	2 013·0	50	3 191·5	5 204·5
61. Ängelholm . . .	1 127·0	636	62	572	116	116	170	728	85	115	13	174	120	136	2 036·0	44	3 429·0	5 465·0
62. Varberg	5 013·0	34	6	308	4	11	106	96	3	19	—	—	2	3	415·0	2	208·0	623·0
63. Hålsingborg . .	1 869·0	57	4	394	3	176	176	176	2	6	—	—	2	3	475·0	2	133·0	608·0
64. Landskrona . .	1 035·0	640	153	585	410	425	417	417	12	850	—	—	420	20	1 044·0	11	527·0	1 571·0
65. Eslöv	621·0	11	133	367	136	11	11	11	12	30	11	11	11	12	—	12	1 019·0	1 019·0
66. Kristianstad . .	1 429·0	670	32	679	7	7	8	658	18	54	—	—	22	23	944·0	80	1 987·0	2 931·0
67. Åstorp	5 096·0	1 025	202	1 395	17	19	38	457	10	1 143	—	—	13	16	969·0	23	1 510·0	2 479·0
68. Äsperöd	1 228·0	227	42	222	8	8	8	8	8	25	—	—	6	5	134·2	6	355·0	489·2
69. Hässleholm . .	306·0	19	12	193	8	8	9	857	8	36	—	15	18	12	2 203·0	10	1 089·0	3 292·0
70. Uddevalla . . .	102·0	—	2	84	—	—	1	17	2	20	—	—	1	—	215·0	—	—	215·0
71. Herrljunga . . .	433·5	57	12	145	10	12	17	60	3	72	—	—	8	1	234·0	8	669·0	903·0
72. Hörby	675·0	249	147	529	25	25	25	25	29	747	—	—	—	—	599·5	23	2 034·0	2 633·5
73. Åskeröd	1 281·0	199	109	220	—	12	13	67	2	44	—	32	1	5	910·5	8	508·0	1 418·5
74. Bollnäs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
75. Värnamo	25·0	—	—	19	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—	7·0	—	—	7·0
76. Borlänge	75·0	8	4	13	3	3	3	4	3	5	—	1	1	3	55·0	—	—	55·0
Summa	30 808·5	7 244	2 871	10 200	2 177	2 287	2 487	5 915	463	3 894	85	856	848	523	27 224·9	434	25 843·5	52 568·4

Note. Pour les différents titres voir le Tabl. 7.

Tab. 20. Beslagsorsaker för vid export.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Beslagsorsaker <i>Causes de saisie</i>	75. Värnamo			51. Kalmar			52. Tomelilla					
	Åtgärd ¹			Åtgärd ¹			Åtgärd ¹					
	Antal ²	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förörda ⁵	Antal ²	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förörda ⁵	Antal ²	Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förörda ⁵		
Blodförgiftning (<i>Septicæmia</i>)	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	2	—
Varfeber (<i>Pyæmia</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sommarsjuka (<i>Piroplasmosis bovis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (<i>Actinomyces</i>)	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulos (<i>Tuberculosis</i>)	9	9	—	82	82	—	1 050	1 047	—	—	—	3
Mjältbrand (<i>Anthrax</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mul- och klövsjuka (även misstänkta fall) ⁶	—	—	—	143	143	—	—	—	—	—	—	—
Svinsjuka (<i>Septicæmia hæmorrhagica suis</i>)	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—
Rödsjuka (<i>Erysipelas suis</i>)	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igelsjuka (<i>Distomatosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trikinsjuka (<i>Trichinosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (<i>Cysticercus inermis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ (<i>„ cellulosa</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ (<i>„ tenuicollis</i>)	2	2	—	12	12	—	41	41	—	—	—	—
„ (<i>Echinococcus</i>)	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Andra invasionssjukdomar (<i>Aliæ invasives</i>)	—	—	—	16	12	—	21	—	—	—	—	21
Engelska sjukan (<i>Rachitis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Traum. mag-, mellangårds- o. hjärtsäcksinfl. ⁷	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gulsot (<i>Icterus</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fläcklever (<i>Teleangiectasia hepatis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Njuriinflammation (<i>Nephritis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juverninflammation (<i>Mastitis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inflam. i leder, slem säckar och senskidor ⁸	2	2	—	56	56	—	—	—	—	—	—	—
Blödningar (<i>Contusiones, fracturæ</i>)	—	—	—	26	26	—	40	40	—	—	—	—
Abscessbildning (<i>Abscessus</i>)	—	—	—	26	26	—	4	4	—	—	—	—
Cystabildning (<i>Cystæ</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning (<i>Tumores</i>)	—	—	—	19	19	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar (<i>Alii morbi</i>)	—	—	—	13	13	—	46	36	—	—	—	10
Utmärgling (<i>Emaciation</i>)	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
Omogenhet (<i>Immaturité</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fargaltsvål (<i>Couenne de verrot</i>)	—	—	—	12	12	—	—	—	—	—	—	—
Foder-, skällvatten- eller blodaspiration ⁹	5	5	—	—	—	—	2 239	2 239	—	—	—	—
Förskämning (<i>Altération</i>)	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abnorm lukt (<i>Senteurs anormales</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förorening (<i>Viciation</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	35	35	—	410	402	3	5 344	3 408	—	—	—	38
Antal sjuka djur (<i>Animaux malades</i>)	35	—	—	410	—	—	3 446	—	—	—	—	—
Antal slaktade och besiktigade djur ¹⁰	3 404			7 475			35 472					

Anm. Hava flera beslagsorsaker (sjukdomar) förekommit hos ett och samma djur upptagas samtliga i *saisie* (*maladies*), constatées dans le même corps, elles figurent toutes dans la colonne des nombres; dans les

¹ Mesures prises. — ² Nombre des cas de saisie. — ³ Viandes approuvées après l'éloignement des parties diaphragmatique, pericarditis seu myocarditis traumatica. — ⁴ Arthritis, bursitis, tendosynovitis. — ⁵ Inhalation

slakterierna besiktigat kött år 1916.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
66. Kristianstad				61. Ängelholm				69. Hässleholm				67. Åstorp				64. Landskrona			
Åtgärd ¹				Åtgärd ¹				Åtgärd ¹				Åtgärd ¹				Åtgärd ¹			
Antal ²				Antal ²				Antal ²				Antal ²				Antal ²			
Helt förstörd ⁵				Helt förstörd ⁵				Helt förstörd ⁵				Helt förstörd ⁵				Helt förstörd ⁵			
Godkända efter särskild behandling ⁴				Godkända efter särskild behandling ⁴				Godkända efter särskild behandling ⁴				Godkända efter särskild behandling ⁴				Godkända efter särskild behandling ⁴			
Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³				Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³				Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³				Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³				Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³			
16	16	7	—	4	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
668	661	—	—	1 142	1 107	2	32	887	887	—	—	836	826	10	—	845	837	—	8
—	—	—	—	403	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	9	6	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
14	—	—	14	3	2	—	1	33	33	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
2	—	—	2	1	4	—	—	8	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
14	14	—	—	6	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	55	55	—	—	5	1	—	—	86	86	—	—	94	94	—	—
—	—	—	—	204	202	—	—	—	5	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	132	131	—	1	—	—	—	—	10	9	—	—	3	2	—	1
—	—	—	—	2	2	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	1
—	—	—	—	1	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
10	10	—	—	9	8	—	—	11	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
58	58	—	—	80	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
66	66	—	—	180	173	—	3	107	107	—	—	35	35	—	—	24	24	—	—
10	10	—	—	35	33	—	—	—	—	—	—	32	31	—	—	5	5	—	—
—	—	—	—	8	8	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
106	99	2	5	112	104	—	3	18	18	—	—	1 299	1 295	—	—	403	403	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	18	18	—	—	9	9	—	—	—	—	—	—
798	798	—	—	7	1	—	—	175	175	—	—	4 761	4 761	—	—	111	111	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 763	1 733	9	21	2 394	2 308	2	44	1 277	1 267	—	10	7 087	7 056	8	23	1 489	1 478	—	11
1 763	—	—	—	2 354	—	—	—	1 227	—	—	—	7 087	—	—	—	1 489	—	—	—
23 049				21 518				21 021				25 169				18 289			

antalskolumnen; i åtgärds-kolumnen däremot upptages endast huvudlidandet. En cas de plusieurs causes de colonnes indiquant les différentes mesures prises, par contre, la principale cause de saisie est seule désignée. altérées. — ⁴ Idem après traitement spécial. — ⁵ Complètement détruites. — ⁶ Aphte épizootique. — ⁷ Reticulo-de sang, etc. — ¹⁰ Nombre des animaux abattus et inspectés.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Beslagsorsaker <i>Causes de saisie</i>	63. Hälsingborg				65. Eslöv				60. Ystad			
	Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹		
		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Icke förstörda ⁵ Godkända efter särskild behandling ⁴	Icke förstörda ⁵ Godkända efter särskild behandling ⁴		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Icke förstörda ⁵ Godkända efter särskild behandling ⁴	Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³		Icke förstörda ⁵ Godkända efter särskild behandling ⁴		
Blodförgiftning (<i>Septicæmia</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Varfeber (<i>Pyæmia</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sommarajuka (<i>Piroplasmosis bovis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (<i>Actinomycosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulos (<i>Tuberculosis</i>)	270	269	1	—	318	301	16	1	295	252	39	4
Mjältbrand (<i>Anthrax</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mul- och klövsjuka (även misstänkta fall) ⁶	—	—	—	—	288	288	—	—	—	—	—	—
Svinsjuka (<i>Septicæmia hæmorrhagica suis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rödsjuka (<i>Erysipelas suis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igelsjuka (<i>Distomatosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trikinsjuka (<i>Trichinosis</i>)	—	—	—	—	5	—	—	5	17	—	3	14
Dyntsjuka (<i>Cysticercus inermis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ („ <i>cellulosæ</i>)	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1
„ („ <i>tenuicollis</i>)	110	110	—	—	10	10	—	—	561	561	—	—
„ (<i>Echinococcus</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra invasionssjukdomar (<i>Aliæ invasiones</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Engelska sjukao (<i>Rachitis</i>)	4	4	—	—	—	—	—	—	13	—	—	13
Traum. mag-, mellangärds- o. hjärtsäcksinfl. ⁷	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gulsot (<i>Icterus</i>)	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—
Fläcklever (<i>Teleangiectasia hepatis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Njuriinflammation (<i>Nephritis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	13	13	—	—
Juverninflammation (<i>Mastitis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	202	196	—	6
Inflamm. i leder, slem säckar och senskidor ⁸	—	—	—	—	—	—	—	—	60	60	—	—
Blödningar (<i>Contusiones, fracturæ</i>)	9	9	—	—	—	—	—	—	63	63	—	—
Abscessbildning (<i>Abscessus</i>)	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cystabildning (<i>Cystæ</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning (<i>Tumores</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar (<i>Alii morbi</i>)	80	79	—	1	19	17	—	2	123	112	1	10
Utmärgling (<i>Emaciation</i>)	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
Omogenhet (<i>Immaturité</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fargaltsvål (<i>Couenne de verrot</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foder-, skällvatten- eller blodaspiration ⁹	1 603	1 603	—	—	—	—	—	—	562	562	—	—
Försämning (<i>Altération</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abnorm lukt (<i>Senteurs anormales</i>)	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
Förorening (<i>Viciation</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	2 078	2 075	1	2	644	616	16	12	1 912	1 819	43	50
Antal sjuka djur (<i>Animaux malades</i>)	2 078	—	—	—	644	—	—	—	1 912	—	—	—
Antal slaktade och besiktigade djur ¹⁰	—	6 053	—	—	—	21 321	—	—	—	21 171	—	—

Anm. Hava flera beslagsorsaker (sjukdomar) förekommit hos ett och samma djur, upptagas samtliga i *suisid* (*maladies*), constatées dans le même corps, elles figurent toutes dans la colonne des nombres; dans les

¹ Mesures prises. — ² Nombre des cas de saisie. — ³ Viandes approuvées après l'éloignement des parties diaphragmatique, pericarditis seu myocarditis traumatica. — ⁸ Arthritis, bursitis, tendosynovitis. — ⁹ Inhalation

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
55. Trälleborg				73. Askeröd				72. Hörby				68. Äsperöd				56. Halmstad			
Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹		
	Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵
10	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	4	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 656	1 554	94	8	269	266	1	2	506	503	2	1	106	105	—	1	824	806	15	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	7	—	1	1	—	1	—	218	218	6	1	—	—	8	1	12	—	12	—
4	—	—	4	—	—	—	—	18	—	5	13	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	44	—	—	31	28	—	—	4	—	2	2	—	—	—	—	61	61	—	—
—	—	—	—	1	1	—	—	9	9	—	—	48	48	—	—	—	—	—	—
9	3	—	6	1	1	—	—	—	—	—	—	14	14	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	3	1	1	—	5	—	—	5	—	—	—	—	3	—	—	3
3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
2	2	—	—	4	4	—	—	3	3	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
11	11	—	—	32	21	—	—	20	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
340	339	—	—	42	38	—	—	15	15	—	—	—	—	—	—	236	236	—	—
306	306	—	—	81	73	3	—	47	47	—	—	17	17	—	—	122	122	—	—
35	35	—	—	15	12	—	—	7	7	—	—	1	1	—	—	92	92	—	—
—	—	—	—	24	23	—	—	—	—	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—
1 533	1 531	—	2	246	236	—	1	2	1	—	1	217	214	—	3	347	323	—	24
1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
310	310	—	—	9	8	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	22	22	—	—
—	—	—	—	922	899	—	—	10	10	—	—	961	961	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 277	4 143	94	89	1 689	1 612	8	8	875	837	15	23	1 384	1 370	8	6	1 719	1 662	27	30
4 276	—	—	—	1 628	—	—	—	875	—	—	—	1 384	—	—	—	1 719	—	—	—
49 740				9 814				27 229				9 446				37 288			

antalskolumnen; i åtgärds-kolumnen däremot upptages endast huvudlidandet. En cas de plusieurs causes de colonnes indiquant les différentes mesures prises, par contre, la principale cause de saisie est seule désignée.

atländes. — ⁴ Idem après traitement spécial. — ⁵ Complètement détruites. — ⁶ Aphtes epizootique. — ⁷ Reticulo-de sang, etc. — ¹⁰ Nombre des animaux abattus et inspectés.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	57. Falkenberg				62. Varberg				70. Uddevalla			
Beslagsorsaker <i>Causes de saisie</i>	Åtgärd ¹				Åtgärd ¹				Åtgärd ¹			
	Antal ²	Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förordade ⁵	Antal ²	Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förordade ⁵	Antal ²	Godkända efter kasation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förordade ⁵
Blodförgiftning (<i>Septicæmia</i>)	4	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Varfeber (<i>Pyæmia</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sommarsjuka (<i>Piroplasmosis bovis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (<i>Actinomyces</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulos (<i>Tuberculosis</i>)	254	249	4	1	280	278	1	1	169	165	4	—
Mjältbrand (<i>Anthrax</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mul- och klövsjuka (även misstänkta fall) ⁶	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svinsjuka (<i>Septicæmia hæmorrhagica suis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rödsjuka (<i>Erysipelas suis</i>)	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Igelsjuka (<i>Distomatosis</i>)	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trikinsjuka (<i>Trichinosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (<i>Cysticercus inermis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» (» <i>cellulosæ</i>)	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
» (» <i>tenuicollis</i>)	8	8	—	—	57	57	—	—	2	2	—	—
» (<i>Echinococcus</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra invasionsjukdomar (<i>Aliæ invasiones</i>)	—	—	—	—	405	405	—	—	—	—	—	—
Engelska sjukan (<i>Rachitis</i>)	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Traum. mag-, mellangärds- o. hjärtsäcksinfl. ⁷	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gulset (<i>Icterus</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fläcklever (<i>Teleangiectasia hepatis</i>)	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Njurinflammation (<i>Nephritis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juvininflammation (<i>Mastitis</i>)	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inflam. i leder, slem säckar och senskidor ⁸	50	50	—	—	15	15	—	—	76	76	—	—
Blödningar (<i>Contusiones, fracturæ</i>)	6	6	—	—	54	54	—	—	13	13	—	—
Abscessbildning (<i>Abscessus</i>)	6	6	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—
Cystabildning (<i>Cystæ</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning (<i>Tumores</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar (<i>Alii morbi</i>)	2	—	—	2	68	68	—	—	6	5	1	—
Utmärgling (<i>Emaciation</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Omogenhet (<i>Immaturité</i>)	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Fargaltsvål (<i>Couenne de verrot</i>)	1	1	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—
Foder-, skällvatten- eller blodaspiration ⁹	77	77	—	—	4 157	4 157	—	—	—	—	—	—
Förskämning (<i>Altération</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abnorm lukt (<i>Senteurs anormales</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förorening (<i>Viciation</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	417	405	4	8	5 039	5 035	2	2	270	265	5	—
Antal sjuka djur (<i>Animaux malades</i>)	417	—	—	—	5 039	—	—	—	270	—	—	—
Antal slaktade och besiktigade djur ¹⁰	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		6 915				9 436				15 929		

Ann. Hava flera beslagsorsaker (sjukdomar) förekommit hos ett och samma djur upptagas samtliga i *saisie (maladies)*, constatées dans le même corps, elles figurent toutes dans la colonne des nombres; dans les

¹ Mesures prises. — ² Nombre des cas de saisie. — ³ Viandes approuvées après l'éloignement des parties diaphragmatique, pericarditis seu myocarditis traumatica. — ⁸ Arthritis, bursitis, tendosynovitis. — ⁹ Inhalation de

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
71. Herrljunga				58. Hålltorp				53. Vara				54. Kil				59. Hallsberg			
Åtgärd ¹				Åtgärd ¹				Åtgärd ¹				Åtgärd ¹				Åtgärd ¹			
Helt förstörda ⁵				Helt förstörda ⁵				Helt förstörda ⁵				Helt förstörda ⁵				Helt förstörda ⁵			
Godkända efter särskild behandling ⁴				Godkända efter särskild behandling ⁴				Godkända efter särskild behandling ⁴				Godkända efter särskild behandling ⁴				Godkända efter särskild behandling ⁴			
Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³				Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³				Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³				Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³				Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³			
Antal ²				Antal ²				Antal ²				Antal ²				Antal ²			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1
197	197	—	—	202	194	4	4	265	251	14	—	358	355	2	1	410	406	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	71	70	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	22	22	—	—	16	16	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	1	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	13	—	—	8	8	—	—	96	96	—	—	5	5	—	—	13	13	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	22	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	30	—	—	1	1	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	4	—	—	8	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	3	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	20	—	—	10	10	—	—
14	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	12	—	—	—	—	—	—
124	124	—	—	21	21	—	—	—	—	—	—	37	37	—	—	3	3	—	—
44	44	—	—	10	9	—	1	2	2	—	—	42	42	—	—	19	19	—	—
14	14	—	—	16	16	—	—	78	78	—	—	88	88	—	—	48	48	—	—
23	23	—	—	—	—	—	—	50	50	—	—	21	21	—	—	8	8	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	3	3	—	—	3	3	—	—
112	105	3	4	—	—	—	—	1	1	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	33	33	—	—	134	134	—	—	45	45	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	2	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—
254	254	—	—	—	—	—	—	1013	1013	—	—	604	604	—	—	7	7	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—
805	792	5	8	260	248	4	8	1549	1531	17	1	1504	1490	2	12	597	582	—	14
805	—	—	—	260	—	—	—	1549	—	—	—	1504	—	—	—	596	—	—	—
12 055				7 187				9 835				7 504				11 166			

antalskolumnen; i åtgärds-kolumnen däremot upptages endast huvudlidandet. En cas de plusieurs causes de colonnes indiquant les différentes mesures prises, par contre, la principale cause de saisie est seule désignée. altérées. — ⁴ Idem après traitement spécial. — ⁵ Complètement détruites. — ⁶ Apathie épidémiologique. — ⁷ Reticulo-sang, etc. — ¹⁰ Nombre des animaux abattus et inspectés.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Beslagsorsaker Causes de saisie	76. Borlänge				74. Bollnäs			
	Antal ²	Åtgärd ¹			Antal ²	Åtgärd ¹		
		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵		Godkända efter kassation av förändr. organ ell. delar ³	Godkända efter särskild behandling ⁴	Helt förstörda ⁵
Blodförgiftning (<i>Septicæmia</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Varfeber (<i>Pyæmia</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Sommarsjuka (<i>Piroplasmosis bovis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (<i>Actinomycosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulos (<i>Tuberculosis</i>)	17	17	—	—	—	—	—	—
Mjältbrand (<i>Anthrax</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Mul- och klövsjuka (även misstänkta fall) ⁶	—	—	—	—	—	—	—	—
Svinsjuka (<i>Septicæmia hæmorrhagica suis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Rödsjuka (<i>Erysipelas suis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Igelsjuka (<i>Distomatosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Trikinsjuka (<i>Trichinosis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (<i>Cysticercus inermis</i>)	2	2	—	—	—	—	—	—
» (» <i>cellulosæ</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
» (» <i>tenuicollis</i>)	1	1	—	—	—	—	—	—
» (<i>Echinococcus</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra invasionssjukdomar (<i>Aliæ invasiones</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Engelska sjukan (<i>Rachitis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Traum. mag-, mellangärds- o. hjärtsäcksinfl. ⁷	1	1	—	—	—	—	—	—
Gulsot (<i>Icterus</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Fläcklever (<i>Teleangiectasia hepatis</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Njurinflammation (<i>Nephritis</i>)	1	1	—	—	—	—	—	—
Juverninflammation (<i>Mastitis</i>)	1	1	—	—	—	—	—	—
Inflam. i leder, slemsäckar och senskidor ⁸	10	9	—	—	—	—	—	—
Blödningar (<i>Contusiones, fracturæ</i>)	1	1	—	—	—	—	—	—
Abscessbildning (<i>Abscessus</i>)	3	3	—	—	—	—	—	—
Cystabildning (<i>Cystæ</i>)	1	1	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning (<i>Tumores</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar (<i>Alii morbi</i>)	13	13	—	—	—	—	—	—
Utmärgling (<i>Emaciation</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Omogenhet (<i>Immaturité</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Fargaltavål (<i>Couenne de verrot</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Foder-, skällvatten- eller blodaspiration ⁹	24	22	—	—	—	—	—	—
Förskämning (<i>Altération</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Abnorm lukt (<i>Senteurs anormales</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Förorening (<i>Vicitation</i>)	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	75	72	—	—	—	—	—	—
Antal sjuka djur (<i>Animaux malades</i>)	72	—	—	—	—	—	—	—
Antal slaktade och besiktigade djur ¹⁰	315				103			

Anm. Hava flera beslagsorsaker (sjukdomar) förekommit hos ett och samma djur, upptagas samtliga i antalskolumnen; i åtgärds-kolumnen däremot upptages endast huvudlidandet. *Pour la note voir les deux pages précédentes.*

¹ Voir les deux pages précédentes, alinéa 1. — ² Idem 2. — ³ Idem 3. — ⁴ Idem 4. — ⁵ Idem 5. — ⁶ Idem 6. — ⁷ Reticulo-diaphragmatico, pericarditis seu myocarditis traumatica. — ⁸ Arthritis, bursitis, tendosynovitis. — ⁹ Inhalation de sang, etc. — ¹⁰ Nombre des animaux abattus et inspectés.

Tab. 21. Antal och vikt av vid exportslakterierna särskilt behandlade hela kroppar jämte uppgift å behandlingens art år 1916.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Slakteriets nummer och belägenhet <i>Numéros et lieux des boucheries</i>	Summa behandlade kroppar ¹		Godkända efter steri- lisering ²			Godkända efter saltning ³			Godkända efter kylhusbehandling ⁴		
	Antal <i>Nom- bre</i>	Vikt i kg. ⁵ (Före behand- lingen) ⁶	Antal <i>Nom- bre</i>	Vikt i kg. ⁵		Antal <i>Nom- bre</i>	Vikt i kg. ⁵		Antal <i>Nom- bre</i>	Vikt i kg. ⁵	
				Före behand- lingen ⁶	Efter behand- lingen ⁷		Före behand- lingen ⁶	Efter behand- lingen ⁷		Före behand- lingen ⁶	Efter behand- lingen ⁷
51. Kalmar	3	181	—	—	—	3	181	146	—	—	—
52. Tomelilla . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53. Vara	—	—	14	1 096	1 067	3	237	229	—	—	—
54. Kil	2	305	2	305	8 .	—	—	—	—	—	—
55. Trälleborg . . .	94	6 723	94	6 723	8 .	—	—	—	—	—	—
56. Halmstad . . .	27	1 924	15	1 114	558	12	810	792	—	—	—
57. Falkenberg . . .	4	404	4	404	8 .	—	—	—	—	—	—
58. Hålltorp	4	295	—	—	—	4	295	270	—	—	—
59. Hallsberg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60. Ystad	43	3 121	43	3 121	8 .	—	—	—	—	—	—
61. Ängelholm . . .	2	148	2	148	8 .	—	—	—	—	—	—
62. Varberg	2	129	1	70	8 .	1	59	8 .	—	—	—
63. Hälsingborg . . .	1	65	1	65	45	—	—	—	—	—	—
64. Landskrona . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
65. Eslov	16	1 184	16	1 184	8 .	—	—	—	—	—	—
66. Kristianstad . . .	9	661	7	513	8 .	2	148	8 .	—	—	—
67. Åstorp	8	534	—	—	—	8	534	8 .	—	—	—
68. Åsperöd	8	601	—	—	—	8	601	8 .	—	—	—
69. Hässleholm . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
70. Uddevalla	5	352	4	252	189	1	70	68	—	—	—
71. Herrljunga	5	337	—	—	—	5	337	337	—	—	—
72. Hörby	15	1 086	9	614	8 .	6	472	8 .	—	—	—
73. Askeröd	8	394	1	55	8 .	7	339	8 .	—	—	—
74. Bollnäs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
75. Värnamo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
76. Borlänge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	256	18 444	213	15 664	8	60	4 083	8	—	—	8

¹ Total des corps traités. — ² Viandes approuvées après stérilisation. — ³ Idem après salage. —
⁴ Idem après congélation. — ⁵ Poids en kg. — ⁶ Avant le traitement. — ⁷ Après le traitement. —
⁸ Uppgift icke meddelad. Manque de données.

Tab. 22. Uppgift om utförsel

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Färskt kött i vanlig								
Slakthusets eller slakteriets nummer och belägenhet <i>Numéros et lieux des abattoirs ou des boucheries</i>	Antal kroppar							
	Storboskap					Kalv		Får, get ^s
	Ung- nöt ¹	Ko ²	Tjur ³	Oxe ⁴	Sum- ma ⁵	Större ⁶	Mind- re ⁷	
<i>A. Slakthus. Abattoirs.</i>								
1. Stockholm	—	229	230	228	689	—	1	—
2. Göteborg	4	92	131	227	454	—	—	—
3. Malmö	22	2 035	1 201	760	4 018	—	—	—
4. Eskilstuna	—	25	29	52	106	—	—	—
5. Linköping	—	110	225	511	846	—	—	—
6. Karlskrona	28	135	52	77	292	—	—	—
7. Hälsingborg	13	1 437	288	611	4 349	5	—	4
8. Norrköping	—	219	133	681	1 033	—	—	—
Summa	67	4 282	2 289	3 147	11 787	5	1	4
<i>B. Slakterier Boucheries.</i>								
51. Kalmar	—	—	—	—	—	—	—	—
52. Tomelilla	—	—	—	—	—	—	—	—
53. Vara	—	—	—	—	—	—	—	—
54. Kil	14	97	36	2	149	17½	1	—
55. Trälleborg	—	—	—	—	—	—	—	—
56. Halmstad	—	—	—	—	—	—	—	—
57. Falkenberg	—	—	—	—	—	—	—	—
58. Hålltorp	—	—	—	—	—	—	—	—
59. Hallsberg	—	—	—	—	—	—	—	—
60. Ystad	—	—	—	—	—	—	—	—
61. Ängelholm	—	—	—	—	—	—	—	—
62. Varberg	—	—	—	—	—	—	—	—
63. Hälsingborg	—	—	—	—	—	—	—	—
64. Landskrona	—	—	—	—	—	—	—	—
65. Eslöv	—	—	—	—	—	—	—	—
66. Kristianstad	—	—	—	—	—	—	—	—
67. Åstorp	—	—	—	—	—	—	—	—
68. Åsperöd	—	—	—	—	—	—	—	—
69. Hässleholm	—	—	—	—	—	—	—	—
70. Uddevalla	—	—	—	—	—	—	—	—
71. Herrljunga	—	—	—	—	—	—	—	—
72. Hörby	—	—	—	—	—	—	—	—
73. Åskeröd	—	—	—	—	—	—	—	—
74. Bollnäs	—	—	—	—	—	—	—	—
75. Värnamo	—	—	—	—	—	—	—	—
76. Borlänge	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	14	97	36	2	149	17½	1	—

¹ Génisses. — ² Vaches. — ³ Taureaux. — ⁴ Bœufs. — ⁵ Total. — ⁶ Veaux, grands. — ⁷ Veaux, petits.

av kött år 1916.

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
b e m ä r k e l s e <i>Viandes fraîches</i>						»Bacon»		Kött, andra slag Vikt i kg. <i>Viandes d'autre espèce</i> Poids en kg.	Slaktavfall Vikt i kg. <i>Dechets de boucherie</i> Poids en kg.
Nombre des corps						Antal sidor Nombre	Vikt i kg. Poids en kg.		
Svin			Häst		Vikt, kg. Poids en kg.				
Avels- svin ⁹	Slakteri- svin ¹⁰	Späd- gris ¹¹	Häst ¹²	Föl ¹³					
—	—	—	—	—	232 764	—	—	—	—
—	—	—	—	—	29	—	—	—	—
738	2 904 ^{1/2}	5	—	—	399 329	503	20 352	—	7 887
—	—	—	—	—	146 751·5	—	—	—	—
199	2 051	—	—	—	246 655·5	—	—	—	60 764
—	—	—	—	—	1 200 974	—	—	—	—
485	2 991 ^{1/2}	—	—	—	324 577·5	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	79 811	—
—	—	—	—	—	34 515	—	—	—	—
—	452	—	—	—	46 841	—	—	—	—
—	—	—	—	—	302 078	—	—	—	—
—	1 541	—	—	—	152 852	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	78 872	17 262
—	—	—	—	—	69 079	—	—	—	—
106	923	—	—	—	109 814	1 753	74 571	—	60 293
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	222	—	—	—	—
—	—	—	—	—	124	—	—	—	—
91	987	—	—	—	82 763	—	—	—	26 522
—	—	—	—	—	330 513	—	—	—	—
—	575 ^{1/2}	—	—	—	60 187	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	83	4 552	—	6 534
1 619	12 427	5	—	—	3 740 068·5	2 339	99 475	158 683	179 262
120	933	—	—	—	108 991	2 507	90 056	3 047	26 357
—	6 184 ^{1/2}	—	—	—	366 845	16 895	575 385	229 118	—
278	1 898	—	—	—	209 463	429	18 165	—	16 066
116 ^{1/2}	871	—	—	—	131 076	2 686	116 212	—	38 175
353	9 425	—	—	—	796 607·5	19 898	666 563	181 390	13 718
637	10 969 ^{1/2}	—	—	—	1 000 540	4 750	160 125	147 477	4 461
1	743	—	—	—	57 274	—	—	21 319	17 747
—	2 194	—	—	—	195 483	—	—	750	15 366
—	2 038	—	—	—	208 604	461	25 061	27 161	1 189
354	5 938	—	—	—	535 227·5	3 074	96 529	146 694	9 651
178	3 797 ^{1/2}	—	—	—	353 155	8 064	307 319	71 259	—
262	1 974	—	—	—	180 702	2 174	83 899	—	30 646
40	682	—	—	—	61 432	2 673	106 456	5 894·5	14 574
—	1 905	—	—	—	161 942	9 873	357 161	—	67 643
750	5 765	—	—	—	592 175	1 020	39 781	—	—
417	5 725	—	—	—	577 660	—	—	204 960	113 477
284 ^{1/2}	2 017	—	—	—	172 291·5	12 751	469 758	—	100 272
24	681	—	—	—	64 898·5	—	—	225 180	33 983·5
—	3 476	—	—	—	316 311	6 422	255 802	—	68 685
185	2 347	—	—	—	241 812·5	3 428	154 360·5	74 105	—
—	3 058 ^{1/2}	—	—	—	310 526·5	341	15 617	39 975	—
548	8 851	—	—	—	810 739	2 445	92 242	76 584	—
243	2 945	—	—	—	289 942	—	—	14 879	74 822
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	215	—	—	—	21 214·5	2 484	96 487	13 110	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 790^{2/2}	84 631^{4/2}	—	—	—	7 759 912·5	102 375	3 726 978·5	1 482 902·5	646 832·5

— ⁸ Moutons, chèvres. — ⁹ Porcs d'élevage. — ¹⁰ Porcs de boucherie. — ¹¹ Cochonnets. — ¹² Chevaux. — ¹³ Poulains.

MUL-och KLÖVSJUKEFALLENS LÄGE I FÖRHÅLLANDE TILL LANDET I DESS HELHET.

